לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ב', כ"ט באייר תשמ"ח, 16 במאי 1988 / שנה מ"ח מס' 13649 / המחיר 1.30 ש"ח כולל מע"מ

הפתעה ממדד אפריל: 2.7%

אם יעלה המדד בחודש הבא ב־2.5% – תשולם תוספת־היוקר כבר במשכורת מאי ● עיקר העלייה באפריל מהתייקרות של פירות וירקות בשיעור 19.4% ● קיסר: מדד מדהים ● ז'ילוני: הוכחה שאין לקבל דרישת המעסיקים לשינוי שיטת תוספת־היוקר ● התעשיינים: הסכם התוספת בטל ומבוטל ● שר האוצר: אכן מדד גבוה – הבאים יהיו נמוכים יותר

כתבנו הכלכלי בירושלים, כתבנו לענייני עבודה, אורי נחשון, שלמה סלוצקי

הפתעה רבה נגרמה אתמול לראשי המערכת הכלכלית עם היוודע שיעור עליית מדד המחירים באפריל — 2.7%. עיקר העלייה נבעה מהתייקרות של 19.4% במחירי הירקות והפירות. קיימת אפשרות, אם יעלה מדד המחירים בחודש הבא ב־2.5 אחוזים, שכבר אז תשולם תוספת־יוקר לשכירים. נראה, כי לכל היותר תשולם התוספת הזאת בעוד חודשיים.

אולם, הן התעשיינים והן במשרד האוצר, אמרו אתמול, כי לא ניתן להמשיך עם השיטה הקיימת של תוספת־היוקר ויש לשנותה מיד. לעומת זאת הטעימו בהסתדרות, כי העלייה הגבוהה במדד מוכיחה כי עדיין לא התגברנו על האינפלציה ועל כן אין לשנות את ההסכם הקיים של תשלום תוספת־היוקר לציבור השכירים במשק.

תמראת הירקות והפירות

המדד אתמול הושפע במידה רבה מעליית מחירי הירקות והפירות. עליה ניכרת מאוד היתה באפריל במחירי העגבניות, שהתייקרו ב־114.5% בחודש אחד. את השיא הזה שברו האבטיחים שהתייקרו ב־210% לעומת סוף עונת האבטיחים הקודמת בחודש ספטמבר האחרון. דהיינו, שבזמן שהמדד עלה בכ־12%, עלו מחירי האבטיחים פי 17 מכך.

(סוף בעמוד 4)

חיל האוויר תקף בסיסי מחבלים

כתבנו הצבאי

חיל האוויר תקף בליל אמש בסיס מחבלים דרומית לצידון. על פי הודעת דובר צה"ל, ריווחו הטייסים ששבו בשלום לבסיסים על פגיעות במטרות. זו הפעם השביעית בחודשים האחרונים שחיל האוויר תוקף מטרות מחבלים בלבנון.

פירושו של דבר — לוי מורב

[...]נק, יישובים נותרו [...]אה מהשרב הכבד

[...]לן ובגליל המערבי ● מאות עופות מתו מהחום ● [...]פה ● בשל העומס על רשת החשמל לא יכלה [...]שופרסל- נשרף למוות ברמת־השרון כשביקש [...]: השרב יימשך היום ברחבי הארץ ואף יוחמר

יהודה צור, יואב אביב, קובי מנדל, עזרא אבירן, יהושע מריקס, עתיים

עשרות דליקות, בכמה מהן ענקיות, שהוגדרו בפי שירותי הכבאות כ"קטסטרופה", השתוללו אתמול בגולן, בגליל העליון והמערבי, בחיפה ובקריות ובמרחבי לכיש, אשקלון והנגב כתוצאה מהשרב הכבד.

נזקים כבדים, הנאמדים במיליוני שקלים, נגרמו ליערות, לשטחי מרעה, למטעים, ללולים, לגידולי שדות, לציוד חקלאי ולבתי־מגורים.

המונים נהרו למקורות המים בצפון הארץ ואלפים פשטו על הכנרת, כדי למצוא בה מפלט מהחום.

(סוף בעמוד 4)

המדינה בוערת – דליקת עצים ביער אשתאול (צילום: זמיר/סקופ 80)

קרלוצ'י חוזר על מחוייבות ארה"ב לבטחונה של ישראל

דליה רפאל (ארה"ב)

וושינגטון. — שר־ההגנה האמריקני, פרנק קרלוצ'י חזר אמש על מחוייבותה העמוקה של ארה"ב לישראל ולבטחונה. הוא אמר כי מחוייבות ארה"ב לישראל מודגשת בעובדה שישראל היא המדינה המקבלת את הסיוע הבטחוני הגדול ביותר מארה"ב. קרלוצ'י שדיבר בוועידת השדולה האמריקנית למען ישראל (איפא"ק) אמר עוד כי חתימת מזכר ההגנה ביום העצמאות האחרון, היא דוגמא נוספת להעמקה ולמתן גושפנקה רשמית ליחסי שיתוף הפעולה האיסטרטגיים בין שתי המדינות.

חשד שגדנע"ים השתתפו בהכאת עצירים ערבים

על פי מידע שהגיע לידי ח"כ צבן שרתה יחידת גדנ"ע בבסיס ליד רמאללה בו הוקם מתקן מעצר ● חיילים הציעו לגנדע"ים להשתתף בהכאת עצירים וחלק מהתלמידים כנראה נענה ● דובר צה"ל: סמל נשפט - יחידת הגדנ"ע נשלחה הביתה, אין הוכחה להכאות ● צבן: נער אחד לפחות הודה כי השתתף בהכאות

יצחק שור

יחידת גדנ"ע של תלמידי תיכון נשלחה לשרת כבסיס צה"ל בקרבת רמאללה, בו הוקם מתקן מעצר ומני לעצירים מתגדה.

כמה מתלמידי היחידה נענו להצעת חיילים והשתתפו "בספורט" החורש של הכאת עצירים — ידיעות על כך הגיעו לידי ח"כ יאיר צבן.

לפי ידיעות אלה סיפרו התלמידים על חוויותיהם לחבריהם. לתלמידים התברר כי הנהלת בית הספר רואה את הפרשה בחומרה ונעשה נסיון לטשטשה. צבן פנה למפקד הגדנ"ע, אל"מ אורי מנוף וביקש לערוך חקירה דחופה ויסודית. תוך זמן קצר הגיעה לידי ח"כ צבן תשובה, באמצעות דובר צה"ל: במחנה צבאי ליד רמאללה הוקם מתקן מעצר ומני. במחנה נערכו פעולות גדנ"ע, לשם סיוע לצה"ל. לפני כמה שבועות, לפי יוזמה מקומית של סמל במחנה, לקח אתו החיילים את חניכי הגדנ"ע כדי לראות את הנעשה במתקן המעצר. משהובא הדבר לידיעת שלטונות צה"ל נפתחה חקירה והופסקה פעולת הגדנ"ע במחנה.

אחד לפחות הודה

בהתפתחות מאוחרת יותר אתמול נמסר בינתיים כי דובר צה"ל הודיע לכתבי חוץ, בתשובה לשאלות בנושא, כי אותה יחידת גדנ"ע שהתה במחנה צה"ל האמור בין ה־7 ל־12 בפברואר. ב־8 במרס שיגר מנהל בית־הספר לשר־החינוך והתרבות מכתב וביקש ממנו לברוק את הפרשה. לדברי לשכת שר־החינוך הגיע מכתבו של המנהל אל לשכת השר רק ב־28 במרס. (לא ברור כאיזה צעדים נקט שר החינוך והתרבות בעקבות מכתבו של המנהל). ב־24 באפריל נפתחה החקירה, בעקבות פנייתו של ח"כ יאיר צבן, וב־4 במאי הושלמה החקירה והוצאו המסקנות. הסמ"ל הועמד, כאמור, לדין בגין חריגה מסמכות. דובר צה"ל לא מסר איזה עונש הוטל עליו. כן ציין דובר צה"ל כי החקירה העלתה שאין הוכחות לכך שהנערים השתתפו בהכאה. ח"כ צבן אומר כי נמסר לו ממקור. מוסמך שלפחות נער אחד הודה כי השתתף בהכאת העצירים.

בעקבות הבירור עם דובר צה"ל פנה צבן לשרי הבטחון והחינוך וביקש לברוק שוב ביסודיות את פרשת השתתפותם של התלמידים בהכאת עצירים. צבן מבקש להפיץ את סיפור הפרשה ולקחיה בקרב כל יחידות הגדנ"ע ובקרב כל מנהלי בתי־הספר העל־יסודיים, ולברוק את מדיניות הגדנ"ע בקשר לשירות בשטחים.

פשע לאומי

המתרחש במערכת הבריאות גובל בפשע לאומי. זה שבועות וחודשים חדלו בתי־החולים לתפקד באופן תקין. השביתות והעיצומים גורמים סבל כבד לחולים; ניתוחים רבים נדחים פעם ופעמיים, והתור לניתוח הולך ומתארך. איש לא יוכל לקבוע בוודאות שחולה מסויים נפטר בגלל האנדרלמוסיה בבתי חולים, אך הרופאים עצמם מודים, כי מספר לא מועט של חולים, אשר ניתוחיהם נדחו, הלכו לעולמם בטרם זכו לטיפול.

נוכח האסון הלאומי הזה מכהנת בארץ ממשלה שאינה מוצאת זמן לדון באופן יסודי בשורשי המשבר, ולקבל החלטות שישימו קץ להפקרת החולים. ראש הממשלה דוחה שוב את הדיון לשבוע נוסף. שרת הבריאות נלחמת בתקיפות להצלת מערכת הבריאות נותרה בודדה במערכתה בממשלה. למעשה איש אחד חורץ את דינם של החולים לחיים ולמוות, וזהו שר־האוצר, אשר מנסה לנצל את המשבר כדי לנהל את מלחמתו "הליברלית" להמתת הרפואה הציבורית. שר־האוצר, שהוא גם ירא שמיים, שכח מה פירושו של פיקוח נפש. הוא עוצם עיניים נוכח המתרחש בבתי־החולים, ומדושן מן העונג שאיש אינו מסוגל לערער את שליטתו על קופת המדינה.

בכל מדינה מתוקנת במקרה של משבר בריאות דומה לזה ששורר אצלנו, היה קורה אחת מן השתיים: או שהממשלה היתה יושבת ברציפות עד שיימצא פתרון, או שהיתה מתפטרת בגלל אי־יכולתה לפתור את אחת מן הבעיות הקיומיות של המדינה. אצלנו לא קורה דבר. יתירה מזו, ראש־הממשלה אפילו לא מוכן לקיים דיון רציני בממשלה, ודוחה אותו שוב לעוד שבועיים.

בקונסטלציה הפרלמנטארית הקיימת אין "סכנה" שהממשלה תיפול בכנסת, גם כאשר היא נושאת באחריות להפקרת חיי אדם. עם זאת, הצעת אי־האמון בממשלה, שתידון השבוע בכנסת על פי יוזמת מפ"ם, תשמש לפחות הזדמנות להשמעת כתב קיטרוג חמור על הממשלה והקואליציה גם יחד. ואז נראה אותם, את חברי הכנסת מן הקואליציה, מרימים יד בעד הממשלה, בהצבעה שפירושה השלמה עם מדיניות של הפקרת חולים.

להתניע הגנרטור בעוד [...]

מודעות אנטי־ישראליות במטרו של וושינגטון לקראת ביקור פרס היום

כותרת המודעה שואלת: "גבעת הקפיטול – האם היא עוד שטח ישראלי כבוש?" ● המודעות כורכות את ישראל עם דרא"פ, ומוקיעות הפרת זכויות האדם בשטחים ● מניחים שהלובי הערבי הכין הפתעה לפרס – השגרירות הישראלית במבוכה ● האמריקנים משקיעים מאמץ שהביקור יוכתר בהצלחה. פרס שואף להשיג מרובינין הזמנה למוסקווה

דליה שהורי, דליה רפאל (ארה"ב)

החל מהיום עתידות להתפרסם ב"מטרו", הרכבת התחתית של וושינגטון, מודעות המאשימות את ישראל במכירות נשק למישטר האפרטהייד בדרום אפריקה, בשימוש בכוח אכזרי כדי להפר את זכויות האדם הבסיסיות של הפלשתינאים הנתונים "לכיבוש" הישראלי, בתשלום לאורח, ארה"ב, ג'ונתן פולארד, "כדי לגנוב סודות צבאיים מארה"ב" במכירת נשק לאיראן ובסיבוך משטר רייגן בפיאסקו של איראן־קונטרה ובהכנסת נשק גרעיני למזרח־התיכון על־ידי יצור 100 עד 200 פצצות־אטום.

שגרירות ישראל בוושינגטון, לה נודע על הכוונה לפרסם מודעות אלה ברכבות ה"מטרו" בבירה האמריקנית, הבריקה עליכך למשרד־החוץ בירושלים וכתבה כי אין כל דרך למנוע את הפרסום.

(המשך בעמוד 8)

על המשמר

ציורמצב

בשטח / קרנבל

50 אלף "כופרים" ביער בן־שמן

החלטתו של שמחה דיניץ להסיר את חסות ההנהלה הציונית ממיפגש יוצאי אמריקה הלטינית ביער בן־שמן, וההסבר שנתן כי היו"ר לא יעניק חסות ותמיכה "לחילול שבת", הפך, כביכול, את כולנו, את כל אלה שהגיעו לשם, על אף השרב הכבד, לכת של כופרים. ואולי היה זה הביטול והסקנדל שגרם דיניץ שהביא למקום יותר מחמישים אלף משתתפים, לפי מקורות המשטרה, בניגוד לתחזית המוקדמת של עשרים אלף. הבאים הסתדרו בקושי עם הפקקים שיצרו אלפי האוטובוסים והמכוניות הפרטיות בכניסה וביציאה ליער בן־שמן.

יש אירועים שניתן לספר ביובש. הייתי שם רשמתי, שיכתבתי את עיקרי הדברים והעברתי לעורך. אלא שקשה להסביר את אשר מרגישים, כשאתה רואה פרצוף מוכר מאחורי הזקן החדש שלא היה שם בעבר, וחו לא אחר מאשר אותו חניך שלך, מהתנועה בבואנוס־איירס, אותו לא ראיתי מאז ה־4 במאי 1976, היום שבו עזבתי את ארגנטינה. ואני אומר לו — "קה טל" בספרדית ארגנטינאית שבה הכרתי אותו, והוא עונה לי "בסדר, מה שלומך, אני קורא אותך תמיד, תמיד..."

מתחיל לספר על הילדים, עליו עצמו, ועל אישתו, שלא הכרתי, והכל בעברית, שנשמעת לי בכל המיפגש הזה כדבר זר ששמו לנו בפה, מעין חגורת צניעות, שאנסו אותנו ללבוש אותה כעונש על רצוננו להתערות במקום, להיות שייכים. והכל כדי להגיד לנו אחר־כך שאנחנו "כופרים", ו"מחללי שבת". ולרגעים, אני מרגיש שגם אם זהו אירוע חד־פעמי, אני כבר הייתי כאן. ואולי זה בגלל שחלק ניכר ממשתתפי המיפגש ההמוני של אתמול, אני פוגש לא פעם ולא פעמיים בתוך שורות קהל המפגינים בעצרות "שלום עכשיו" והשמאל על גווניו. ואז הכל מסתדר לי בראש: גם שם יש מי שקורא לנו "כופרים".

חוגגת דרום־אמריקנית ביער בן־שמן

שלמה סלוצקי

מכת בכורות / פוליקר

אהבו אותו

אחרי־כן, באחת אחר חצות, במועדון החבר של קיבוץ העוגן, המשיך פוליקר את השואה: חיוכים למצלמות, לחיצות ידיים, הלצות שחוקות. עוגת הבוזוקי — מזל טוב ליהודה פוליקר וליעקב גלעד — חיכתה בסבלנות חצי שעה. זה היה מקום ההתרחשות האחרון. יהודה וחיים רומנו, מלך הגיטרה והבוזוקי, אחזו בסכין, חיכו שהערשות יתמקדו ואז, בתנועת יד רבת־רושם, הרכיצו תתך עמוק. כל כך עמוק שפגעו בדיקט. כן, גם לבוזוקי, ואפילו מקרם, יש שלד.

פוליקר והבוזוקי בתעוגן

אבל מעבר להצגה, מעבר לעייפות שניכרת, היתה שם גם שמחה אמיתית והרגשה שהתקליט — "אפר ואבק" — היה רק הקרמה לפיצוץ הגדול של המופע. פוליקר וגלעד, אחרי "עיניים שלי", עושים זאת שוב בגדול. לאנשים היה חום בעיניים בשביל יהודה. הרגישו שעשה להם משהו, שנתן להם חלק מעצמו. קשה לבטא זאת במלים. רק תום, ילד של "חברים של...", אמר ליהודה ללא כל בעיות: "זה היה... נהדר יותר מנהדר". ובאמת היה כך.

לפני־כן, באולם שאינו גדול במיוחד, אינו נוח ואינו ניתן במעלה יתרה של סאונד טוב, היה פוליקר האמיתי — של השירים והמוסיקה. אני מודה שתגעתי מכור מראש, לאחר שכמעט בכיתי באותו מופע בלתי־נשכח שלו ושל שלמה ארצי, בערב יום השואה בקאמרי בתל־אביב. במופע אחר לפני כ־3 שבועות, במסיבה פרטית של מאות משתתפים, הרקיד יהודה, במשך יותר משעתיים, אולם שלם, בעזרת קולו, ההתלהבות שלו ושיריו.

אז בערב שישי בהעוגן לא רקדו, אבל אהבו אותו. קהל מעורב של קיבוצניקים ומוזמנים, בעיקר עתונאים מהעיר הגדולה, פירגנו לו בתנועות גוף, מחיאות כפיים קצובות ותשואות ושריקות של התלהבות. זה פוליקר, בפוזה של צנוע, אוהב את זה ומקרין חזרה לקהל שלו.

לא כתבתי על פוליקר כילד שואה. על פוליקר ויעקב גלעד. על כך כבר זרמו מלים כמים. אך לאחר שחוויתי את התחנה הקטנה טרבלינקה בערב יום השואה, פחדתי לחוות אותה בערב שכזה. ויהודה וחבריו, כל אלה אשר על תכנונו וניהולו המוסיקלי של הערב, ידעו לשלב בין הכליכך שונה:

בין טרבלינקה לבין עיניים שלי; בין אפר ואבק לבין משמרת לילה, ירושת בגוזין; בין בגלל שאחרי המלחמה לבין שירי הרוק הכבד, הכלולים בתכנית. כאילו כל אלה הם המשך ישיר לטרבלינקה. אולי זה באמת כך.

והתפאורה של הערב — תמונת הרכבת ברקע, המחסומים המאירים, הקירות השחורים — שכליכך מייחדת אותו ממופעים אחרים, המעריפים רקע ערום; והתאורה שלו — זרמי אור ועשן בצירי, מעל ומאחורי הבמה, לא לנגר עיני האמנים, בצבעים שולטים של לבן, ירוק וכחול — כל אלה עושים אתו לכליכך מיוחד.

ואת שירתו, את השירים של יהודה פוליקר ויעקב גלעד, לא הזכרתי. אין לי מה לחדש. במלה אחת: מהמם.

אפי לנדאו

רעל

יהיה טוטו

יש לי חבר שיודע לירות וגם לפגוע. עם הרבה קבלות על היכולת הזו, צלף ידוע. עכשיו הוא במילואים. מג"ד אחר שמכיר אותו משכבר הימים פנה אליו ואמר: בוא אלי, אני צריך אחד כמוך. ניקח רובה טוטו עם משקפת צלפים ונירה להם בביצים. זה לא הורג אותם, אבל להוליד אחרי זה הם לא יוכלו.

הצעה מעניינת. כדאי לבחון אותה ברצינות. האינתיפאדה עכשיו בשלבי רגיעה, ומכיוון שאנחנו בהחלט לא מדברים איתם כשהם עושים מהומות, אבל אנחנו עוד יותר לא מדברים איתם כשהם שקטים, יש להתכונן לגל הבא. אז עניין רובה הטוטו, שיורה גמוך, זה רעיון חיוני אחד, וזה הזמן להיזכר גם ברעיון מבריק אחר, של רפי איתן, שהתבסס על כלבים מאולפים שנושכים אבל לא הורגים. יש בוודאי פיתוחים נוספים, הראש היהודי מאז ומעולם המציא לנו פטנטים.

שרק לא יתפסו אותנו מופתעים בפרוץ גל המהומות הבא.

ליז

אח"מ / הנכד המלכותי

ארך אוזניים

לנסיך הקטן הנרי, בנם של יורש־העצר והנסיכה דיאנה, יש כל מה שאפשר לרצות. מקור גאוותה של המשפחה המלכותית. מקור ללעגם של השדונים הקטנים, חבריו לגן הילדים בלונדון. למה הם לועגים לו? בגלל האוזניים, זה למה.

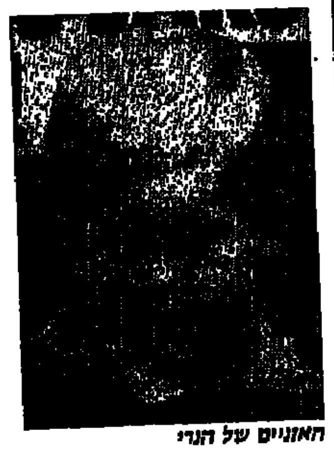

האוזניים של הנרי

להנרי המסכן יש, כמו לאביו, זוג אוזניים להתפאר — או להתבייש — בהם. הם מזדקרים משני הצדדים, נוסח דמבו הפיל. לא נעים, הנרי, כמעט בן ארבע, סובל מלעגם של הילדים האחרים בגן. הוא שומע ושותק, אינו מגיב.

אביו, הנסיך צ'רלס, מכיר את הסיפור. הוא עבר את מסכת הלעג הלא נעימה הזאת על בשרו ואוזניו שלו. כשהיה נער, עבר ניתוח פלסטי ל"הדבקת" האוזניים, כדי שלא יבלטו יותר מדי לצדדים. בתור אבא דואג ואוהב, החליט הנסיך שבנו יעבור את הניתוח כבר עכשיו, כשהוא עדיין ילד קטן, כדי לחסוך ממנו את המבוכה והבושה שהיו מנת חלקו עד לניתוח. האמת, שהאוזניים של אבא צ'רלס עדיין בולטות למרחק, אבל פחות מכפי שנבראו לפני הניתוח. בארמון אין מזכירים את המלה "אוזניים", אומר אחד מעוזריו, עלום־שם כמובן, יוק, פשוט יוק.

הניתוח של הנרי הוא עניין קל למדי, אומרים מנתחים פלסטיים, שאינו מצריך אפילו הרדמה כללית. אפשר לבצע אותו בהרדמה מקומית בלבד וכל הסיפור לוקח ארבעים דקות, לא יותר. הצלקות שלאחר הניתוח נעלמות כליל לאחר־עשרה ימים. והנסיך הקטן, מקווים בארמון, יהיה מאושר באמת.

עופר ניר

מדף / מתכות

יופי פנימי

אבינועם תומר (זילברברג): עולם המתכות מבעד למיקרוסקופ; עטיפה: פרתן משרד הביטחון — ההוצאה לאור; מאי 1988, 206 עמודים.

מילת פתיחה: איני מבין במתכות. בקושי מבדיל בין ברזל לחלודה שעליו. אולם בורות אינה מעידה על חוסר עניין או התעניינות. ומכנה החומרים — כל חומר — תמיד ריתק אותי.

עלעול (והרי, לקרוא על שימוש בעקומת TTT בנתך אורניום 0.1% ברום לעידון המבנה הגבישי", לא יוסיפו לי מאומה). כרפי הכרומו של הספר, בינות לתמונות הצבע המרהיבות של מבנים בתוך נתכי מתכות שונות ומשונות, לימד אותי שמתכות, מעבר לשימוש היומיומי בהן, הן גם יפות. וכמו אצל יפות אמיתיות — זה אינו יופי חיצוני אלא פנימי בעיקרו.

הספר מבוסס על מטלוגרפיה — הסתכלות באמצעות מיקרוסקופ על־פני השטח של מתכת — והתמונות הנלוות אליה, המהוות את התשתית של הספר.

פרק מיוחד, לכל ההדיוטות עוסק באמנות שבמטלוגרפיה. אמנם אין זו אמנות שמקורה ביצירתיות אלא מקרית במהותה, אך גם זו יפה ומיוחדת.

אפי לנדאו

עורך "עמודאחורי": אפי לנדאו

חבר יקר, בחר בי לכנסת

שלמה סלוצקי

אלפי חברים במרכז מפלגת העבודה מקבלים בימים אלה ספר בן 186 עמודים ובו 87 מכתבים אישיים מהמועמדים למקום ברשימה לכנסת, אותם — לראשונה — יוכלו חברי המרכז לבחור ולדרג באופן חופשי ודמוקרטי.

מכתב נוסף נשלח לחברי המרכז בספר, והוא מכתבו הפותח של מזכ"ל המפלגה, ח"כ עוזי ברעם, שכבר הובטח לו מקום בעשיריה הראשונה ברשימה לכנסת. הוא פונה לחברי המרכז להצביע, על־פי מצפונם ועל־פי החלטה אישית, על האנשים המסוגלים לייצג את מפלגת העבודה בכבוד בכנסת ובמערכות הציבוריות.

ספר „ואלה שמות"

במשפטים ספורים, שבהם מנסה ברעם להדריך את חברי המרכז בשימוש נכון בכלי הדמוקרטי שניתן להם לראשונה, אומר ברעם: „מחקרי דעת־קהל, שנערכו באחרונה, מורים, כי חלק לא־מבוטל מהציבור, שטרם החליט סופית עבור מי להצביע, יעדיף מפלגה שלה רשימה שמדברת לציבור הרחב, שמצביעה על שינוי בדפוסי הבחירה, שמעניקה תקווה לבוחר בעתיד טוב יותר. אמרתי, כי הדמוקרטיזציה יכולה להיות שעתה הגדולה של המפלגה. מדוע האמירה מותנית ולא ודאית? הדמוקרטיזציה תוכיח עצמה אם כל חבר יבחר באורח אישי ותשאי את המועמדים הנראים בעיניו, אם יקדיש תשומת־לב לשיקולים חיצוניים של המפלגה, מעבר לשיקולים פנימיים. הדמוקרטיזציה עלולה להחטיא ייעודה אם נצביע בהתאם להסכמים, התקשרויות או הכוונות חיצוניות".

עיון בספר הבוחרים מאפשר מציאת 15 מועמדויות, 11 צעירים (עד גיל 35), 11 ערבים המתמודדים על המקום ה־35 (השמור לערבי) ועל המקום ה־40 (השמור לדרוזי) וכן 4 מועמדים המתמודדים על „משבצת השכונות".

נבחרי המרכז לרשימה יהיו 29 המועמדים שיזכו במספר הקולות הגדול ביותר, ובכללם לפחות חמש חברות, שני צעירים, חבר ערבי (כולל צ'רקסי), חבר דרוזי ונציג השכונות, כהגדרתן בתקנון הבחירות.

מנגנון מיוחד של הערפה יבטיח, שאם לא ייכללו אלה בין 29 הנבחרים הראשונים, יועדפו ודינם יהיה כנבחרים, יחד עם המועמדים שיקבלו את מספר הקולות הגדול ביותר, עד להשלמת מספר הנבחרים ל־29.

המרכז ידרג את 52 המועמדים שנבחרו „בשלב הראשון" בדירוג פנימי, שייקבע בארבעה „סיבובי בחירה". בכל אחד משלושה סיבובי הבחירה הראשונה ידורגו 10 מועמדים ובסיבוב הבחירה הרביעי והאחרון ידורגו 22 המועמדים הנותרים.

רשימת המועמדים לכנסת ה־12
בחירות — 26.5.88

„ואלה תשמות" — ספר המועמדים של העבודה

מודעות אנטי־ישראליות

(סוף מעמוד ראשון)

הפתעה לפרס

ההערכה היא, כי הגוף שמאחורי המודעה הוא הלובי הערבי, שהחליט להכין „הפתעה" לשר החוץ שמעון פרס, הפותח היום את ביקורו בוושינגטון ועומד לפגוש מחר את הנשיא רייגן ואת מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ. כן נועדה המודעה להכאיש את ריחה של ישראל בתקופת מערכת הבחירות בארה"ב, כדי להמעיט מחשיבות הקול היהודי.

הקפיטול — שטח כבוש?

כותרת המודעה שואלת: „גבעת הקפיטול, האם היא עוד שטח ישראלי כבוש" לאחר מכן נאמר במודעה, כי הקונגרס נתן אשתקד שלושה מיליארד דולר „מהכסף שלך" לישראל. בתמורה ישראל עשתה את האוולות שפורטו לעיל.

המודעה מסיימת בקריאה לאזרח האמריקני: „גנגם פרו־ישראליים מסמפמים מיליוני דולרים לבחירות לקונגרס. הקונגרס, בתמורה, נותן לישראל צ'ק על 3 מיליארד דולר, ואתה משלם את המחיר. אמריקה ראויה למדיניות מזרח־תיכונית שפויה. בקש מאיש הקונגרס שלך לומר „לא" לישראל."

הפירסום מותר

חוגים מדיניים בירושלים ציינו את קישור ישראל עם משטר האפרטהייד בדרום־אפריקה כאחד היסודות הבולטים במודעה. זאת להערכתם עקב התעוררות הנושא מחדש, בקרב הרפובליקנים והדמוקרטים כאחד, לרגל מערכת הבחירות לנשיאות. יצויין, כי פירסום המודעה האנטי־ישראלית ב„מטרו" של וושינגטון התאפשר לאחר שבית משפט בארה"ב קבע, שפירסום מודעות ברכבת התחתית בוושינגטון מותר על־פי התיקון הראשון לחוקה האמריקנית.

פרס מגיע היום

הממשל האמריקני משקיע מאמץ מיוחד בקבלת פניו של שר החוץ שמעון פרס, שביקורו בן היומיים בוושינגטון יחל הבוקר.

שר־החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ ייפגש עימו שלוש פעמים. הבוקר יסעדו יחד את ארוחת הבוקר. מחר בבוקר ייפגשו לשיחת־עבודה. בהמשך היום יארח שולץ את פרס לארוחת־צהריים רשמית במשרדו. מחר ייפגש פרס לשיחה קצרה גם עם הנשיא רייגן.

מקוות להזמנה למוסקווה

פרס מקווה להיפגש במהלך ביקורו בוושינגטון עם שגריר בריה"מ דוברינין. ממקורות בפמלייתו של פרס נודע ל„על המשמר" כי הם מקווים שהשר יוזמן לביקור בבריה"מ, בהמשך לשיחותיו עם אישים סובייטיים באינטרנאציונל הסוציאליסטי במדריד ומגעים נוספים שבהם ממשיכים אנשיו באירופה. ייתכן שבעת פגישת עם השגריר דוברינין בוושינגטון תימסר ההזמנה לידי פרס, אמרו המקורות.

בעת שהותו של השר פרס בניו־יורק ייתכן שייפגש עם שר החוץ הסובייטי אדוארד שוורדנדזה.

פסטיבל ישראל '88

רעשים וזיקוקים

על רקע חומות ירושלים, נערך אמש מופע הפתיחה של פסטיבל ישראל, שנשא את השם „ירושלים של אור". מופע שכולו חיזיון אור־קולי משוכלל, רווי פעלולי לייזר, זיקוקים, פיצוצים ומה לא. מישמש של קולות ומוסיקה ואור, שלא השכיל להתחבר לכלל מופע אחיד. מסגן של פירוטכניקה, שנועד לסחוט קריאות התפעלות מהקהל ואכן סחט.

המופע עצמו הורכב מכתובות־אש בסגנון טקסי־האש של תנועת־הנוער, בשילוב קטעים מוסיקליים ממוזורסקי ועד שם־טוב לוי והפינק־פלויד, כשהכל עטוף בקרני־לייזר בשלל־צבעים, שטיפסו על החומות ויצרו תמונות תלת־ממדיות מרהיבות ביופיין. וכן הרבה זיקוקים מכל הסוגים, שמוה אנושי מסוגל לדמיין.

המוני האנשים שגדשו את בריכת הסולטן אהבו את זה. במיוחד את הזיקוקים. אני פחות. התוצאה הסופית דמתה לתבשיל שווקרה, אכיל, אבל לא טעים. וולטר האופט, בימאי המופע, שכח את הכלל הראשון: תפסת מרובה לא תפסת. נרמה לי, שפסטיבל ישראל ראוי לפתיחה חגיגית ומכובדת יותר, אבל זה מה שיש — רעש וזיקוקים.

יוסי ונונו

ביקורת חצות

חגיגה ממש פגז (קומפוט)

בהפסקה נהפכו כולם דוברי יידיש, השמעה ישירה של „המכונית המגויסת" של הגששים, בביצוע דו־לשוני, כפי שראינו אצל מני פאר, ביום ו' שעבר. הרבה עברית ומעט מאמע־לושן עסיסי. ביידיש זה באמת נשמע מצחיק. ביג דיל: הגשש החיוור יצחיקו גם בהוטנטוטית עתיקה.

וחגיגה מס' 2 של „הגשש החיוור" היא חגיגת סוף שנות ה־60, לאחר מלחמת ששת־הימים, לפני מלחמת יום־הכיפורים. „הגשש החיוור" העלה באותה תקופה שתי תוכניות מעולות: „סיניימה גשש" (מלווה בסרטים קצרים של אורי זוהר) ו„קנטטה לשווארמה". בשתיהן טבוע חותמו של נסים אלוני. השפה האלונית־הגששית הכניסה ללקסיקון העממי כמה נכסי צאן־ברזל. האווירה־רוח, הפגז־קומפוט, המפתחות בפנים, משפט מהזי מאור, חוה צחוק בין שושני הבכי. הכל מאותה תקופה. הכל קלאסיקה.

המערכונים והשירים („אל תלחץ על הבננה", „כולם חכמים כולם", „אהובתי יעל", „הגל הקל", „חלפון", „חכם מיימון" ואחרים) שומרים על הארומה המיוחדת שלהם, כמו יין ישן ויקר. אלא שאת היין הזה אין שומרים להורמוניות מיוחדות ולוגמים ממנו בכל שניתן. עם זאת, מוסיפים הם ומערכנים את הפואנטות (אבל לא את המחידים, שנותרו, בהתאם לתקופה, נקובים בלירות ישנות) והבדיחה מורל 68 נשמעת יופי גם בעבור עשרים שנה.

האכזבה האישית היתה אי־הביצוע של „קנטטה לשווארמה", אולי שיא־השיאים שלהם, מערכון־מושר של נסים אלוני ויאיר רוזנבלום. כנראה שוויתרו עליו בגלל אורכו — עשרים דקות. נו, טוב. נצטרך למצוא את התקליט היכנשהו. שווה לחפש. שווה ללכת לחגיגה.

בעוד זמן לא רב — החגיגה השלישית, עם קסיוס קליי נגד חלפון ואופסייד סטורי. יהיה טוב.

עופר ניר

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמור (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—45360—3
המען למכתבים: שירות שקדוראר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121, טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ג'ואן באאז תשתתף במשמרת הזדהות עם סרבני השרות בשטחים

שלמה סלוצקי

זמרת המחאה ג'ואן באאז פנתה לשלטונות צה"ל באמצעות תנועת „יש גבול" בבקשה לבקר בכלא הצבאי בו מוחזקים אנשי המילואים הכלואים עקב סירובם להשתתף בדיכוי ההתקוממות בשטחים.

הבקשה לא נענתה. לגופו של עניין נענה דובר „יש גבול" בלך ושוב".

מחר מתכוננת באאז, בלוויית סרבני שטחים, שהיו כלואים בעבר, להגיע לשערי הכלא ולערוך שם משמרת מחאה שקטה כהזדהות עם אסירי המצפון.

דובר „יש גבול" מוסיף שהזמרת גילתה עניין רב בפעולות המחאה וההתנגדות לאלימות שמנהלת התנועה. בערב, לאחר הביקור בכלא, תתארח ג'ואן באאז עם אמנים ישראלים בערב הזדהות שמארגנת תנועת „יש גבול" עם סרבני הדיכוי בשטחים.

בין האמנים בערב ההזדהות של „יש גבול" בצוותא ת"א, יהיו: יהונתן גפן, קורין אלאל, דפנה ערמוני, אמל מרכוס, נתן זך, איציק ועפרה וינגרטן, צוף פילוסוף, מכרם חורי, להקת מחול תמ"ר, מוחמד באכרי ואחרים.

כל ההכנסות של הערב, שיחל ב־22.30, יוקדשו לסיוע למשפחות הסרבנים.

לקיבוץ שומריה
משתתפים באבלכם במות
יורם אביטן
קיבוץ דביר

חברתנו היקרה
ציביה פוקס
איננה
ההלוויה תתקיים היום, יום ב' 16.5 בשעה 15.00
המשפחה
וקיבוץ עין שמר

ביתנו שרוי באבל
במות חברתנו היקרה
אסתיקה ראובני
הננו משתתפים בצערם של
בטא, יובל, רוני, דורית והמשפחות
בדבר מועד ההלוויה נא להתקשר היום
בשעות לפנה"צ ל. לפון 04־839300
קיבוץ שער־העמקים

יו"ר הוועד למען הפולארדים: סיכויים טובים לעיסקת החליפין

ורד לוי

אמנון דרור, יו"ר הוועד הציבורי הישראלי למען הפולארדים, מאשר כי ממשלת ישראל הביעה הסכמה עקרונית לעיסקת חליפין, כפי שפורסמה אתמול בעיתונות, בתנאי שזו לא תכלול הסגרת ישראלים נוספים שהיו מעורבים בפרשה. דרור מרגיש כי עד כה אין אישור ממשלתי לאמיתות הדיווחים הספציפיים, שפורסמו בארץ ובחו"ל, אבל, כאמור, קיימת הסכמה עקרונית לכך. על סכויי העיסקה, שעליה מסר ה„יו.אס.ביו", אומר אמנון דרור שהם טובים, משום שזו פעם ראשונה שלכל הצדדים יש אינטרס אמיתי בה. הרוסים מעוניינים בקלינברג, ישראל מעוניינת להביא את ג'ונתן ואן הביתה והאמריקנים, שעד כה לא היה להם אינטרס מובהק, רוצים מאוד בשחרורים של תשעת בני־הערובה שלהם בלבנון. (ראה על היום עמוד 6).

היענות כמעט מלאה לכרוז מס' 16: המסחר שבת, מעטים יצאו לעבודה

עזרא אבירן, דליה שוורי עתי"ם

בשטחים היתה אתמול שביתת מסחר כללית חוץ ממקרים של יידוי אבנים. כמו כן היו שיבושים בתחבורה לעבודה. כל אלה בהיענות לקריאות כרוז מספר 16.

בחברון נפצע קל חיל כאשר אוטובוס בקו 60 נרגם באבנים ואחת משמשותיו נופצה. על הכפר דיר אבו משעל שבאזור רמאללה הוטל אתמול עוצר לאחר שאוטובוס אגד הוצת שם. האוטובוס בא להסיע פועלים. תושבים עצרו אותו, הורידו את הנהג הערבי בכוח והעלו את האוטובוס באש.

בחברון ובעוד כמה מקומות יצאו פועלים רבים לעבודה בישראל. מרצועת עזה יצאו אתמול רק פועלים מעטים לעבודה. תנועת כלי הרכב היתה דלילה ביותר, הרחובות היו שוממים ושביתת המסחר כללית. מסמרים ודוקרנים פוזרו בלילה בכבישים הראשיים ברצועה וגרמו נזקים ותקרים למכוניות שניסו לצאת לישראל.

על מחנה הפליטים שאטי הוטל עוצר אחרי שבבוקר היתה שם התפרעות, וכוח של צה"ל נכנס למקום לפזר את המתפרעים.

הוועדה לאיחוד משפחות של המינהל האזרחי ברצועת עזה אישרה אתמול כמה עשרות בקשות לאיחוד משפחות, כמתווה לקראת חג עיד אל פיטר המתחיל הערב. הממשל הצבאי דן אתמול באפשרות לשחרר כמה עשרות עצורים לרגל החג.

במחנה הפליטים טול־כרם פתח המינהל האזרחי את הפתחים בבית שנאטם לפני כשלושה שבועות. בעיקבות ניסיון של צעיר המתגורר בבית לדקור חייל. ראש המינהל האזרחי בטול כרם אמר לראשי המחנה, שעם השתפרות האווירה, ייפתחו בתים נוספים.

הרמטכ"ל: ישוחררו עוד עצירים

הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, אמר אתמול בישיבת הממשלה, כי על אף הלחצים שהופעלו על האוכלוסייה שלא לצאת לעבודה ב„יום ירושלים", היה שיעור היוצאים דומה לזה שבימים קודמים.

שומרון אמר, כי 250 העצורים הערביים ששוחררו ביום ש־שי מהכלא עמדו ממילא להשתחרר בקרוב. אם תימשך ההתנהגות הטובה ישוחררו עוד אסירים ביטחוניים לקראת החגים המוסלמיים הבאים.

הרמטכ"ל אמר, כי הלימודים בשטחים יחודשו בהדרגה. המגמה היא לחדש תחילה את פעילותם של גני הילדים והכיתות הנמוכות בבתי־הספר העממיים, ואחרי־כך את הלימודים בכלל. לדבריו, נמשכת הירידה באירועים בשטחים.

שר המשטרה חיים ברלב דיווח על ירידה נוספת במספר האירועים בתחומי הקו־הירוק, כולל מזרחי ירושלים. הממשלה יחדה אתמול את ישיבתה לנושאי פנים וביטחון.

בקבוקי תבערה ליד נצרת

שני בקבוקי תבערה נזרקו בשבת באזור כפר כנא ליד נצרת. בליל שבת נזרק בקבוק תבערה אל מכונית פרטית בה נסעו צעירים מהכפר יפיע ונצרת. הבקבוק התפוצץ ... והתלקח. בשבת נזרק בקבוק תבערה על טרקטור שחנה בכפר כנא. לא נגרם נזק. בכביש ואדי ערה נזרקו במוצ"ש אבנים על אוטובוס שהסיע מטיילים ליד הכפר ברטעה, איש לא נפגע ולא נגרם נזק.

יום ירושלים: טקסים במערב העיר, רחובות שוממים במזרחה

בצלאל עמיקם

ירושלים.— המונים אתמול מבקרים ששוטטו בחוצותיה ופקדו את אתרי הקרבות. קהל רב השתתף בטקסי הזיכרון בבית העלמין הצבאי בהר הרצל וליד מצבות הזיכרון של היחידות שלחמו במלחמת ששת הימים.

לעומת החיים התוססים במערב העיר, היתה ירושלים המזרחית שרויה בדממה מוחלטת. החנויות היו סגורות לרגל השביתה שהכריזו נאמני אש"ף, ומי שבכל זאת הלך בסימטאות העיר העתיקה, לא יכול היה להשיב את נפשו במשקה קר. בכל מקום נראו חיילים רבים.

עם עלות השחר נערכה תפילת הודיה רבת משתתפים ברחבת הכותל.

בעצרת הזיכרון בגבעת התחמושת, הזכיר אלוף פיקוד המרכז במלחמת ששת הימים, עוזי נרקיס, כי ירושלים היתה לעיר שחוברה לה יחדיו בדמם של 183 לוחמים.

ראש הממשלה יצחק שמיר הדגיש, כי למרות הניצחון הגדול והזמן שחלף מאז, אין אומות העולם רוצות להכיר בכך שירושלים היא בירת ישראל. „הסירו ידיכם מירושלים! שום כוח בעולם לא ישנה את יעודה: להיות בירת הנצח ומבצר העוז של עם ישראל", אמר שמיר.

בטקס האזכרה הכללי לחללי מלחמת ששת הימים אמר יו"ר הכנסת שלמה הלל: „מאה דורות חלמנו על ירושלים, מאה דורות נתנו את חייהם על ירושלים, ולעולם לא נוותר על ירושלים". בטקס השתתפו כמה מאות בני משפחות החללים וקרוביהם.

יו"ר הכנסת, שלמה הלל, מניח זר בטקס בהר הרצל (צילום: רתמים ישראלי)

שריד: למצות חקירת מתנחלים שאיימו בנשק

יצחק שור

יוסי שריד (ר"צ) תובע משר הביטחון ומהרמטכ"ל למצות את החקירה, התביעה והדין עם מתנחלים בשילה שאיימו בנשק טעון על חיילי מילואים. תביעתו של שריד מתבססת על עדותו של אברהמי קול, מזכיר קיבוץ יפעת, כפי שהתפרסמה בעלון „הקיבוץ".

מהומה בליברלים: נסים, מודעי ושריד שרים — פת בחוץ

עתי"ם

מועצת המפלגה הליברלית תבחר בנפרד את שלושת האנשים שיכהנו כשרים מטעם המפלגה. השלושה יהיו, כנראה, יצחק מודעי, משה נסים ואברהם שריר. גדעון פת לא ייכלל, לפיכך, ברשימת השרים ויאלץ להתמודד בבחירות הכלליות לרשימת הליכוד לכנסת.

את ההחלטה על בחירת שלושת השרים קיבלה אתמול מועצת המפלגה הליברלית. מיד אחרי שהתקבלה נגעלה הישיבה, בגלל הרעש והמהומה שיצרו המתנגדים. הם צדו על שולחן הנשיאות כשאנשי הביטחון ועצמם את דרכם. על הבמה ישבו השרים מודעי, נסים, שריר ופת וחברי הכנסת שרה דורון ופסח גרופר.

השר מודעי הגן על ההצעה באומרו כי הנשיאות רצתה למנוע מאבק בין ראשי המפלגה ומי שסבור שההצעה לקויה — שיצביע נגד. גדעון פת אמר, כי למען אחדות המפלגה לא יערים קשיים בדרכה. פת הוסיף, כי הוא תמה על ההחלטה המביכה.

רבים מחברי המועצה הביעו התנגדות חריפה ואמרו, כי כבר מחר ינסו לבטלה ויפנו לבית משפט בטענה, כי העלאת ההצעה בדבר בחירה נפרדת לשרים היא שינוי בסדר היום, שיש להעמידו להצבעת המועצה.

חשש מעיכוב הסכם הטילים בסנאט ארה"ב

רויטר

וושינגטון.— שר החוץ האמריקני שולץ עומד לדווח מחר לסנאטורים בכירים, והוא מקווה כי הסנאט יאשרר את ההסכם ההיסטורי להשמדת טילים גרעיניים לטווח בינוני.

אולם, למרות תגובה חיובית התחלתית מצד חברי קונגרס על שיחותיו של שולץ עם עמיתו הסובייטי בשבוע שעבר, חוששים פקידים בכירים, שהסנאט יגרום לסחבת ממושכת.

הנשיא רייגן רוצה שסחבת כזאת תגרום קשיים בוועידת הפסגה הרביעית שלו עם גורבאצ'וב, שתתחיל ב־27 במאי במוסקווה.

„אנשי המחתרת" של חייקה גרוסמן — „כלי חד נגד מכחישי השואה"

יוסף גלילי (ארה"ב)

הופעת ספרה של ח"כ חייקה גרוסמן „אנשי המחתרת" בשפה האנגלית שולבה בשורה של אירועים בניו יורק, בהשתתפות הקונסול הכללי של מדינת ישראל משה יגר ואישים בולטים בציבור היהודי.

האירוע לציון יום השחרור של מחנה ההשמדה ברגן בלזן (8 במאי) בו הרצתה חייקה גרוסמן נערך בריג'נס פארק לפי יוזמת הארגון העולמי של יוצאי ברגן בלזן בשיתוף עם הנהלת הוצאת „ספרי השואה", ספרה, שהוצג על דוכן בכניסה לאולם נרכש על ידי עשרות.

למחרת צוינה הופעת הספר על ידי הוצאת „ספריית השואה" בניו יורק בקבלת פנים למחברת. מנהלי ההוצאה ויליאם דונט, משה כגן ומכס כהן, ציינו בדבריהם את תרומתו של הספר. „כמכשיר חד במאבק נגד הנסיונות הניאו נאצים להכחיש את השואה". במעמד זה העלתה המחברת זכרונות מימי פעילותה בגטו ביאליסטוק כאשר עיקר תפקידה היה „להגיד להגיד את האמת ליהודים ולעולם על הפתרון הסופי".

הסרט „אותם שמים אותה אדמה", הוקרן לראשונה בשפה האנגלית, בפני מאות אנשים שמילאו את אולם המוזיאון היהודי בניו יורק.

הסרט באורך של שעה, בעריכתו של קרלוס ירושלמי (קיבוץ מצר) ובהפקת הקיבוץ הארצי — גבעת חביבה, מתאר את הטראומה בביקור ראשון של נוער השומר הצעיר במחנות ההשמדה מיידנק, אושוויץ וטרבלינקה. דבריה של חייקה גרוסמן על „התמודדות הנוער עם נושא השואה" חתמו את הערב.

תעודת העיתונאי הוחזרה לכתב האמריקני גלן פרנקל

רויטר

ירושלים.— ישראל החזירה אתמול את תעודת העיתונאי לכתב ה„וושינגטון פוסט", [illegible] הרגו את מנהיג [illegible]

לסכת העיתונות [illegible] פרנקל. „לאחר [illegible]

ישראל הקפיאה את [illegible] הטלוויזיה האמריקאית [illegible] לא הוחזרה, [illegible] כניסת צה"ל ללבנון [illegible] מסרה לסכת העיתונות.

עיסקת מכירית „פז" לליברמן תסוכם רק בסוף החודש

חיים מרגלית

העיסקה של מכירת חברת הדלק פז לאיש העסקים ליברמן תסוכם רק בסוף החודש, אומר אתמול זאב רפואה, יו"ר רשות החברות הממשלתיות במשרד האוצר, האחראי על ביצוע העיסקה. לדבריו, הידיעות שפורסמו לאחרונה, לפיהן ליברמן היה צריך להשיב בעניין העיסקה עד אתמול, 15 במאי יסודן בטעות. לליברמן יש אופציה להשיב עד סוף החודש.

רפואה טוען כי ביצוע העיסקה קשור בהסכמת משרדי האוצר והאנרגיה להפשיר את מחירי הדלק, וכן בביצוע הרפורמה במשק הדלק. על סעיף רווחי חברות הדלק והנהלל מו"מ מוורו בין הצדדים. ראשי חברת פז, יו"ר הדירקטוריון, דוד הגואל, ומנכ"ל החברה, אריה לוי, תומכים עתה בהצעת שר האנרגיה שחל, לפיה יופשרו המחירים והרווחים החל מ־1 באפריל השנה.

אחד ממקורביו של ג'ק ליברמן אמר, כי הוא מקווה שהאוצר יעמוד בהתחייבויותיו לליברמן, והעיסקה תבוצע במתוכנן. הוא הוסיף, כי בניגוד לדעות שמשמעות כאילו ליברמן קונה את חברת פז במחיר נמוך מערכה, ידוע כי הצעתו גבוהה ב־20 מיליון דולר מכל הצעה אחרת.

דוברת משרד הכלכלה מסרה, כי השר גד יעקובי תומך בביצוע העיסקה, וכי הוא שיוום את העיסקה במסגרת „כות המשימה" של אנשי עסקים יהודיים המעוניינים לרכוש חברות ממשלתיות.

הליכוד נגד יוזמת אדרי וברעם, להפרדת הבחירות הכלליות מהמוניציפליות

שלמה סלוצקי

„יוזמה אנטי־דמוקרטית" כינה השר משה ארנס בסוף השבוע את יוזמת החוק שהעלו רפי אדרי ועוזי ברעם מה„עבודה", להפרדת הבחירות המוניציפליות מהבחירות הכלליות. שתיהן אמורות להתקיים בנובמבר.

הצעת החוק של ברעם ואדרי נתמכת ע"י רוב סיעות הבית, מחוץ לליכוד. אדרי וברעם טוענים בהצעת החוק, שהמחוקק הפריד בכוונה כאשר קבע כהונה של ארבע שנים לחברי כנסת, וחמש לראשי ערים ולחברי מועצות הערים. הבחירות המוניציפליות יהיו משוחררות מהשפעות הקשורות למדיניות במישור המדיני־ממשלתי, וגם הפיכת הבחירות לראשות העיר לבחירות אישיות, באה לחזק את המגמה הזו, לאפשר למועמדים עצמאיים רבים להגיע לראשות רשות מקומית.

במפד"ל ההתנגדות לחיבור שתי המערכות הבחירות היא מוחלטת. מקורות במפד"ל אמרו, שיתמכו בהצעת החוק של ברעם ואדרי, כי חיבור שתי המערכות עלול להביא להטעיית הציבור ולתוצאות שלא יבטאו את רצונו של הציבור. מאחורי העמדה הנו של המפד"ל עומדים הנתונים מהשנים האחרונות: בבחירות המוניציפליות האחרונות ההפרש בין הליכוד והמפד"ל בעיירות הפיתוח היה באחוז אחד בלבד (22.5% לליכוד מול 21.5% למפד"ל), בעוד שבבחירות הכלליות ההפרש ביניהם היה גדול יותר.

גם עמדת המפלגות הקטנות, במיוחד אלה של השמאל, אחידה. כל דובריהן אמרו, שחיבור שתי מערכות הבחירות עלול לפגוע במשקל האידיאולוגי של ההצבעה, ובכך להפחית את סיכוייהן.

דוברי חרות מסרו, שהליכוד יילחם בכנסת נגד הצעת החוק הבלתי דמוקרטית, והם מקווים להשיג רוב כדי למנוע קבלת החוק של אדרי וברעם.

במפלגת העבודה אמרו השבוע, שהפרדת הבחירות תהפוך לעובדה. חיבור הבחירות, המיועדות ל־1 ול־17 לנובמבר הוא שמצריך שינוי בחקיקה, בעוד שהצעת אדרי וברעם רק מחזקת את רצונו של המחוקק.

ערב הזדהות עם
סרבני הכיבוש
אמנים מארחים את:
ג'ואן באאז
המחזירו את החיילים מהשטחים
יהונתן גפן, קורין אלאל, דפנה ארמוני, אלון אולארצ'יק, אמל מורכוס, נתן זך, איציק ועופרה ויינגרטן, צוף פילוסוף, מכרם חורי, להקת מחול תמ"ר, מוחמד באכרי.
צוותא ת"א - יום ב' 17.5.88 בשעה 22:30
כל ההכנסות תרומה לבני משפחות הסרבנים.
יש גבול ת.ד. 4172, ת"א 6953 טל. 03-5131462 ב-ם

המשכים

עשרות דליקות ענק
(סוף מעמוד ראשון)

נותרו ללא מים
ישובים רבים ברחבי המדינה נותרו אתמול ללא מים במשך שעות רבות, בשל שיבושים חמורים בהספקה, שנבעו מהפסקות בהספקת זרם החשמל. ישובים רבים מעבר לקו הירוק נותרו ללא מים, משום שבאזור אין רזרבות של מים. מדובר בעיקר לגבי הישובים בציר חוצה־שומרון ובציר תפוחשכם.
חברת „מקורות" סיפקה אתמול כמויות־שיא של מים, שכמותם היא מספקת רק באמצע אוגוסט — אמצע הקיץ.

השרב יוחמר
השירות המטאורולוגי הודיע, כי השרב יימשך גם היום — ואפילו יוחמר — בכל איזורי הארץ.
בגליל המערבי, בגליל העליון וברמת־הגולן עסקו עשרות כבאיות בכיבוי השריפות כבר בשעות לפני־הצהריים. כעשר כבאיות עלו לכבות דליקות ברמת־הגולן, בעיקר בגמלא ובשדה־יואב. באיזור הגליל המערבי פרצו שריפות בעיקר ביערות באיזור שלומי. נמסר על שריפות גם ביר־נתן, בהרדיה, בגילון, בקרבת מושב יערה ובאיזור ראש־הנקרה. מתנדבים מהמושבים ומהקיבוצים סייעו לכבאים, ובמקרים רבים הצטרפו חיילי צה"ל למאות האנשים שעסקו בכיבוי ועזרו במסוקים של צה"ל, שערכו גיחות לאיתור מוקדי השריפות.
הנפגע העיקרי מהדליקות בצפון הינו מצפה־כליל, שאנשיו פונו מהיישוב, לאחר שהאש התפשטה וכמה מבתי־העץ נשרפו.
במושבים מסרו, שתמותת העופות גדלה במידה ניכרת וחברי המושבים מתכוונים לבקש פיצויים.

כל 5־10 דקות
בחיפה ובאיזור הקריות נתקבלו הודעות על שריפות חדשות שפרצו בתדירות של כל חמש עד עשר דקות, רובן דליקות־קוצים. דקות אחדות לפני השעה שלוש בצהריים פרצה דליקה בתחנת ממסר של חברת החשמל בעיירה נשר, הסמוכה לחיפה. באותה עת נתקבלה קריאה נוספת ונמסר על דליקה במאפיית ווידוביץ, בקרית־אתא. גם בשעות הערב המשיכו להתקבל קריאות באיזור. בחיפה החליטו אתמול מספר מנהלי בתי־ספר לשחרר את התלמידים מוקדם מהרגיל. לבתי־החולים באיזור הגיעו עשרות אנשים שהתעלפו והתייבשו מהחום הכבד.

9 שריפות בו־זמנית
למן שעות הבוקר, התקבלו אתמול יותר מ־30 קריאות לעזרה בתחנות כיבוי האש בנגב, חלק גדול מהשריפות היה בחורשות ובשדות־חיטה. היו גם אזעקות למכבים ובאחדים מהם היה חשש ללכודים. הכבאים השתלטו על כל הדליקות, גם כאשר הוזעקו בו־זמנית לתשע שריפות בארבעה מקומות שונים — בבאר־שבע, באופקים, בנתיבות, במושב ברוש, בקיבוץ דביר ובמושב מבטחים.

נשרף למוות
כ־30 קריאות לעזרה נרשמו אתמול במוקד תחנת מכבי האש בתל־אביב, רובן בשל שריפות קוצים ומצבורי אשפה ופסולת. שריפה חמורה יותר היתה בשכונת־שפירא, במפעל לצביעה ובצריף מגורים הסמוך אליו.
במרתף של השופרסל, ברח' סוקולוב 48 ברמת־השרון, פרצה אתמול דליקה כתוצאה מהפעלת גנרטור. סגן מנהל השופרסל, דני סופר, בן 35, מפתח־תקווה נשרף למוות. פועל ערבי נכווה.

הפתעה מהמדד
(סוף מעמוד ראשון)

הנעלה, הלבשה, חינוך
במדד חודש אפריל נמדדה גם עליה ניכרת במחירי ההלבשה וההנעלה שהתייקרו ב־9.8%. סעיף החינוך, התרבות והבידור התייקר ב־3%. לעומת זאת היתה ירידה בסעיף אחר: הדיור, זה ירד ב־1.6%. כל יתר הסעיפים, מזון, אחזקת הדירה, ריהוט וציוד לבית, בריאות, תחבורה ותקשורת עלו ב־0.7%־1.5%.
מדד המחירים לצרכן הגיע עם העליה בת 2.7% באפריל ל־114.1 נק' לעומת 111.1 נק' בחודש מרס. ב־4 החודשים הראשונים של השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב־6.9%.

האוצר: אכן, מדד גבוה
בתגובה לעליה הגבוהה במדד המחירים לצרכן בחודש אפריל, פירסם אמש משרד האוצר הודעה וכה נאמר, כי מדד אפריל הוא אכן גבוה במיוחד, אם כי היה ידוע מראש שהמדד בחודש זה יהיה גבוה עקב מרכיביו: העליה החריפה במחירי הפירות והירקות והעליה העונתית של מחירי ההלבשה וההנעלה. במשרד האוצר ציינו, כי בחודשים הקרובים תהיה ירידה במחירי הפירות והירקות, שתהיה להם השפעה ממתנת על עליות המחירים הצפויות בחודשים אלה: מדד חודש אפריל מצביע על כך, לדברי ראשי האוצר, שיש להמשיך ולשמור על מסגרת התקציב ולא לאפשר בשנת 1988 עליית שכר ריאלית מעבר לזו שכבר התרחשה.

קיסר: מדד מדהים
„העליה במדד המחירים, בשיעור של 2.7 אחוזים — מדהימה. איש לא ציפה להתייקרות כה חדה" — כך הגיב אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, על פרסום המדד של אפריל. קיסר הדגיש שעליה כה גבוהה של המדד בחודש אחד, בלי שחושבו בה עדיין ההתייקרויות של המוצרים המסובסדים, מצביעה על חיוניותו של מכשיר תוספת־היוקר. הוא הטעים שמאז שולמה תוספת היוקר האחרונה, עלה המדד כדי 4.4 אחוזים וכל עוד לא נחתם הסכם תוספת־יוקר חדש, הרי שכשתגיע הצטברות המדד ל־7 אחוזים, תשולם תוספת היוקר לעובדים על פי ההסכם האחרון.

זילוני: חיוניות תוספת היוקר
בתגובה לעליית המדד אמר אפרים זילוני, יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות, כי היה יסוד מוצק לסירובה של ההסתדרות שלא לקבל את עצות האחיתופל של התעשיינים ומשרד האוצר לשינוי שיטת חישוב תוספת־היוקר. „אילו קיבלנו עצות אלה היה ציבור השכירים נשחק בשכרו", אמר זילוני.

מפ"ם: כשלון שר־האוצר
הצוות הכלכלי של מפ"ם הגיב על עליית המדד ב־2.7 ואמר כי הדבר מוכיח את צדקת אזהרות מפ"ם שמדיניות שר־האוצר משה ניסים אין בה כדי להביא ליציבות מלאה להבראת המשק ולצמיחתו.

פעולות מחאה
אילן גילאון, רכז הדור הצעיר של מפ"ם אמר אמש לכתבנו שהמדד הגבוה שפורסם אמש רק חיזק את יזמם של צעירי מפ"ם בביצוע פעולות המחאה שלהם ברחבי הארץ, בדרישה שההסתדרות תצא למאבק נגד ההתייקרויות והמדיניות „החברתית האכזרית של ממשלת האחדות".

„תוספת־היוקר בטלה"
המדד הגבוה של אפריל מחזק את הצורך לנהוג באחריות בנושא הסכמי השכר במשק, באופן שההסכמים שייחתמו יסייעו להוריד את האינפלציה מתחת לרמתה הנוכחית — אמר אתמול נשיא התאחדות התעשיינים, דב לאוטמן.

תושב חברון שהוכה ע"י מתנחלים — מת מפצעיו
מנחם עברי

בבית חולים במזרח ירושלים מת אתמול מפצעיו תושב חברון איברהים אבו־עישה שהוכה קשות באמצע השבוע שעבר, משפחתו אומרת כי הוכה על ידי מתנחלים בראשו במוטות ברזל. בנו שהיה עד ראיה מסר כי המתנחלים נמלטו לכיוון קרית־ארבע. מקורות בטחוניים ישראליים טוענים לעומת זאת כי האיש הוכה בידי „הכוח המכה" של ההתקוממות, משום שניסה להפר שביתה ויצא לאסיפת פועלים. המשפחה שוללת גירסא זאת ואומרת כי איברהים אבו־עישה היה סוחר בדים בשוק, ולא הפר שום שביתה.

עתירה לבג"ץ: להעמיד לדין את פנחס ולרשטיין באשמת רצח נער
בני משפחתו של רבאח ר'אנם מביתין דורשים משר המשטרה, להעמיד לדין את ראש מועצת מטה בנימין שירה בבנם ◻ „ולרשטיין גם נמנע מלהגיש עזרה לפצוע"

עתיים

בני משפחתו של רבאח ר'אנם, בן 17, שנורה למוות על ידי ראש מועצת מטה־בנימין, פנחס ולרשטיין, בכפר ביתין, עתרו אתמול לבג"ץ בדרישה, ששר המשטרה ינמק מדוע לא יעמיד לדין את ולרשטיין באשמת רצח וגרימת חבלה חמורה. העותרים הם אביו של רבאח ובן־דודו, שנורה ונפצע באותו יום מיריות שירה ולרשטיין.
התקרית אירעה במרכז הכפר ביתין ב־11 בינואר. ולרשטיין, ראש מועצת מטה בנימין ותושב עופרה, ירה למוות ברבאח ופצע קשה את בן־דודו. בני המשפחה טוענים, כי ולרשטיין הגיע במכוניתו לכפר ונתקל בקבוצת נערים שהבעירו צמיג. הוא יצא מן המכונית והחל לירות לעבר הנערים. ולרשטיין דלק אחר השניים כאשר נמלטו ממנו בבהלה לתוך הכפר. הוא המשיך לירות צרורות, ללא הרף.
זייד, שנפצע קשה, אמר בעתירה, כי ולרשטיין פגע תחילה ברבאח וזה נפל לארץ. רבאח קרא לבן־דודו לעזור לו, אך הוא נפגע בברכו. באותו רגע פגע כדור נוסף ברבאח והרגו.
בעתירה נטען, כי ולרשטיין ירה לעבר השניים ממרחק של 70 מטר.
אחיו של זייד מעיד בתצהיר שצורף לעתירה, כי ראה כיצד ניגש ולרשטיין אל רבאח המוטל על הארץ, בדק לו את הדופק והסיר את מכנסיו כדי לראות היכן נפגע, אך לא ניסה להגיש לו עזרה. רבאח היה עדיין בחיים, אך העזרה הרפואית איחרה להגיע. בני־משפחתו של רבאח ר'אנם אמרו בעתירה, כי ולרשטיין רצח אותו בכוונה־תחילה, ולהתנהגותו זו ניתן למצוא חיזוק בעובדה שלא הגיש לו עזרה רפואית.
ולרשטיין טען כי פעל מתוך הגנה עצמית משום שנזרקו לעברו אבנים. הוא נעצר מיד לאחר התקרית ושוחרר עוד באותו ערב, לאחר התערבותם של ראש הממשלה יצחק שמיר ושל השר יוסף שפירא.
בני המשפחה פנו בסוף מרץ באמצעות עוה"ד לנגר ליועץ המשפטי לממשלה, בדרישה להעמיד לדין את ולרשטיין באשמת רצח. תשובת היועץ המשפטי היתה, שתלונתם של העותרים תטופל על ידי משטרת ישראל, ועל־כן אין מקום לטיפולו של היועץ בפרשה. ולרשטיין לא הועמד עד־עתה לדין, והוא מתהלך חופשי.
בני המשפחה גם דורשים בעתירה להעמיד לרשותם את דו"ח נתיחת גופתו של הנער, שבו נקבעה סיבת מותו.
העתירה הועברה לעיונו של השופט התורן.

רוב הישראלים סבורים: אשה תצליח כמו גבר בפוליטיקה
שלמה סלוצקי

למעלה מ־50% מהאוכלוסיה סבורים, שיש להגדיל את ייצוג הנשים בפוליטיקה — כך עולה מסקר שנערך בעבור „ויצ"ו". מפתיע לגלות, כי התמיכה הגבוהה ביותר לייצוג נשים במפלגות היתה בקרב בעלי השכלה תיכונית (61%), ואילו האקדמאים פחות נלהבים לנושא (54%). התמיכה הנמוכה ביותר היתה בקרב בעלי השכלה עממית (43%).
הסקר, שנערך ע"י מכון שלת, שאל גם באיזו מידה מתאים או לא מתאים לאשה לעסוק בקריירה פוליטית. גם כאן עמדו בראש המתלהבים (86.5%) בעלי ההשכלה התיכונית. הצעירים (גילאי 18־29) תומכים פחות מהמבוגרים בשיתוף נשים בפוליטיקה.
בסה"כ, 88% מהנשאלים סבורים שאשה יכולה למלא תפקידים פוליטיים באותה יעילות כמו גברים. נתון זה, בשינויים קלים, תקף לגבי גברים ונשים בכל רמות ההשכלה, וללא הבדלי עדה.
יהודית פלוטקין, ראש המחלקה למעמד האשה בויצ"ו, אמרה, כי הארגון יוצא בימים אלה למבצע החתמה ארצי, שבו החותמים מצהירים „לפני שאכריע באיזו מפלגה לבחור, אבדוק גם כמה נשים הוצבו במקומות ריאליים ברשימתכם".

צוות דוגמניות והמעצב עודד גרא חותמים על העצומה של ויצ"ו (צילום: יונתן סלינגר)

ואף על פי כן — „האופסימיסט" יוצג ביבנה
שלמה סלוצקי

הצגת „האופסימיסט" תועלה ביבנה בעוד שבוע־שבועיים — אמרה אתמול לכתבנו תמר אביגדורי, רכזת מחלקת התרבות במועצת הפועלים בעיר.
אתמול נמסר מפי אבי פרזן, דובר „התחייה", שלחץ חברי תנועתו מנע את קיום ההצגה ביום ירושלים. אך אביגדורי, נציגת מפ"ם, אומרת שההצגה בוטלה מסיבות אחרות.
„ההצגה היתה חלק ממנוי משותף למופ"ת — רשת המועדונים של ההסתדרות — ולמתנ"ס. יותר מ־75% מהכרטיסים כבר נמכרו, אלא שמספר מנויים ביקשו לדחות את ההצגה בגלל ריבוי האירועים באותו יום. כאשר אנשי התחייה פנו בדרישה לבטל את האירוע, הוא כבר נדחה לפני־כן", אמרה תמר אביגדורי.
בימים אלה מתנהל מו"מ עם תיאטרון חיפה לתיאום התאריך החדש להצגה. „ההצגה תתקיים הן בגלל שהציבור רוצה בה והן משום שלא נירתע מאיומים", אמרה רכזת התרבות.

מאות פעילים של הקיבוץ הארצי יתגייסו לקראת הבחירות לכנסת
חזון: להתגייס, להתגייס, להתגייס ◻ פיני גרוב: מפ"ם היא הכתובת לעובדים שההסתדרות נטשה
שלמה גלור

הוועד הפועל של הקיבוץ הארצי הקדיש את ישיבתו אתמול לדיון בהיערכות הקבה"א לבחירות, ובסיום הישיבה אושרה הצעת המזכירות כמעט ללא התנגדות.
עד סוף יולי יתגייסו 60 פעילים לאיוש מטה הבחירות המרכזי, המטות האזוריים והפעילות במגזר הערבי. מ־1 באוגוסט יידרשו 150 פעילים לעבודה בסניפים, ומ־1 בספטמבר — 150 פעילים נוספים לביקורי בית ולפעילויות אחרות. מ־1 באוקטובר יידרשו עוד 150 פעילים מהקיבוצים להכנת הבחירות. ביום הבחירות עצמו יגויס הקבה"א לפי הצורך.
להערכת מגישי ההצעה, רק 70% מהמיכסה שאושרה תגוייס בפועל. אתמול אושר גם תקציב מיוחד לארגון והסברה.
לצורך חיזוק השותפות הרעיונית־פוליטית ייערך סמינר פוליטי בקיבוצים ובמוסדות החינוך, שבו ילובנו השאלות המדיניות, החברתיות והכלכליות שבמרכז מערכת הבחירות.
בראשית הדיון שמעו החברים את תביעתו הנרגשת של יעקב חזון: „להתגייס, להתגייס, להתגייס" אמרי רון, רכז מטה הבחירות של מפ"ם, קרא להפסיק את הוויכוח הפנימי, למתוק את יריבויות העבר ולהתלכד למען הצלחת מפ"ם בבחירות.
ח"כ יאיר צבן שפע אופטימיות לגבי סיכויי המפלגה. לדבריו, בוועידת מפ"ם הוכח, כי המשולש עיר/קיבוץ/מגזר־ערבי הוא עדיין בסיס איתן לפריחה מחודשת. מפ"ם צריכה, לדעתו, להתרכז בקבה"א פנימה, בציבורי עובדים ספציפיים, במעגל תומכי שלום עכשיו, במגזר הערבי, בגימלאים וכיוצא באלה. הוא הזהיר מפני פעולה לא מתואמת ויריות לכיוונים מותרים, ודרש מהעיתונות התנועתית לגלות אחריות.
פנחס גרוב, לשעבר יו"ר עובדי אתא, רואה במפ"ם קרן אור למאוכזבי מפלגת העבודה, וכתובת לעובדים שננטשו ע"י ההסתדרות. ד"ר בישארה ציין, כי מפ"ם היא המפלגה היחידה בה יהודים גאים בציונותם וערבים בלאומיותם.

במודעת אבל
שרה פיקהולין ז"ל
(לבית כהנר)
נפלה סעות — צ"ל:
האבלים: הבת:
דלית ומנחם קסלן, עודד

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"
הוד השרון, דרך רמתיים 38, טל' 052־21178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון, בקשה לבניית מבנה מגורים דו־משפחתי ברחוב הרצל, מגדיאל, הוד־השרון, בגוש 6412, חלקה 35, על־ידי אלן פוליטינסקי. והמהות הריגה, היינו הגדלת שטח הבניה ב־1.5% לערך מעבר למותר לפי תכנית מאושרת במסגרת 6% הניתנים לאישור כהקלה.
כל מעוניין, אם בעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
צבי חרות — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"
תאריך: 12.5.88

פרסום און
לקבלת מודעות
לוח
ומשפחתיות
08.00 - 20.00 ה' 21.00
885-885
לבעלי כרטיסי אשראי

צבא סוריה קיבל הוראה להיכנס לרובעים השיעיים של ביירות
ראזי כנעאן: „על מנת להפריד בין הנצים, ולמנוע הרג אזרחים חפים מפשע"
אורי הורביץ, רויטר, סי"צ

סוריה אישרה אתמול רשמית ופומבית, כי חייליה עומדים להיכנס „במועד מתאים" לרובעים השיעיים של ביירות, שנכבשו בידי לוחמי חיזבאללה הפרו־איראניים.
ראש המודיעין הצבאי הסורי בלבנון, בריגדיר ראזי כנעאן, הודיע במסיבת עיתונאים, שצבא סוריה כבר קיבל הוראה להיכנס לרובעים השיעיים, „על־מנת להפריד בין הניצים, למנוע הרג אזרחים חפים מפשע ולהחזיר את החיים הסדירים אל כנם." הגנרל הסורי הבהיר, שחיילי סוריה קיבלו הוראה חד־משמעית לירות למוות בכל מי שיתנגד להם ובכל נושא־נשק, וקרא ללוחמי החיזבאללה ו„אמל" להסגיר מיד את כלי־נשקם לכוחות הצבא הסוריים.
אתמול המשיכה סוריה לרכז כוחות סביב הרובעים השיעיים של ביירות, בעיקר ליד שדה־התעופה של העיר. מספר החיילים הסוריים באזור נאמד ב־7,000, ביניהם אנשי הכוחות המיוחדים וחיילי קומנדו. כן ריכזו הסורים 150 טנקים וזחל"מים.
המנהיג הרוחני של החיזבאללה בביירות, מוחמד חוסיין פדאללה, אמר אתמול, שאין הוא רואה כל מכשול בכניסת הכוחות הסוריים לרובעים השיעיים, והוא מקווה לשיתוף־פעולה מצד הסורים עם המיליציות הפועלות ברובעים אלה.
אתמול עדיין נלחמו אנשי „אמל" וחיזבאללה במרגמות וברקטות בשכונות שיאח וגובירי, המאחזים האחרונים שנותרו ל„אמל" בשכונות העוני, שבהן חיים בדרך כלל כ־600,000 תושבים.
נראה, כי אם אכן ייכנסו הסורים לפרברים שבשליטת החיזבאללה, ינסו להביא לשחרורם של כ־22 בני־ערובה זרים, המוחזקים בפרברים. אך מקורות מסוימים סבורים, כי בני־הערובה כבר הועברו למקומות אחרים, ויש הטוענים, כי הם נלקחו לביתו של דובר החיזבאללה, איבראהים אל־אמין. מקור מוסלמי אמר, כי אחרים מבני־הערובה נלקחו מביתו של אמין לשגרירות איראן במערב ביירות ואחרים הוסעו דרומה במכוניות דיפלומטיות איראניות.
העיתון הסעודי „אל־שרק אל־אוסט" טוען, כי רוב מפלגות התנועה הלאומית והלבנונית מתקרבות עתה לחיזבאללה ולזרמיו השונים, וכך עושה גם וליד ג'ומבלט, מנהיג הדרוזים. לדברי מקור מדיני מהימן, בריה"מ היא שנתנה את האות להתקרבות זו ואף לחצה לזרז את התהליך.

הסיקים שהתבצרו 7 ימים במקדש הזהב החלו להיכנע
שתי קבוצות חמושות נותרו בתוך המקדש ● אחד המנהיגים התאבד
רויטר

אמריצאר. — כ־150 סיקים שהסתגרו שבעה ימים במקדש הזהב באמריצאר, הסגירו את עצמם אתמול לכוחות הביטחון ההודיים, אך אחרים המשיכו להילחם.
הנכנעים, 115 גברים, 15 נשים ו־16 ילדים, יצאו מהמקדש בידיים מורמות, לאחר קרבות עזים בשבת בלילה.
זמן קצר לאחר כניעתם, בעקבות אולטימטום של המשטרה, התחדשו הקרבות.
מפקד משטרת פנג'אב מסר, כי אחד מראשי הסיקים, סורג'יט סינג פיינטה, היה בין אלה שנכנעו אך הוא בלע גלולת רעל ומת בבית חולים.
פיינטה, שהיה בעבר רץ ידוע למרחקים בינוניים, היה מבוקש לאחר התקפה של סיקים על המוני נופשים בגן דלהי, באוקטובר אשתקד, שבה נהרגו שמונה אנשים. פרס של 8,000 דולר הוכרז על ראשו.
מנהיג ידוע נוסף, ג'אגיר סינג, רוכרם של הברלנים הסיקיים, נהרג בקרבות. דובר המשטרה ציין, כי לפחות שתי קבוצות, וכהן כ־20 אנשים חמושים, עדיין נמצאות בתוך המקדש.

רופא הודי שלף קליע מזרועו של אחד הסיקים שנכנעו (צילום: אי.פי.)

החל הפינוי הסובייטי מאפגניסטן
שיירה ראשונה מהמזרח הגיעה לקאבול
רויטר, סי"צ

שיירה ראשונה של כוחות סובייטים, שפינתה את בסיסה באפגניסטן, הגיעה אתמול בשלום מהעיר ג'לאלאבאד, במזרח אפגניסטן, לעיר הבירה קאבול. השיירה מנתה 1,200 חיילים, ו־300 טנקים ונגמ"שים.
אחרי מסע מפרך בן שמונה שעות, בהרים שבשליטת המורדים, נלקחו החיילים למצעד צבאי בקאבול שאותו סקר נשיא אפגניסטן נאג'יבוללה.
היום אמורה השיירה להמשיך בדרכה צפונה, דרך מנהרת סאלאנג, לגבול אוזבקיסטן הסובייטית.
יציאת הכוחות הסובייטים, שמספרם באפגניסטן נאמד ב־115,000, החלה אתמול בהתאם להסכמים שנחתמו בחודש שעבר בז'נווה, בתיווך האו"ם. סוכנות הידיעות הצרפתית, מוסרת, כי מטוסים סובייטיים ואפגניים הפציצו בשבת את האיזורים שלאורך הכביש בין קאבול לג'לאלאבאד, כדי להבריח ריכוזים של מורדים.
פיגועים ופיצוצים בבירה קאבול הטילו ספק באשר ליכולת הממשלה להחזיק מעמד ללא תמיכה סובייטית. הדעה הרווחת בחוגים של קאבול היא, שהמוג'אהדין יוכלו תוך כדי הפינוי את יכולתם להמשיך לבצע פיגועים, ככל העולה על רוחם. כמה סוחרים בשווקים אמרו, כי לא יפתחו את החנויות. האחרים אמרו, כי קיבלו איומים מן המורדים לא לפתוח, אין אישור לטענות אלה.
אחד מארגוני המורדים המוסלמים האפגאניים הודיע אתמול, כי יחזיר את בסיסיו העיקריים מפקיסטן לאפגניסטן בעקבות הנסיגה הסובייטית. ראסול סאיאף, מארגון „איתיחאד־אי־איסלאמי", הודיע, כי הורה לאנשיו לשוב לאפגניסטן, להוציא אלה העוסקים בחינוך, בבריאות או בטיפול בפליטים. על־פי ההסכם, חייבים המורדים האפגניים לצאת מפאקיסטן.
עדיין אין יודעים מה יעשו ששת ארגוני המורדים האחרים של הברית האיסלאמית, שמרכזה בעיר פשאוואר, בפקיסטן.

שלום ולא להתראות — תושבי ג'לאלאבאד נפרדים בפרחים מקצין סובייטי (צילום: אי.פי.)

אוכלים ותומכים — ועידת איפא"ק למען ישראל
דליה רפאל (וושינגטון)

באווירה חגיגית בפני קהל רב נפתחה אתמול במלון בוושינגטון ועידתה השנתית ה־29 של איפא"ק — השדולה האמריקנית הפרו־ישראלית, הוושינגטונית.
אלפי פעילים מכל רחבי ארה"ב שילמו מאות דולרים (כל אחד), כתרומה לאיפא"ק, וקנו להם זכות להשתתף בסדנאות, בקבלות הפנים ובארוחות הערב המפוארות. ידוע, שאיפא"ק איננה סובלת מחוסר מימון לפעילותה. כמעט שיש בעיה הפוכה, עודפי כספים, המאיימים לפגוע במעמדה החוקי של האגודה כארגון בלתי רווחי.
אולם קשיים ואתגרים אינם חסרים. ההתמודדות והמבוכה היומיומיים „על גבעת הקפיטול" נמשכים ללא הפוגה, על רקע ההתקוממות הפלשתינית בשטחים, יוזמת השלום של שולץ, תדמיתה ההולכת של ישראל בדעת הקהל האמריקנית ודיווחים עקשניים על סחף במעמדה בקונגרס.
אתמול הופיע בפני הוועידה שר ההגנה האמריקני פרנק קרלוצ'י, שדיבר על „מדיניות ההגנה של ארה"ב ותפקידה של ישראל". אחריו דיבר יו"ר ועדת הכוחות המזוינים של בית הנבחרים חבר הקונגרס הדמוקרטי מוויסקונסין, לס אספין, על „מדיניות ההגנה האמריקנית ושיתוף הפעולה האסטרטגי עם ישראל". תום דיין, המנהל הכללי של איפא"ק, עסק בנאום המרכזי ב„חיזוק יחסי ישראל־ארה"ב: שלום בטוח".
שר החוץ פרס ינאם היום בפני באי הוועידה בארוחת ערב חגיגית.

עיראק: תקפנו מכלית־על נוספת מול החוף האיראני
רויטר, סי"צ

בגדאד. — עיראק הודיעה אתמול כי מטוסי חיל־האוויר שלה תקפו מכלית־על מול החוף האיראני.
התקפה זו באה כמה שעות לאחר שמטוסים עיראקים העלו באש את מכלית־העל הגדולה ביותר בעולם ושלוש מכליות נוספות במסוף הנפט האירני באי לאראק. 50 ימאים עדיין נעדרים.

איראן: העיראקים הפציצו בגז
איראן הודיעה אתמול, כי מטוסיה הפציצו יחידות של הצבא העירקי בגזרה שבין בגדאד לגבול.
כמאה בני אדם מצאו את מותם וכמספר הזה נפגעו בהפגזות של נשק כימי שהנחיתו כוחות עיראקים בימים האחרונים על יישובים בכורדיסטאן העיראקית — מסר אתמול רדיו טהראן.
בידיעה אחרת טוענת איראן כי מטוסי חיל האוויר העיראקי הטילו פצצות גז על כמה כפרים ושני עמקים בצפון־מזרח מחוז ארביל, שם נפגשים גבולות עיראק, תורכיה ואיראן.
נשיא מצרים, חוסני מובארק, הזהיר את איראן כי היא צפויה לפעולות תגמול אם תתקוף את סעודיה או כווית.
בראיון שהופיע אתמול בעיתון הכווייתי „אל־סיאסה" אמר מובארק: „איראן יודעת כי אם היא תתקוף (את סעודיה או כווית) מישהו אחר יתקוף אותה".

„השביל הזוהר" סימן בשמים פטיש ומגל מעל האפיפיור
רויטר, סי"צ

לימה. — ארבע פצצות התפוצצו בלימה בשבת, בקרבת ככר בה נשא האפיפיור יוחנן פאולוס, נאום בעצרת־המונים.
במיגועים נפגעה מערכת החשמל, ומחצית העיר חשכה. לא נמסר על נפגעים.
כל הפיגועים יוחסו לארגון המחתרת המאואיסטי, „השביל הזוהר", שעוד ב־85' השאיר את כל העיר בחשיכה לאחר פיצוץ עמודי מתח גבוה. בתוך רעמי הפצצות ירו אנשי המחתרת זיקוקין־דינור שציירו סמל פטיש ומגל בשמים.

נדחתה הצעה ללא תקדים: אי אמון בממשלת יוגוסלביה
רויטר

בלגראד. — ראש הממשלה, בראנקו מיקוליץ', החזיק מעמד והדף הצבעת אי־אמון בממשלה. כך הסיר מכשול רציני מדרכה של תוכנית הצנע שלו, שנועדה לאפשר למשק לעמוד בפירעון החובות לבנקים במערב.
משקיפים מדיניים בבלגרד אמרו, כי ההליך הפרלמנטרי שנפתח בפרלמנט הקומוניסטי, עשוי לסייע בהנהגת שיטת ממשל דמוקרטית יותר במדינה.
הצעת אי האמון, שהיא ללא תקדים מאז שולטים הקומוניסטים ביוגוסלביה, נדחתה ללא הצבעה, אך עצם הדיון הוא צעד גדול לקראת הנהגת שיטה פרלמנטרית אמיתית, בממשל המבוסס כיום על מפלגה אחת בלבד.
לאחר שהודף את הניסיונות להדחתו, מצפים כי מיקוליץ' ינהיג מדיניות צנע חריפה. בעת ובעונה אחת הוא מתכוון לאשר בפרלמנט תוכנית להנהגת משק המתבסס על שוק חופשי, על־פי הסכם עם קרן המטבע הבינלאומית.

סקר חדש צופה ניצחון לסוציאליסטים בצרפת
רויטר, סי"צ

נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן, הנישא על גל של פופולאריות, הכריז על בחירות חדשות לאסיפה הלאומית בתוך שלושה שבועות, בשני סיבובים, הראשון ב־5 ביוני והשני ב־12 בו.
תוצאות סקר דעת־קהל, שפורסמו אתמול, מנבאות ניצחון לסוציאליסטים.
„אין להרשות שצרפת תשקע בבוץ של ויכוחים אלקטוראליים. עלינו לפעול במהירות. במצב שנוצר, אני יודע רק תשובה אחת — להפקיד את ההכרעה בידי העם" — אמר הנשיא מיטראן, בהסבירו את מערכת הבחירות הקצרה.
מפלגות המרכז והימין, המחזיקות כיום ברוב של שישה מושבים באסיפה הלאומית, יצאו מיד בהתקפה על החלטת מיטראן והאשימו אותו בהטעיית העם הצרפתי.
„זהו מארב — אמר מנהיג הימין הקיצוני, ז'אן־מארי לה־פן. „סיסמת הבחירות של מיטראן „צרפת מאוחדת" לא היתה אלא תחבולה. הוא רוצה עכשיו לנצל את ניצחונו כדי לכפות הגמוניה סוציאליסטית".
מיטראן ציין, כי לא עלה בידי מישל רוקאר, ראש הממשלה הסוציאליסטי שמינה בשבוע שעבר, לשכנע את מפלגות המרכז להצטרף לקואליציה רחבה, שתבטיח ממשל יציב.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 13.5.1088

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7063	1.7276	1.7167
דולר אמריקני	1	1.52	1.59	1.5563	1.5757	1.5663
מרק גרמני	1	0.91	0.95	0.9264	0.9379	0.9313
לירה שטרלינג	1	2.88	3.02	2.9352	2.9718	2.9547
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2730	0.2764	0.2744
ין יפאני	100	1.23	1.29	1.2498	1.2654	1.2570
גילדן הולנדי	1	0.81	0.85	0.8245	0.8348	0.8305
פרנק שוויצרי	1	1.09	1.15	1.1138	1.1277	1.1196
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2650	0.2683	0.667
כתר נורווגי	1	0.25	0.26	0.2531	0.2563	0.2547
כתר דני	1	0.24	0.25	0.2411	0.2441	0.2425
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3884	0.3932	0.3913
דולר קנדי	1	1.24	1.30	1.2632	1.2790	1.2713
דולר אוסטרלי	1	1.16	1.25	1.2032	1.2182	1.2127
ראנד דר' אפריקני	1	0.42	0.84	0.7062	0.7150	0.7107
פרנק בלגי	10	0.43	0.45	0.4433	0.4488	0.4453
שילינג אוסטרי	10	1.29	1.35	1.3159	1.3323	1.3246
לירה איטלקית	1,000	1.22	1.30	1.2434	1.2590	1.2501

שריפה בבית־אבות

תחקיר

הכבאים באו אחרונים

שבוע לאחר השריפה בבית־האבות „משען" שברמת־אביב, עומד הבניין שומם לחלוטין. עשר דירות נשרפו. קשישים רבים נתונים במצוקה נפשית ■ מדוע מכבי־האש הגיעו אחרונים?

רונית מורגנשטרן

ביום חמישי, הי"ב במאי, סמוך לשעה 10 בלילה, כבה לפתע האור בדירתה של ליזה זיסוביץ', שהתגוררה באגף הצפוני־מזרחי בקומה ג' של בניין בן 3 קומות, בבית־האבות שברחוב פיכמן ברמת־אביב. גברת זיסוביץ' ביקשה עזרה מאחד השכנים, שתיקן את הקצר בדירה, אך ביקש ממנה לא להדליק שוב את האור בסלון. גב' זיסוביץ' לא שעתה או ששכחה את הוראותיו, שהיו גם הוראות כלליות שקיבלו דיירי הקומה באותו יום, עקב עבודות חשמל שבוצעו בקומה, והדליקה את האור בסלון.

אש פרצה מבית המנורה והציתה מיד את תיקרת הדירה, העשויה קלקר וסמן, שהם חומרים דליקים במיוחד. מעל התקרה הדקורטיבית של האגף, שכלל עשר דירות, היו חללים. האש, שכילתה במהירות את התיקרה של הגברת זיסוביץ', החלה להתפשט לאורך החללים, אל הדירות הסמוכות, כשהיא ניזונה מהתיקרה הדליקה משותפת. באגף היו באותה עת שבעה דיירים. שלוש דירות היו בזמן זה בשיפוץ, ודייריהן שהו מחוץ לבניין.

עובדים מהמוסד ודיירים מהסביבה, שנזעקו למקום, החלו לחלץ את הזקנים. כוחות חילוץ מקצועיים נקראו לסיוע. מכבי־האש הגיעו משום־מה אחרונים... את שרשרת הארועים עד לכיבוי השריפה, ניתן להגדיר כשרשרת של טעויות: קריאת המצוקה הראשונה, שהגיעה לתחנת מכבי־האש בתל־אביב היתה מבאר־שבע... מסתבר, שאחת הדיירות הזעיקה את בנה המתגורר בבאר־שבע, וזה התקשר לתחנת הכיבוי. מכונית כיבוי, שהיתה עסוקה בכיבוי שריפת קוצים בשיכון בבלי, המרוחק פחות מעשר דקות נסיעה מבית־האבות, נשלחה למקום.

הכבאים, שקיבלו ידיעה על בית־אבות העולה באש, מיהרו לבית ברודצקי, שהוא בית־האבות הגדול שליד האוניברסיטה והמוכר יותר. עד שעמדו על טעותם, עברו עוד כמה דקות יקרות — בית ברודצקי מרוחק מהבית ברחוב פיכמן מרחק 1 ק"מ בקו אווירי. הכבאית עשתה דרכה במהירות ליעד הנכון. אלא ששם, ברחוב הצר, רחוב ללא־מוצא, נתקלה הכבאית במחסום של מכוניות חונות. בדרך לבניין הבוער, בתוך שטח בית־האבות, עמדו מכוניות החילוץ של המשטרה ומד"א ושל מנהלים ומחלצים, שהפריעו לכבאית להתקרב למוקד הדליקה.

מספר טפסר אהרון אשל, מפקד תחנת מכבי־אש, בתל־אביב: „לא היתה לנו גישה לאש. נאלצנו ממש בידיים להרים מכוניות שחסמו את המעבר ולהזיז אותן. בינתיים האש מתפתחת, וזמן יקר הולך לאיבוד וצריך לחכות שיחלצו את האנשים, ומדובר בקשישים שצריך היה להרגיע אותם, לשכנע אותם ולסחוב אותם החוצה מהדירות. עד שהתחלנו לעבוד, היתה אש בכל הגג. לא הבנו מאיפה זה בא. אחר־כך כשראינו את התקרה החלולה, הבנו שהאש פשוט רצה והתפשטה במהירות בתוך החללים אל כל הגג". במשך כשעה עמלו הכבאים לכבות את השריפה. מזל, אומרים אחרים מהם, שלא נשבה רוח חזקה באותו ערב, כפי שנשבה בערב הקודם, בל"ג בעומר.

אחת הדיירות בבית־האבות, המתגוררת ברב־קומות, ואשר חלון דירתה פונה למבנה שנשרף, סיפרה שכשעה שלפני שהגיעו מכבי־האש הרגישה בעשן והתריעה על כך בפני שומר הבניין, שלטענתה לא התייחס לדבריה ברצינות ולא עשה דבר. שומר אחר אמר לי, שבוע לאחר הארוע: „אם אני הייתי שומר באותו ערב, זה לא היה קורה". ב„משען" לא יודעים על תיפקוד לקוי של השומר באותו ערב, אך מבטיחים לבדוק את העניין.

הבית ברחוב פיכמן אחרי הדליקה. „משען" ללא משענת (צילום: ורד פאר)

סיוע סוציאלי

שבוע לאחר השריפה בבית־האבות הנאה למראה, עומד הבניין, שאגף שלם בקומתו העליונה נשרף כליל, שמם לחלוטין. הדיירים, 55 קשישים וקשישות, פונו בליל השריפה — חלקם לבית־האבות הקולקטיבי ברחוב ברודצקי, חלקם בבית־האבות בגבעתיים, ואחרים בבתי קרובים. רובם, למעט דיירי הקומה השלישית העליונה, יחזרו תוך שבוע לדירותיהם.

בקומה השנייה הדלתות שבורות. דרך פרצות, שנפערו בהן כשהמחלצים פרצו אותן, על־מנת לחלץ את הדיירים המבוהלים, אפשר לראות את תכולת הדירה הקטנה. המדרגות לקומה השלישית מפויחות, מעידות על הקירבה למוקד הארוע, שעקבותיו הטראומטיים נישאים עדיין בפני הקשישים והקשישות במרפסאות ועל הספסלים שבבית האבות.

בקומה השלישית, שבה פרצה הדליקה, נשרפו כליל עשר דירות. במסדרון תיקרה דקורטיבית מעץ.. שרופה, כמובן. הקירות חפוגים..למסדרון אינם קיימים. מבעד לחללים הפעורים, אפשר להבחין בכסאות שרופים וורודים, שולחן מגולף שחציו שרוף, קומקום מפויח — שרידי רכושם הצנוע של קשישים וקשישות. עדיין לא ידוע באיזה אופן יפוצו בעליו. חלק מן הקירות החיצוניים אינם קיימים, ונוף רמת־אביבי פורץ היישר לתוך המסדרון. התיקרות שרופות לחלוטין.

דיירת מן הקומה השנייה, שקפצה לבניין לקחת חפצים אישיים, מספרת: „זה קרה כל־כך מהר, היה קומר, אבל השריפה התפשטה נורא מהר. אי־אפשר היה להשתלט עליה". יושב על הספסל, בשמש החמה, נזכר אחד הדיירים: „הרחתי ריח של עשן. חשבתי ל"ג בעומר. אבל ל"ג בעומר היה יום קודם, ואז הבנתי שיש שריפה. היתה שריפה גדולה. היו המון אנשים ומכוניות — משטרה, מכבי־אש, אמבולנסים. יש אנשים שזה השפיע עליהם קשה מאוד".

שישה אנשים אושפזו בעקבות שאיפת עשן והלם, ושוחררו מבית־החולים תוך ימים ספורים. מהנהלת „משען" נמסר, שלנתונים במצוקה נפשית עקב הארוע הטראומטי ניתן סיוע סוציאלי ופסיכולוגי מטעם „משען". לגבי רכוש הדיירים, נמסר מהנהלת „משען", שבית האבות בפיכמן הוא מוסד של דירות מוגנות, וכל אחד מהם היה צריך לבטח את רכושו הפרטי כמקובל. עדיין לא ידוע, אם כל הקשישים היו מכוסים מבחינת ביטוח־רכוש. מ„משען" נמסר, שהחברה מבוטחת ביטוח צד שלישי, והיא תשתדל לפצות באופן מקסימלי את הנפגעים.

רשיון מחודש, במקום צו־סגירה

מאז 1968 שולח האגף למניעת דליקות במכבי־אש תל־אביב מכתבי אתראה ל„משען". הליקויים לא תוקנו. עתה עושים כולם — „משען", עיריית תל־אביב ותחנת מכבי־האש — בדק־בית

התקינו גלאי עשן, אך לא הספיקו לחבר...

ביום שבו פרצה הדליקה בבית האבות שברחוב פיכמן ברמת־אביב, בוצעו עבודות־שיפוץ במערכת החשמל, שכללו גם התקנה של מערכת־אתראה מפני אש – גלאי עשן.

המערכת היתה צריכה לפעול באותו יום, אך היא לא חוברה משום־מה, והפעלתה נדחתה ביום. הדחייה היתה גורלית, כידוע. ב„משען" לא יודעים להסביר את הדחייה – „כנראה שלא הספיקו לחבר אותה באותו יום, ודחו את ההפעלה בעוד יום", נמסר שם.

בית־האבות שברחוב פיכמן ברמת־אביב כולל שלושה מבנים בני שלוש קומות ובניין רב־קומות. בתחילה נבנו המבנים הנמוכים לגובה שתי קומות בלבד. ב־1963 ביקשה „משען" להוסיף קומה שלישית למבנים. הקומה החדשה בשלושת הבניינים נבנתה ברובה מחומרים כמו עץ, אסבסט, קלקר וסמן, חומרים דליקים, ובמובן זולים יחסית ללבנים או לבטון.

הבנייה עמדה בתקנות ובסטנדרטים שהציבו אז, לפני 25 שנים, מינהל ההנדסה בעיריית תל־אביב ומכבי־האש, אם כי כבר אז ניתנה הוראה ל„משען" לדאוג לציוד כיבוי־אש ולדרכי מילוט. טפסר אהרון אשל, מפקד תחנת מכבי־אש בתל־אביב אומר, כי „היה ציוד ודרכי מילוט, אבל לא בכמות מספקת".

לאחר שנים אחדות הוחמרו הסטנדרטים של הבנייה. מאז 1968 החל האגף למניעת דליקות בכיבוי־אש תל־אביב, בשליחת מכתבים אל הנהלת „משען", ובהם תביעה להחליף את התקרות הדליקות במבנים הנמוכים של בית־האבות. ב־1976 התחייב זאב ויינר, מנכ"ל „משען" דאז, בפני מכבי־האש לתקן את הליקויים תוך שלושה חודשים, אך דבר לא נעשה.

ב־1981 הזהיר היועץ המשפטי של עיריית תל־אביב את הנהלת „משען", כי אם לא תתקן החברה את הליקויים תוך חודש, יוצא צו־סגירה נגד בית־האבות. למרות זאת, המשיכה „משען", שהיא חברה הסתדרותית, לקבל רשיון־הפעלה לבית האבות עד היום, כידוע.

לדברי מנכ"ל „משען", משה יהודה, מאז נכנס לתפקידו לפני ארבע שנים, לא התקבלה שום דרישה להריסת הקומות העליונות בבית־האבות שברחוב פיכמן. לדבריו, יש בידיו רשיון מחודש מדצמבר 1987. הוא הוסיף וסיפר, שבמבנים הנמוכים הושקעו לאחרונה כ־200 אלף דולר באמצעי מיגון ומילוט. דובר עיריית תל־אביב אומר, כי העניין נמצא בבדיקת מבקר העירייה, החוקר את תיפקוד כל המחלקות בעירייה. עד לאחר הבדיקה אין ביכולתו להגיב על העובדות שפורסמו לעיל.

מפקד תחנת מכבי האש של תל־אביב, אהרון אשל, מודה שבתחנה לא היתה התייחסות רצינית לליקויים בבית־האבות, ומעבר למכתבי ההתראה לא נעשה דבר. אומר אשל: „אנחנו שמנו את עיקר הדגש על הרב־קומות, ובאמת הזנחנו את המבנים הנמוכים. המציאות טפחה על פנינו. אני מודה — אינני בורח מהאחריות. נעשה בדק־בית בתחנה, ונדרוש תיקון כל הליקויים, כולל מערכות התזות־מים אוטומטיות לכיבוי אוטומטי של מוקד הדליקה".

מהנהלת „משען" נמסר, שהקומות העליונות במבנה שנשרף ובשני הבניינים הנמוכים האחרים תוחלפנה בקומות קשיחות, שיהיו עשויות חמרים חסיני אש. כמו כן, תוקדש מחשבה נוספת לכל הקשור באיתור, גילוי ומניעת שריפות במבני מוסדות „משען" להבא. גם בעיריית תל־אביב עושים היום בדק־בית. תיפקוד כל המחלקות בעירייה, הנוגעות לאירוע, נבדקות בתחקיר מיוחד, שמבצע מבקר העירייה.

טנקים סוריים בביירות: „ישראל עוקבת בדריכות"

עניין משותף

טלי זלינגר

עיני מערכת הביטחון היו בשבוע האחרון נשואות לעבר גיזרת ביירות, שם נלחמים הפלגים השיעים אלה באלה וכולם באחרים.

בעיקר מעניין צירוף מקרים ונסיבות הפגישה בין המהלך הישראלי מול חיזבאללה במיידון לפני עשרה ימים לבין הקרב המר על השליטה בלבנון שמנהלים חיזבאללה ואמל בביירות. צירוף האירועים הללו אינו בעל השפעה הדדית גדולה ביותר, אך תזמון ואת מעוררות ההתפתחויות בגיזרת ביירות עניין ודריכות, ולא רק סקרנות אינטלקטואלית של שכנים.

צה"ל מעמיק את אמונתו באזור הביטחון לאור ההוכחות המעשיות ליעילותו ועל בסיס קו מחשבה ופעולה הגורס שיתוף פעולה מסוים והבנה שבשתיקה עם גורמי „אמל" בשטח. במהלך השנים האחרונות וכלקח מהתפכחות החלום הנוצרי, קראו אצלנו את הכתובת על הקיר והגיעו להסכמה על כיוון שיוי מתון זה. תנועת „אמל" מצידה, עם התשתית האנושית־מקומית שלה בדקה ומצאה מאיזה צד מרוח הלחם, ובמפגש אינטרסים פשוט ומחושב נקלעו ישראל ו„אמל" לאותו צד. גורמי צבא בכירים בישראל יכולים כיום לציין בסיפוק את העובדה שהאוכלוסיה המקומית באזור הביטחון בוחרת לחיות בשקט, והיא איננה ספק של חוליות מחבלים ואף לא של משתפי פעולה וסייענים ומורי דרך לחוליות מחבלים הבאות מצפון לאזור הביטחון. האוכלוסיה השיעית ברובה קנתה את המצע של תנועת „אמל" הגורסת שקט תעשייתי ומתינות מסוימת כלפי הנוכחות הישראלית באזור הביטחון ובוודאי כלפי ישראל שמדרום לאזור הביטחון, כדי לקיים אינטרסים בסיסיים של חיי יום־יום ללא הטרדות.

אל תוך האיזון העדין הזה משלחים אנשי חיזבאללה אגרופים המאיימים לערער את המבנה. בקרב על השליטה בלבנון רשום פרק הקרב על השליטה באזור הביטחון, וכו עומדת ישראל על קצות האצבעות לראות אם יצליח „אמל" להכניע את חיזבאללה, מכל הנראה בשבועות האחרונים, היתה ידו של השכל הישר על העליונה, והאוכלוסיה בדרום לבנון אמרה „הן" ל„אמל". ישראל עשתה את שלה במקבילית הכוחות השיעית הפנימית הזאת. בין השאר, בקרב מיידון שנועד ראשית־כל לצורכי הביטחון של צה"ל וצד"ל, אבל שבוודאי היתה לו השפעה על ההתמודדות הפנימית שלהם.

מה שצה"ל או צד"ל לא יכולים להרשות לעצמם, יכול ארגון „אמל" לעשות. כך למשל נכנסו אנשי „אמל" לצריקין, מעוז של השיעים הקיצוניים בעלי האוריינטציה הדתית הבולטת ביותר באזור, מקום בו פועלת מכללה איסלמית, בית אולפנה לאייטולות מקומיים. הם נכנסו עם מגאפון להודיע שהם שם. ירו קצת כדי לספק תירוץ מוצק למבקשים לעבור אל צידם והפוחדים לעשות כן, אלא אם יוכיחו שהיו בסכנת חיים לקחו את השייח' המקומי, גילחו אותו והוליכו אותו בכפר על חמור למען יראו כולם ויידעו.

צה"ל יכול לכבוש כפר עם מסוקי קרב וטנקים ולוחמי חי"ר מעולים ולהגביר בכך עוינות ועל־כן גם פעילות אלימה נגדו. „אמל" מדבר בשפת המקום ופונה אל

כל נטרול של החיזבאללה הוא פחות מוקד אלים נגדנו, ועל כן הרווח מהצלחת „אמל" הוא גם רווח לישראל

האינטרסים היסוריים־קיומיים של בני עמו. כל נטרול של חיזבאללה הוא פחות מוקד אלים נגדנו ועל־כן הרווח מהצלחתו של „אמל" הוא גם שלנו. מכאן העניין, שלא לומר המעורבות של ישראל, בהתפתחות הזאת.

בביירות המצב שונה. שם אין תוקף חזק לאידיאולוגיה של „אמל" המהווה מנוף לביסוסו באזור הביטחון ומצפון לו. בביירות הנושאים על סדר היום הם אחרים ואת המענה, כוחני ופנאטי, נותן החיזבאללה. הצלחותיו שם, למרות שאין קשר ישיר אל הדרום, ישפיעו בהחלט על הנעשה בדרום איזור הביטחון ומצפון לו. לזה חרדה ישראל. ואל זה צופים בעניין צה"ל וצד"ל. הם לא לבד. הסורים מביטים בעוינות, כשאצבעם כבר על ההדק. מה שמוסיף משנה־עניין להתבוננות של ישראל.

אסד: אצבע על ההדק

על היום 16.5.88

כבוד הנשיא

הנשיא חיים הרצוג מפריז בחשיבות תפקידו. אילו היה מדבר נגד הרג הפלשתינים — אולי אפשר היה להשלים עם הטפות המוסר שלו בנושאים אחרים

נפתלי היקר,

אני בעד מתן כבוד לנשיא המדינה, כמי שאמור לייצג את כולנו, אך איני סבור שעלינו להפריז בגינוני טקס ובמתן חסינות לאיש, כאילו מעשיו או דיבוריו אינם עומדים לביקורת הציבור. נדמה לי, כי הנשיא הנוכחי מפריז בחשיבות תפקידו, שעל־פי החוק הוא בעיקרו ייצוגי וחסר משמעות מעשית. חיים הרצוג, שנבחר זה עתה לכהונה שנייה, ניסה כחמש שנות כהונתו לחרוג מן הסמל ועירב את עצמו בכמה מעשים, ובמיוחד בהכרזות בתחומים ששנויים במחלוקת בציבור שלנו.

על־פי דבריו שלו עצמו, בהופעתו לפני ימים אחדים בטלוויזיה, בתוכנית „מוקד", אפשר למצוא ביטוי מובהק לרצונו של הנשיא להיות מעורב בחיים הפוליטיים כבעל דעה, ולא כמי ששומר על אי־מעורבות ופועל במסגרת תפקידיו על־פי החוק בלבד.

ניקח לדוגמה את עניין הרכבת הממשלה, לאחר הבחירות האחרונות. תפקידו של הנשיא הוא להזמין את הסיעות להתייעצויות, ובסיומן להטיל על אחד מחברי־הכנסת את התפקיד להרכיב את הממשלה. ברור, כי זה צריך להיות חבר־הכנסת מהסיעה שמסוגלת להבטיח לעצמה רוב בכנסת. נכון, בשנת 1984 נוצר תיקו בין המערך והליכוד, ואף אחת מן הסיעות לא יכלה להרכיב לבדה את הממשלה.

אומר הנשיא: נכון, דחקתי להקמת ממשלת האחדות. עתה ברור כבר, כי זו היתה ממשלה של אי־עשייה, לעתים היו בתוכה שתי ממשלות (לדוגמא: פעילות פוליטית מנוגדת של שמיר ופרס). והרי, היתה גם ברירה להכריז על בחירות חדשות, כדי שהציבור יאפשר הקמת ממשלה בעלת קו מדיני ברור. מה פתאום „דחק" להקמת „ממשלת האחדות"? ההסבר שלו, כאילו תוצאות ההצבעה בטאו את „רצונו של הבוחר" בממשלה כזאת, הוא משומש מאוד, אך חסר־שחר, ונוגד את העובדות. איני מכיר אפילו בוחר אחד, שהצביע בבחירות בעד „אחדות לאומית". כאחד הבוחרים אני כופר בקביעתו המוזרה של הנשיא. כמוני — לא בוחרי הליכוד, ולא אלה של המערך או של חד"ש, או אחרים, נתנו את קולם ליצור ששמו „ממשלת אחדות לאומית".

אין שום קונסנזוס

או למשל „קונסנזוס לאומי": הנשיא הרצוג מעיר ב„מוקד", כי הוא מביע דעות במסגרת ה„קונסנזוס הלאומי" בלבד. שוב איני מבין: על מה הוא מדבר, אולי יש לו זכרונות מן הקונסנזוס הלאומי של „45 ק"מ בלבנון", — וידוע לאן הוא הוביל את צה"ל ואת המדינה כולה. אך היום אין שום קונסנזוס, אלא אם כן הרצוג סבור, כי דעותיו מבטאות אותו.

מכתבים לידידי

חיים הרצוג טוען עוד, כי העדר השלום נובע מכך, שאין מנהיגות ערבית מתונה, המעזה לדבר בגלוי עם ישראל. כן, כך מגלה הנשיא, הללו יושבים עימו במשכנו ודבריהם מתונים מאוד, אך הם פוחדים מן הכדור. מעניין מאוד לדעת, במה מתבטאת מתינותם של הללו, הייתכן כי הם מסכימים להשאיר את כל השטחים בידי ישראל? אך לא פחות מעניין לדעת, מה הציע להם הנשיא תמורת מתינותם. אולי רק הקשיב, שהרי אסור לו כנשיא לנהל משא־ומתן כלשהו, אפילו מדובר בשיחת־גישוש. יסלח לי הנשיא המכובד, אך כל הסיפור על שיחות עם פלשתינים, שיחות אינטימיות, אינו אלא מריחה אחת גדולה. שהרי, הנשיא בוודאי לא גילה לאותם פלשתינים את השקפותיו בנושאים המדיניים, דבר שהוא גם אינו מגלה לאזרחי ישראל. או על סמך מה היו הפלשתינים הללו כה מתונים? בגלל המוסר שעשה עימם בעצם נכונותו לדבר אתם?

שום נשיא קודם לא הסתבך כמו הרצוג בפרשת החנינות. הכוונה, כמובן, לאנשי המחתרת. הרצוג אומר דברים שהם על סף בדיחה, אלמלא היה מדובר בנושא חמור ועקרוני ביותר. הוא עשה חשבון כולל של כל שנות המאסר שנגזרו על נידוני המחתרת, כמדומני כ־140 שנה, בעוד שהוא עצמו קיצר לא יותר מ־4½ שנות מאסר. זוהי סטטיסטיקה, שיש בשימוש בה משום עלבון לאינטליגנציה. אבל הנשיא הרצוג, המתמחה כבר בחנינות פוליטיות, הוא אשר כישל את ה„חנינה" לראשי השב"כ, כדי למנוע את חשיפת השקרים בשירות חשאי זה. מוטב שלא ידבר על השימוש הלגיטימי במתן חנינות. אחרי דו"ח לנדאו, חובה היתה על הנשיא — אילו באמת דבק בעקרונות ממלכתיים צרופים — לקום ולהודות „שגיתי במעשה החנינה", ואף להביע חרטה על המעשה.

הטפות־מוסר חסרות־תכלית

בכותבי דברים אלה, אני בטוח שכבוד הנשיא ימצא עוד סיבה, כדי להביע את אי־שביעות רצונו מכלי התקשורת. שהרי, הנשיא הזה הוצה להחמיא לעיתונות — שכן גם הנשיא זקוק להן — אך הוא גם תוקף אותה, כאילו רובצת עליה האחריות על כל תחלואי המדינה.

הוא מתמיד בהטפות־מוסר שאין להן כל תכלית. הוא מאשים את הרופאים על הפקרת חיי אדם בימי השביתה, אך אינו מעז כמובן להאשים את הממשלה. הייתי משלים עם הטפות המוסר האלה, אילו הצליח להשמיע לפחות באחת מהן דברי הטפה נגד הרג הפלשתינים, ילדים ונשים. גם כאשר הצבא מודה בקיום „חריגים", הנשיא שותק. התמונות מן הגדה אינן מזיזות לו כלל.

למען האמת, אני מתגעגע לקודמו — הנשיא לשעבר, יצחק נבון. גם סמכויותיו של נבון היו מוגבלות, אך הוא ניצל סמכות אחת הניתנת לכל בעל תפקיד. כאשר מנחם בגין סירב למנות ועדת חקירה בפרשת סברה ושאתילה, עשה נבון צעד נועז ובלתי שגרתי — הוא איים בהתפטרות. לא, אין לחשוד בנשיא הנוכחי שירחיק־לכת עד מחאה כזאת. ראשית, מפני שהוא אינו מוטרד מן הנעשה בשטחים. שנית, מפני שהוא חש טוב מאוד, כדבריו, במשכן הנשיא.

שלך בידידות

מארק גפן

מרגל תמורת שניים

יו"ר הוועדה הציבורית למען בני הזוג פולארד אופטימי: לכל הצדדים יש אינטרס ולכן טובים הסיכויים שעסקת חילופי המרגלים תצא לפועל

ורד לוי

הקמפיין הציבורי של קארול פולארד מתחיל להניב פירות. ביקורה של האחות בארץ, בינואר השנה, העלה את ג'ונתן ואן פולארד לכותרות העיתונים בארץ ובארה"ב. הביטוי התקשורתי הנרחב עשה את שלו — מעורבות ישראלית ראשונה בדרגים פוליטיים בכירים וגיוס לובי מרשים בבית הלבן, לטובת הפולארדים.

השבוע, לאחר תקופה של שקט יחסי, חזרה משפחת פולארד לכותרות. ציטוטים של המגאזין האמריקני „יו.אס.ניוז" מדווחים על תחילת דיונים חשאיים סביב עיסקת חילופי מרגלים. על־פי הדיווח, עומדת על הפרק עיסקת חילופין בין ישראל ואמריקה, לפיה תעביר ישראל את המרגל מרכוס קלינגברג למזרח גרמניה. המזרח־גרמנים יפעלו, ויביאו לשחרור תשעת בני הערובה האמריקנים המוחזקים בביירות ואז תאפשר ארה"ב את עלייתם של הפולארדים לישראל.

אמנון דרור, יו"ר הוועדה הציבורית־הישראלית למען הפולארדים מאשר, כי ממשלת ישראל הביעה הסכמה עקרונית לעיסקת חליפין, בתנאי שזו לא תכלול הסגרת ישראלים נוספים שהיו מעורבים בפרשה. דרור מרגיש, כי עד כה אין אישור ממשלתי לאמיתות הדיווחים הספציפיים שפורסמו בעיתונים בארה"ב ובארץ, אבל כאמור, ההסכמה העקרונית קיימת. על סיכויי העיסקה, שעליה מספר ה„יו.אס.ניוז" לצאת אל הפועל, אומר אמנון דרור שהם טובים, משום שזו הפעם הראשונה שכל הצדדים בעלי אינטרס. הרוסים מעוניינים בקלינגברג בלי כל ספק.

(סוף בעמוד 11)

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

"מיטיב העם" יורד לחיין

שר האוצר, משה נסים, מבקש להרוס את קופת-חולים הכללית. שתיקתה של מפלגת העבודה ותגובתה המתונה של ההסתדרות מעוררות תהיות

דב בר-ניר

במשבר שירותי הבריאות, המוקד עתה את הארץ כולה, אני יודע על אשם מרכזי אחד — שר האוצר, משה נסים. הוא האיש, שגמר-אומר להרוס את קופת-החולים הכללית — אחד המפעלים המפוארים ביותר שירש היישוב העברי, שירשה מדינת ישראל, מן העשור השני של המאה הזאת ועד ימינו. זהו מפעל שמכל עמי התרבות, מכל הארצות המפותחות והמתפתחות באים עד היום אלינו, כדי ללמוד מנסיונו ואף לאמץ את שיטותיו.

והנה, בזכות מה מתנכל משה נסים, שמעולם לא שמעתי על מפעליו החלוציים, לאחת מפניני הכתר שלנו? כלום יודע הציבור שהוא — תגובה את מיסינו והחייב להקצות מתקציב המדינה חלק הגון מאוד, ובקדימות ראשונה לאחר הביטחון, להוצאות בריאות וחינוך — מקצה לקופת-החולים של ההסתדרות, והאחראית לשלומם של מעל לתשעים אחוז של אוכלוסיית המדינה, פחות מאחוז אחד של תקציבה השנתי? כמעט לא ייאמן כי יסופר, אך מתוך תקציב שנתי של קופת-חולים הכללית, בסך 2 מיליארד ו-150 מיליון שקל, נדרב הוא נדבה... של 20 מיליון שקל. חוזר אני ומדגיש: העושה כל מאמץ אפשרי כדי להרוס את קופת-חולים, בסך-הכל משתתף בפחות מאחוז אחד של תקציבה.

הפארסה מקבלת ממדים קאפקאיים, כאשר — בשם הגרכה העלובה שלו — עוד מתיימר שר-האוצר, עם שליח-המצווה שלו, ח"כ וינשטיין, לאסור על כל מו"מ קולקטיבי חופשי בין המעסיק ההסתדרותי לבין המבוטחים, גם הם חברי ההסתדרות, בשם איזה "חוק וינשטיין" — על טהרת הגרוטסקה.

פעולה גרוטסקית

כל הביזיון הזה — של "עזרה ממשלתית" לקופת-חולים בסך פחות מאחוז אחד, המוענק לרוב המכריע של אזרחי ישראל — על איזה רקע בין-לאומי הוא מתחולל? ובכן, בימים "הקדמונים", רבינוביץ עוד היה שר האוצר, כלומר: בשנת 1976, ערב המהפך הידוע, היתה עזרת הממשלה לקופת-החולים 28% מתקציבה השנתי. בכך לא חרגה ממשלת ישראל מן הנורמה המקובלת בארצות התרבות. שכן, בארצות שבהן תורמות הממשלות לקופות-החולים למיניהן, ובארצות אחרות, שבהן הלאימו הממשלות את שירותי הבריאות החל מבריטניה, צרפת, גרמניה ועד לארצות הסקאנדינאביות, — בכולן חלקן של הממשלות הללו הוא כ-80% של הוצאות הבריאות הכלליות.

אינני מדבר אפילו על גרוטסקה אחרת: הליכוד, "מיטיב העם", הרוגל במכירת כל-אור רוב החברות הממשלתיות, כלומר, במה שקרוי "פריבאטיזאציה": העברתן מרשות הכלל לרשות היוזמה הפרטית — כאשר הוא מגיע לקופת חולים מתהפכת אצלו הקערה על-פיה, בניגוד גמור לאינטרסים החיוניים של עיירות-הפיתוח ודלת-העם, מרקלם הליכוד באופן תיאורטי על "הלאמת" קופת-חולים, אך למעשה חותר בכל כוחו להשלטת הרפואה הפרטית בשירותי הבריאות בארץ. העניים, שלא יוכלו לשלם את הוצאות הרפואה הפרטית הפושטת-עור, יהיו בחסות פילאנתרופיה ממשלתית, שכבר במאה הקודמת אמרו עליה ש-SERVICE FOR THE POOR IS POOR SERVICE, או בעברית: שירות לדלים (לאביונים) הוא שירות דל. השאלה עתה היא: איפה אנחנו, אנשי תנועת העבודה, במחול שדים זה? התשובה לא תהייה מעודדת.

בטרם ניגש לכך, נעיר עוד הערה אחת. לפני ימים אחדים בהתייצבו לפני המיקרופונים של הטלוויזיה, הכריז שר האוצר שאין להעלות על הדעת שיפור שכר הרופאים, בטרם תייעל קופת-חולים את עבודתה. כאן אציג לו שאלה: מה עושה אותך למתע מומחה לענייני ייעול בכלל וייעול רפואי בפרט? כלום לא מוטב, שתייעל תחילה את שטח פעולתך-אתה, את הצמיחה המחודשת של המשק, את סיועך למשק היצרני הנושם בכבדות, את יחס פקידיך לאזרח, שמבקר המדינה עמד על חוסר יעילותם ואף חוסר נימוסיהם?

לבקר את השתיקה

באשר לתגובת תנועת העבודה לתככים אלה — העובדה הנחרצת היא, שמפלגת העבודה הצביעה בעד תקציב המדינה לשנה זאת, המקציב סידור מגוחך של 20 מיליון שקל לקופת-חולים — מפעלה המפואר מאז של תנועת העבודה. מדוע עשתה כן? כלום פועלת כאן מעין מורשת רפ"י, שהתנגדה בשעתה ל"רפואה ממלכתית" וצידדה בהלאמת קופות-החולים וכלל שירותי הבריאות בארץ? כלום משפיעה על רתיעה זאת העובדה, שרבים מחברי "העבודה" אינם שייכים לדלת-העם, וכל העניין הזה "אינגו בוער" להם? או שמא, בעת ההצבעה על תקציב המדינה יש להחליט, מה חשוב ומה "תפל", בחילוקי-הדעות הכרוניים בין שתי המפלגות הגדולות בכנסת?

מכל מקום, אני מציע למפ"ם, לחייקה גרוסמן ולאיר צבן "להתלבש" במיוחד על סוגיית שירותי הבריאות, אפילו באספקט של הבחירות הקרובות לכנסת. מותר גם להיות צודק לעצם העניין וגם להכות גלים בדעת-הקהל הישראלית. יותר מדי אינרציה שוררת עתה בציבוריות הרחבה, לגבי אחד הצרכים החיוניים ביותר של כל אזרח ואזרח. הצעתי היא, שנפתח קאמפנייה מיוחדת בסוגיה זאת, כאשר על ספסל הנאשמים יישבו קודם-כל משה נסים, המפלגה הליבראלית והליכוד כולו, כאשר זה האחרון מתעטף באיצטלה של "טובת העם", ולמעשה יורד הוא לחיין. רק לאחר שמדיניות כושלת זאת תוקע לעמוד הקלון, יהיה צורך לבקר את השתיקה המוזרה של מפלגת העבודה, ואף את התגובה המתונה מדי של ההסתדרות עצמה.

שוויון בפני השוט

נוצר רושם, שהצבא קיים כדי לשרת את המינהל האזרחי והמינהל קיים כדי לשגע את תושבי השטחים. שלטון של כוח ודיכוי הופך מושחת ומטומטם

נפתלי בן-משה

מתי השלטון מידרדר למצב של השחתה? כשהוא יוצר בעליל ובהכרה שתי נורמות של מוסר, של חוק וצדק — נורמה אחת ליהודי ונורמה אחרת לערבי בשטחים; כשנפש כולנו נעשית גסה ואטומה, למשמע הידיעות החוזרות על עצמן ברוטינה ובשיגרה יומיומית על שני הרוגים וחמישה הרוגים ועשרה הרוגים; כשאנו נאטמים למראה הדיכוי המתמשך, ההשפלה וביזוי כבוד האדם ורמיסת זכויות אנוש בסיסיות, הנעשים בשמנו בשטחים המאוכלסים במיליון וחצי תושבים, שבחלקם הגדול הם פליטים, שישראל קצת מעורבת בגורלם הטראגי. מעשי השלטון וההתרגלות המהירה שלנו למעשיו, כאילו היו אלה מעשים שבנורמה ושבצדק — הם ההשחתה של נפשנו, שאותותיה לא יימחקו במהרה ולא יתייבשו ליד קונו הירוק.

מתי שלטון של כוח ודיכוי הופך גם למטומטם — כשהוא מתחיל לפעול נגד ההיגיון של עצמו, כשהוא מאבד את עשתונותיו וחדל לחשוב על המטרה שלמענה הוא פועל, על תוצאות מעשיו ועל היום שלמחרת. כמו ההחלטה להכריח סוחרים ערביים במזרח ירושלים לפתוח את חנויותיהם לפי שעון ישראל ולא לפי שעון האינתיפאדה, לעצור ולכלוא אותם, ואחר-כך לשחררם. כמו ההחלטה לסגור ל-3 ימים את כל החנויות, כתרופה למכה של הקריאה לשביתה כללית בשטחים. מהו ההיגיון? חנויות של ערבים הנפתחות בשעה 11 ולא בשעה 8 בבוקר, או שלא נפתחות כלל, מסכנות את בטחון ישראל? במקום להניח לזמן, לנטל הכלכלי הכבד, לעייפות החומר ולניגודים הפנימיים לעשות את שלהם — בא השלטון הנאור והחכם — כדי להוכיח שהוא קיים — לקומם את כולם נגדו.

הרושם הוא, שהמינהל האזרחי בשטחים אינו קיים כדי לשרת את אזרחי השטחים המשוללים כל נציגות נבחרת משלהם ולשמש להם לפה — אלא להיפך: הצבא הקיים, כדי לשרת את המינהל האזרחי; המינהל קיים, כדי לרדת לחייהם של האזרחים, לשגע אותם ולטרטר אותם ולגזור עליהם גזירות שונות ומשונות. כך נולד הרעיון הגאוני להכריח את תושבי רצועת עזה להחליף את תעודת הזהות שלהם ולהוסיף על צרותיהם ומצוקותיהם צרה צרורה חדשה. המינהל האזרחי עוכר שעות נוספות בימים אלה וממציא כל יום פטנטים חדשים, איך למרר את חייהם של תושבי השטחים — הכל כדי להוציא מלבם ספק באשר לקיומו הבלתי מעורער וכדי לגדוע, בעודו באיבו, כל ניסיון להתפרק מעולו המקודש ולהצמיח במקומו ניצנים של שלטון עצמי ר"ל. שלטונות מס הכנסה כבר הספיקו להשתלט על כל ההון השחור בתחומי הקו הירוק, ועכשיו הם פנויים להתלבש על אזרחי השטחים, הנהנים כידוע משירותים מעולים, אך משתמטים מתשלום מסים. ההברקה האחרונה, כפי ששמענו, היא להטיל על משכורתם השמנה של עובדי השטחים הבלתי מאורגנים מס-יסף של 100 שקל לחודש (מדוע מענישים אותם ולא את מעסיקיהם?).

אילו לא היה הדבר אידיוטי כל-כך, אפשר היה להתפקע מצחוק למשמע הדיווח הדרמטי מפי החזית, איך הצליח צה"ל המהולל במיבצע נועז ומבריק להפתיע את מגיני הכפר סלפיט בשומרון, שהשתלטו עליו והכריזו עליו כעל מקום משוחרר משלטון זר, אך בו-בזמן גם דאגו לסדר ולמניעת התפרעויות ופעולות אלימות — לכבוש מידם את השלטון בכפר, לקחת את מנהיגיו בשבי מבלי שאלה הספיקו לירות אפילו יריה אחת. כל הכבוד לצה"ל! למי הפריעה האינתיפאדה בסלפיט? האם סיכנה את בטחון ישראל? הרי כולם בעד אוטונומיה — אפילו האוטיסט הפוליטי יצחק שמיר? הרי אפשר שדווקא הניסוי המקורי של הקומוניסטים בסלפיט — ניהול עצמי, מצד אחד, ושמירת סדר מצד שני — מראה על אפיק נכון לפירוק המרי הפלשתיני המקומי, התוסס בשטחים עד להסדר המדיני (ראה מאמרו המאלף של פנחס ענברי על הנושא). אך השלטון הצבאי המור-הסכך והמטופשים אינו יכול להרשות לעצמו אפילו קצת הומור.

אימרה עממית אומרת: כשאלוהים רוצה להעניש מישהו, הוא קודם נוטל ממנו את בינתו. זה מה שקרה לממשלת האחדות בטיפולה הגולמני, המבוהל, הסרדיוטי, בהתקוממות בשטחים. כאילו נשבעה לא לנוח ולא לשקוט, עד שלא תקומם נגד ישראל את אחרון הערבים ועד שלא תוציא מגדרה את הערבי הסובלני והמתון ביותר. כששואל מובארק עוואד, הדוגל במרי ללא אלימות, מה נותר לערבי כמוהו לעשות — אפשר להציע לו להתגייר ולהצטרף לאחת הישיבות ברובע היהודי בעיר העתיקה. ואמנם, שמענו על תופעה חדשה של "אנוסים" — על ערבים מהשטחים, המתגיירים כמוצא יחידי להיחלץ ממלתעות המצוקה שבה הם נתונים.

מרוב שהשלטון "מרגיע" את השטחים, הוא שוכח שאחרי היום בא המחר, ושגם אם יצליח לכבוש את המרי לזמן-מה הוא יפרוץ החוצה אחר-כך ביתר זעם ורתיחה. מעשי הדיכוי, הנגישות, העינויים, ההשפלות וביזוי כבוד האדם, שאנו עושים היום לתושבי השטחים, ירבצו כמשקע כבד בינינו לבין העם הפלשתיני. להוויות כאלו יש זיכרון וחיות משלהן והן אינן מתנדפות עם הרוח.

הענישה הסביבתית והקולקטיבית, הנעשית בסיטונות, דואגת לכך שכולם — השאביבה וזקני העדה, האלימים והשקטים, הסוחרים והפועלים, מבעירי הצמיגים ועובדי האדמה, חוסמי הדרכים ורועי הצאן — יותכו יחד בכור המצרף של הסבל וההשפלה, ושכולם יהיו שווים לא בפני החוק, אלא בפני השוט המצליף של השלטון.

אילו רק הביטחון נטו והציפייה הנכונות לפתרון מדיני מרחיק-לכת היו נר לרגלי המדיניות בשטחים — היה על צה"ל להתרחק ככל האפשר ממעורבות מרכאה ומשפילה, להינתק ממגעים בלתי חיוניים עם תושבי השטחים ולהתמקד רק בחיוני ביותר — בהגנה על עורקי התנועה המרכזיים ועל הישובים היהודים בשטחים. אילו נהג צה"ל כך מלכתחילה, היו נמנעים רוב מקרי ההרג מידיות הצבא ומעשה הזוועה האחרים וכל תמונת האינתיפאדה היתה נראית אולי אחרת. אני אומר זאת, דווקא משום שאני עדיין דבק בעמדה, שאין לעזוב את הגדה ואת הרמה רק תמורת הסכם-שלום, שיבטיח תיקוני-גבול חיוניים וערבויות בטחון איתנות.

היצוא הישראלי

מאבק בשתי חזיתות

ישראל מנהלת עתה מערכה דיפלומטית גלויה וסמויה, בניסיון להתגבר על קשיים ביחסיה עם השוק האירופי המשותף, המונעים בשלב זה את אישור הפרוטוקול המשלים להסכם שבין ישראל לשוק. במקביל נערכים בירושלים לדיוני הוועדה המעורבת ישראל-ארה"ב, שייערכו בתחילת יוני, וגם בהם תצטרך ישראל להתמודד עם בעיות ביישום ההסכם לאיזור סחר חופשי בין שתי המדינות.

חוגים כלכליים בירושלים מבקשים להפריד בין שתי החזיתות. בחזית האירופית, מדובר בבעיות שהתעוררו בגלל שיקולים לא-כלכליים, ומנכ"ל משרד התעשייה והמסחר יורם בליזובסקי הודה באחרונה כי הלחץ הפוליטי בשוק האירופי גדול בהרבה ממה ששיערו תחילה. בחזית האמריקנית, הבעיות אינן חורגות מתחומם הכלכלי ובדיונים יעלו שני הצדדים בעיות בלתי פתורות, הנגררות מהוועדה המעורבת הקודמת, שהתכנסה בוושינגטון באוקטובר 87.

ההסכם בין ישראל לקהילייה האירופית, שנחתם במאי 75, כולל את הסרתן ההדרגתית של חומות המכס בין ישראל לקהילייה. שיעורי המכס על מוצרי תעשייה יוסרו כליל בינואר 89, ולישראל ניתנו הנחות ניכרות למוצרי החקלאות שהיא מייצאת למדינות השוק.

לפי סעיף 22 בהסכם נקבע, כי ב-1978 וב-1983 תיעשה רוויזיה בהסכם, בעיקר בענף החקלאות, בשל הצורך לכלול בו מוצרים חדשים שנכנסו לשוק לאחר 1975. ב-78 לא קיימו את ההסכם, בגלל האירועים באיזור, וב-83 טענו האירופים כי הם באמצע מו"מ לצירוף ספרד ופורטוגל לשוק, וכי הפרוטוקול המשלים עם ישראל יידון לאחר השלמת המו"מ עם שתי מדינות אלה. למעשה נחתם הפרוטוקול המשלים בדצמבר 86, אבל נציבות השוק האירופי קבעה כי הוא יאושר רק לאחר הסכם התאמה בין ישראל לספרד, ופורטוגל, והמו"מ עם שתי מדינות אלה הסתיים ביולי 87.

בעיה פוליטית

עד השלב הזה נוהלו כל המגעים עם נציבות השוק האירופי המשותף, שהיא הזרוע המבצעת של הארגון. חברי הנציבות נבחרים אומנם על-ידי המדינות החברות, אך הם אינם מייצגים את ממשלותיהם ונאמנותם היא לקהילייה ולרעיון של אחדות אירופה. הגוף המפקח על פעולות מועצת אירופה ונציבות הקהילייה הוא הפרלמנט האירופי. למוסר שהנבחרים נציגים על-פי מפתח מדינתי (לפי גודל האוכלוסיה), אבל חלוקתו הפנימית היא ל-9 קבוצות אינטרסים כלל-אירופיים, על-פי הזרמים הפוליטיים-חברתיים (כגון נוצרים-דמוקרטים, סוציאליסטים, ליברלים, קומוניסטים וכד'). מקור כוחו של הפרלמנט הוא בכך שתקציב מוסדות הקהילייה מאושר על-ידו.

מקס לבנת, ראש המינהל לסחר חוץ בתמ"ס, אומר כי הבעיה נוצרה כאשר ניתנו לפרלמנט סמכויות שלא היו בידיו קודם — סמכויות לאישור הסכמים עם מדינות שלישיות. לדבריו, שינוי זה לא היה קשה לישראל והונהג עוד לפני שהחלו המהומות בשטחים. מרגע שגורלו של הפרוטוקול המשלים הופקד בידי הפרלמנט האירופי, נתקלה ישראל בקשיים, שהוחרפו בעקבות האירועים בשטחים ובעיות היצוא החקלאי מהשטחים. בגלל שיקולים פוליטיים, הפרלמנט האירופי לא אישר את הפרוטוקול המשלים, אבל גם לא דחה אותו.

לדברי לבנת, נציבות השוק האירופי סבורה כי אין שום טעם להתחיל את המשא ומתן עם ישראל בנושא זה מחדש. הבעיה היא שאישור בפרלמנט האירופי מצריך קוורום של למעלה מ-260 חברים — וזו בעיה פוליטית.

השלכות על יצוא הפרחים

השלכות העיכובים באישור הפרוטוקול המשלים הן בעיקר על יצוא הפרחים מישראל למדינות השוק. מאז חתימת ההסכם עם השוק ב-1975, פיתחו המגדלים הישראלים זנים חדשים של פרחים, ואי-הכללתם בהסכם פוגע ביצואנים הישראליים. בגלל העיכובים באישור ההסכם הפסידו המגדלים הישראליים את עונת 1988. עתה מבקשים בישראל לקדם את הדיונים עם מוסדות השוק, כדי שהאישור הסופי יתקבל לקראת אוקטובר 88, מועד תחילת עונת היצוא של פרחים לאירופה. אם האירופים ימשיכו להערים קשיים, יפסידו המגדלים הישראלים גם את עונת 89.

תחום אחר המצפה לעידכון ההסכם הוא ענף מוצרי מזון מעובדים, שגם בו הוכנסו מוצרים חדשים רבים מאז החתימה הראשונה על ההסכם.

בסוף החודש אמורה להתכנס הוועדה המשותפת, ישראל — השוק המשותף, בבריסל ובה יעשו הישראלים ניסיון לקדם את חתימת הפרוטוקול המשלים. בישראל גם מנסים לגבש פתרונות לבעית התמ"א (תוספת מיכסת האחוזים) — תוספת מס על מוצרי יבוא, המעוררת התנגדות גם בשוק וגם בארה"ב. התוספת הזאת, שניתנה כדי להגן על יצרנים מקומיים מיבוא, היא בשיעורים שונים, כפי שנקבע לכל מוצר ומוצר. כך נוצרה בישראל מערכת מסובכת מאוד של הגנות מכסיות, שרק מעטים מבינים את כל פרטיה.

בגלל הבחירות בארה"ב — הדרג הורד למנכ"לים

בעית התמ"א תעמוד במרכז הטענות שישמיעו האמריקנים בדיוני הוועדה המעורבת ישראל-ארה"ב, שתתכנס בירושלים. לראשונה, לא תהיה הוועדה בדרג של שרים, לאחר שהאמריקנים ביקשו להוריד את הדרג בשל שנת הבחירות בארה"ב. בראש הדיונים הקודמים עמדו השר לסחר חוץ של ארה"ב, קלייטון ייטר, ושר התמ"ס, אריאל שרון. הפעם יתקיימו הדיונים בדרג של מנכ"לים.

ערב הדיונים כבר הבטיח שרון לשגריר האמריקני תומס פיקרינג, כי ישראל נכונה להפחית את האפליה במס על יבוא מארה"ב באופן הדרגתי, והאמריקנים יבקשו לקבל הבהרות ברורות בנושא זה.

אורי נחשון

מבזקים כלכליים

מקום ראשון בריבית

■ בישראל משלמים ריבית ריאלית ממוצעת לטווח קצר פי 8 מאשר בגרמניה, פי 10 מאשר בארה"ב ופי 12 יותר מאשר באיטליה, ואילו הריבית לטווח ארוך היא פי 3 מאשר בגרמניה המערבית, ופי 6 מאשר בארה"ב — טוען סגן שר החקלאות ח"כ אברהם כץ-עוז, בעקבות סקר של הרשות לתכנון ולפיתוח החקלאות, התעשייה והכפר, בראשות פרופ' שמואל סוקולר. מהסקר עולה, כי בישראל משלמים 8.3% ריבית ריאלית שנתית לטווח קצר, כאשר בבריטניה משלמים קצת פחות מ-7.5% ריבית, לעומת זאת משלמים בישראל 14.5% ריבית לטווח ארוך, פי 2 מאשר בבריטניה, הנמצאת במקום השני.

"מדקס 88"

■ מאות רופאים וקניינים זרים יגיעו מאירופה וארה"ב לרגל "מדקס 88", האירוע הרפואי הגדול ביותר בישראל, שיתקיים בבנייני-האומה ובמלון הילטון בירושלים בימים 16.5-19.5.88. "מדקס 88", שבוע הרפואה הבינלאומי ה-6, שיכלול תערוכה מקצועית לציוד רפואי מיכשור ותרופות, מאורגן ע"י "צוות שטיר" בשיתוף עם ההסתדרות הרפואית בישראל מכון היצוא ולשכת המסחר ת"א-יפו. במסגרת זו יתקיימו 41 כינוסים מדעיים של איגודים רפואיים שונים, בהשתתפות למעלה מ-7500 רופאים מהארץ ומחו"ל. כן יתקיים הקונגרס ה-14 של ההסתדרות הרפואית. לתערוכה יגיעו כ-150 קניינים מחו"ל, ולראשונה ישתתפו בה מכוני היצוא הבריטי והקנדי.

אופציות חדות

■ תנודות השערים שנרשמו מאז תחילת השנה בכתבי האופציה בבורסה של תל-אביב הן חדות וקיצוניות יותר מן התנודות שנרשמות במניות של אותן החברות. תופעה זו בולטת במניות ובכתבי האופציה של החברות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר שהנפיקו מניות ואופציות בבורסה — כך עולה מבדיקה שנערכה על-ידי כלכלני חברת "אילנות דיסקונט" המנהלת קרנות נאמנות. מן הבדיקה עולה, כי בעוד שערי 15 המניות בעלות שווי השוק הגבוה ביותר רשמו ירידה ממוצעת של 14 אחוז מאז תחילת השנה, נרשמה באותה תקופה ירידה ממוצעת של 24 אחוז בכתבי האופציה של אותן החברות.

"טלכור" לחולון

■ חברת "טלכור", הפועלת כחברת-בת עצמאית בקבוצת הקשר של תדיראן, תעביר את פעילותה לקמפוס של קבוצת הקשר של תדיראן בחולון. מנכ"ל "טלכור", ציין כי המעבר יקטין את הוצאות התפעול והייצור של החברה ויתרום לשיפור רווחיותה. "טלכור" היא ספק מאושר של משרד ההגנה האמריקני בתחום ספקי כוח לציוד צבאי מגוון. היקף מכירותיה יסתכם השנה בכ-7 מיליון דולר. כ-60% מתוצרתה מיועדים ליצוא.

משוב + 4

■ בנק דיסקונט מוסיף ארבעה שירותי מידע וביצוע באמצעות "משוב דיסקונט" — הזמנת פנקסי שיקים (ניתן להזמין עד 2 פנקסים), הפקדה לפקדון שקלי, מידע על שערי מט"ח ומידע על חשבונות ההלוואה של הלקוח. המידע ניתן עד לשעה 8 בערב.

דו"ח מבקר המדינה ה-38:

הפוליטיקה אוכלת כל חלקה טובה

שקל נקוב

יעקב מלץ לא יגיש את דו"ח 39 של ביקורת המדינה. למרות שהדגיש את חשיבותה של הביקורת לחוסנה הפנימי של מדינת ישראל, העדיף את כס שופט בית המשפט העליון. דו"ח 37 הוגש על-ידו, אבל נשא חותם מובהק של קודמו, יצחק טוניק. הדו"ח הנוכחי, 38, היה הדו"ח הראשון והאחרון של יעקב מלץ.

מה אנחנו לומדים מהדו"ח הזה? רבים התפתו להתפעל מחידוש הביקורת על מתן שירותים לאזרח. צר לי, אבל אינני שייך למתפעלים. אין כל חדש בדיווח על תורים במירפאות קופת-חולים ובמשרד הפנים בירושלים ועל איטיות הדואר, מה גם שדווקא בנושאים אלה חל שיפור עצום בשנה האחרונה. בחלק ניכר ממירפאות קופת החולים הונהג בהצלחה מה שמכונה "זמן מתוכנן", ומניסיון אישי אני יכול להעיד שבמירפאה שלי חוסלו כליל התורים לרופא המשפחה. הצבי ישראל (שירותי הדואר) שהפך במשך שנים למשל ולשנינה וכונה בלעג צב ישראל, שיפר את מהירות העברת המכתבים בצורה מעוררת הערכה. בתוך העיר, מי שמשתמש בתיבות הדואר הצהובות, יודע שדבר הדואר מגיע גם באותו היום. מי שנזקק לשירותי משרד הפנים בתל-אביב חייב להודות, שהשיפור בשירות לאזרח כאן הוא דרמאטי. תעודות זהות, תעודות לידה, אפילו דרכונים, מונפקים מיד.

מכאן, שההתעסקות של המבקר ושל חלק מהתקשורת בעניינים אלה נראית יותר כהתפרצות לדלת פתוחה.

חישובים מן הסוג הירוד

דווקא בעניינים האחרים הקשורים במשרדי הממשלה, ובמיוחד במשרדים הכלכליים, נותרו הליקויים היסודיים ללא שינוי. מי שמבקש למצוא כותרת-גג לתחלואים הללו, ימצא אותה בפוליטיזאציה האוכלת כל חלקה טובה. ואין מדובר כאן רק בפוליטיקה של שתי המפלגות הגדולות, הניצות על כל עניין. על-פי דו"ח המבקר, מדובר בפוליטיקה פנימית, של חישובים מן הסוג הירוד ביותר, המתייחס לשיקולי הבחירה והתמיכה של שרים ועוזריהם במשרדים כלכליים חשובים, שיקולים המביאים בחשבון תמיכה אפשרית במרכזי מפלגותיהם.

כך מתברר, שמשרד התעשייה והמסחר העניק הלוואה של מיליון דולר ל"יום" (אם מותר לקרוא לו כך) לאנשים המקורבים לתנועתו הפוליטית של שר התעשייה — בניגוד לכללים, בניגוד להמלצת מכון היצוא (האם יש קשר בין ההמלצה להחלפת מנכ"ל המכון?), ובניגוד לכל היגיון כלכלי. אבל בהחלט עם היגיון מפלגתי ופוליטי. בפרק אחר העלתה הביקורת, שמשרד התעשייה המשיך להעסיק פקחי מחירים, גם אחרי שתם התקציב שייעד האוצר למטרת העסקתם. גיוסם לא תאם את הוראות התקשי"ר והמשרד לא נקט אמצעים נגד פקחים לא מתאימים. עוד התברר, שמתוך 39 פקחים שתיקיהם נבדקו, 12 נמצאו בעלי עבר פלילי. משרד התעשייה לא חיפש פקחים מתאימים; הוא חיפש פקחים שעיקר כישוריהם בהיותם חברי מרכז "חרות", אנשי "צעירי חרות" או מקורביהם.

יריבו של שר התעשייה במפלגתו, שר הבינוי והשיכון, שהוא גם סגן ראש הממשלה, ועל-פי הבטחתו של יצחק שמיר מספר 2 במפלגתו (עם הבטחה לתיק החוץ אחרי הבחירות הבאות), טופל בדו"ח הקודם (מספר 37) בעקבות מינויים שונים ומשונים, ובעיקר משפחתיים ומפלגתיים. הפעם חשף המבקר פן אחר של הפוליטיזאציה. כזכור, דרשו אנשי הליכוד מתן הלוואות גם לקבלנים פרטיים, כאשר ניתן הסיוע ל"סולל-בונה". הביקורת מצאה, שארבעה מבין הקבלנים שזכו בסיוע כלל אינם רשומים ככאלה, ולכן אינם עומדים בקריטריון לקבלת הסיוע. חברת "רסקו", שהקשר שלה לליכוד הוא מן הידועים, זכתה גם היא בסיוע כספי מהקופה הציבורית. המבקר מצא, שלא הוקמה ועדת מעקב כנדרש לצורך עיקוב אחר ביצוע תכנית ההבראה, שהיתה תנאי לקבלת הסיוע.

עניינים פעוטים אלה אינם מהווים מכשול להשגת קידום פוליטי, ואולי ההיפך הוא הנכון — ליקויים אלה הם כנראה מה שמבטיח את הקידום הפוליטי, המתבסס על תמיכת חברי מרכז "חרות". לא מקרה הוא, שברביעייה המובילה של "חרות" זכו שני השרים שמשרדיהם טופלו ע"י הביקורת להבטחה לקידום לתפקידים בכירים יותר אחרי הבחירות הבאות.

עניין אחר חמור לא פחות שהמבקר נדרש לטפל בו הוא חוליית הנמשכים של מערכת הבריאות. מי שמבקש גושפנקה רשמית מנומקת ומתועדת לצורך החיוני ברפורמה מרחיקת-לכת, כאן ועכשיו, בנושא חיוני זה, קיבל אותו בפירוט בדו"ח 38, בו טיפלנו בהרחבה בשבוע שעבר.

החלטות על סמך מידע כוזב

פרשה מעניינת שוכתה לחשיפה מתורשת בדו"ח הביקורת היא הצעת תקציב המדינה לשנת 1987/88, שהוגשה לכנסת והוצגה בציבור כאשר מידע חיוני וחשוב ביותר הועלם בה כליל. מתברר, שבתקציב 86/7 נוצר עודף. למרות זאת, הציג אגף התקציבים את נתוני 86 ואת הצעת 87 כאילו הסתיימה שנת 86 בגרעון. על כך כתב המבקר בלשונו הזהירה והאופיינית: "אגף התקציבים לא נהג לכלול בדברי ההסבר להצעת תקציב המדינה את נתוני הביצוע המעודכנים שהיה בידי מחלקה זו לספק. מקבלי ההחלטות וקובעי המדיניות קיבלו, איפוא, מידע כוזב, ועל סמך זה קיבלו החלטות בדבר קיצוצים מרחיקי-לכת בתקציב 87. זהו מעשה חמור שמאין כמוהו, כאשר הדרג האדמיניסטרטיבי יוצר מצב — באמצעות נתונים חלקיים — שמקבלי ההחלטות נאלצים להחליט לא על-פי השיקולים הממלכתיים הכוללים. גם אם ישנם רבים בקרב הפקידות הבכירה במשרד זה או אחר, הסבורים שהכלכלה חשובה מכדי להפקירה בידי פוליטיקאים, הם חייבים לספק את מיטב האינפורמציה, גם אם היא עלולה להשפיע בניגוד למה שהם רואים ותופשים כמה שטוב למדינה. לכן הם פקידים ממונים, ולא אנשי ציבור נבחרים. אי-אפשר שלא לחשוד כי גם השר הממונה (במקרה הזה, שר האוצר) שיתף פעולה, גם אם באופן פאסיבי, בפעולה שמטרתה היתה להשיג קיצוץ גדול יותר בפעולות המשרדים, מאשר קיצוץ שהיה מושג אילו קיבלו הנוגעים בדבר את המידע המלא והנכון.

האלטרנטיבה — מדינת-בקשיש

אם הביקורת היא תנאי חיוני להבטחת חוסנה של החברה והמדינה, אין כל ספק שהפוליטיזאציה של השלטון, הערפת אנשי-שלומנו, היא סכנה חמורה לחברה ולמשק. בשנת ה-40 לקיומה של מדינת ישראל, הגיע הזמן שרק שיקולים מקצועיים וענייניים ישמשו את קובעי המדיניות, ולא שיקולי בחירות, טובת המפלגה או האינטרס של מישהו במרכז מפלגה זו או אחרת.

קיומו של סיוויל סרוונט מקצועי, חסר פניות מפלגתיות, הוא תנאי הכרחי לקיומה של מדינה מתוקנת. האלטרנטיבה היא מדינת-בקשיש ונפוטיזם, נוסח משטרים שאיש אינו רוצה להידמות אליהם.

לוי מורב

מבצע חום ביוון

ממשלת יוון הכריזה מלחמת חורמה בחום. לאחר שבקיץ שעבר מתו יותר מאלף יוונים כתוצאה מחום, פתחו השלטונות במיתקפת הסברה ברדיו ובטלוויזיה, כדבר כללי ההתנהגות הנכונה בזמן חום. כן הותקנו מערכות מיזוג אוויר חדשות בבתי-חולים ובאמבולנסים, ונקבע כי בתי-חולים צבאיים יטפלו בקורבנות החום שיוסעו אליהם.

טאיוואן — יוק

הנהלת פסטיבאל הסרטים בקאן הורידה את דגל טאיוואן, שהתנוסס ליד אולם שבו הוקרן סרט טאיוואני, והניפה במקומו את הדגל האדום של סין העממית. פקיד של הפסטיבאל הסביר, כי הדבר נעשה לאחר שמבקרים מסין הקומוניסטית טענו שטאיוואן היא רק פרובינציה של סין.

כנפיים

חוזה בסך 700 מיליון דולר, לבניית כנפיים לדור חדש של מטוסי איירבס מסוג 340 אי ו-330 אי, נמסר על-ידי הקונסורציום האירופי הבונה את המטוס, באמצעות החברה הבת הבריטית שלו, לחברה אמריקנית. מכלול החוזים שהקונסורציום ימסור לקבלנות משנה יסתכם בכמיליארד דולר.

רפואה ממוחשבת

מערכת ממוחשבת לרופאים משווקת על-ידי חברת נימבוס הבריטית. בסיס המידע של המערכת, המאוחסן על קומפקט דיסק, כולל את דרכי האיבחון ואת הטיפול במחלות כמו איידס, דלקת קרום המוח, סרטן ומחלות זיהומיות. מחיר המערכת כ-3,000 לישט"ש.

סוזוקי מאמריקה

בעקבות ירידת ערך הדולר עומדות יצרניות יפאניות של רכב כבר להקים מפעלים להרכבת רכב בארה"ב, במגמה לחסוך בהוצאות הייצור. היתר, יצרנית המשאיות הגדולה ביותר ביפאן, עשויה להיות הראשונה. ניסן ומרצדס בוחנות את האפשרות לבוא בעקבותיה. לעומתן מיצובישי ואיסוזו אינן מתכוונות בשלב זה לעבור לייצור משאיות כבדות בארה"ב. הכנף החדשה, שאורכה 30 מטרים, מעוררת תקווה בבריטניה, כי צמצום פיטוריהם של 5,000 עובדים בתעשייה האווירונוטית.

כסף גרמני

קבוצת בנקים מערב-גרמנית בראשות ה"דויטשה בנק" העניקה קו אשראי של 2.08 מיליארד דולר לבריה"מ. הכספים מיועדים למימון רכישות סובייטיות בגרמניה ולשיפור תעשיית מוצרי הצריכה הסובייטית.

פטנטים בקוריאה

דרום-קוריאה תפחית את המכס על סיגריות מיובאות בכ-50% ותסיר את מגבלות היבוא על מוצרים חקלאיים, במטרה למנוע צעדים כלכליים נגדה על-ידי ארה"ב. דרום קוריאה עומדת גם להגמיש את שיעורי המכס על יין מיובא, ותדאג להגנה על זכויות הפטנט של יותר מ-900 מוצרים אמריקניים, שעד כה היו יצרנים קוריאניים מחקים אותם.

פרשת מכירת "פז"

שחל מאשים את נסים בהפסד

האיש שחתם על החוזה למכירת "פז" גרם למדינת ישראל הפסד של עשרות מיליוני שקלים — קבע שר האנרגיה משה שחל, בדבריו לפני פורום מנהלים בכירים של המרכז הישראלי לניהול. הוא הדגיש, כי אלה שהכינו את חוזה המכירה של חברת "פז" הממשלתית לאיש העסקים היהודי-אוסטרלי ג'ק ליברמן לא התייעצו עם אנשי אגף התקציבים באוצר, ולא עם ראשי משרד האנרגיה, להם יש ידיעה מקיפה בנושא חברות הדלק.

שחל אמר, כי העלות של הסדרת מרווחי השיווק לחברות הדלק, דהיינו בעיקר הרווחים, יסתכמו בכ-140 מיליון ש"ח לשנה וכתוצאה מכך — כל הכספים האמורים להיכנס לאוצר ממכירת "פז" יוחזרו לחברות הדלק תוך שנה אחת.

השר התייחס לעניין המשכורת החודשית של מנכ"לי חברות הדלק, שפורסמה לפני שבוע והעומדת על 18,500 דולר לחודש. הוא ציין, כי בהיותו השר הממונה על משק הדלק, וכאשר משרדו מממן את עלויות חברות הדלק הפועלות בשיטת קוסט-פלוס, משכורות המנכ"לים בהחלט נוגעת למדיניות משרדו, והוא אינו יכול לעבור לסדר היום לנוכח משכורות שכאלה. כאשר תתבצע הרפורמה, טען שחל, ושוק הדלק יהפוך לשוק חופשי, בו יתחרו חברות הדלק, שכר מנכ"לי חברות הדלק יהיה כפי שיהיה והנהלות חברות הדלק יוכלו לקבוע אותו בצורה חופשית.

אשר לנושא הרפורמה, לדבריו נותר סעיף אחד לדיון, בו עוסקים עורכי הדין של שני הצדדים, עוה"ד יורם ברסלע מטעם משרד האנרגיה ועו"ד מישאל חשין, המייצג את שלוש חברות הדלק. הסעיף השנוי במחלוקת הוא מרווחי השיווק. חברות הדלק מעוניינות בעידכון אוטומטי של מרווחי השיווק, כלומר השינוי יחול כאשר מחירי הדלק משתנים, שכר העובדים משתנה, מסים, ארנונה והוצאות הובלת הדלק. לעומת עמדה זאת טוען שחל, כי על מרווחי השיווק צריכים להחליט שרי האנרגיה והאוצר והדבר אינו יכול להיות אוטומטי.

ויתורים הדדיים בעניין הרפורמה

בשבוע שעבר, בפגישתו עם מנכ"לי חברות הדלק לדיון על ביצוע הרפורמה, הודיע שחל למנכ"לים כי חברת בתי הזיקוק (בז"ן) לא תוכל לשווק מוצרי ותזקיקי דלק לשוק המקומי. בכך הוא נעתר לדרישות שלוש חברות הדלק, שדרשו לפסול את בז"ן בשוק המקומי, בטענה שלחברת בתי הזיקוק יש מראש עדיפות על פני חברות הדלק, בהיותה מונופוליסטית בזיקוק. כן הציע השר שמרווחי השיווק יושרו החל מ-1 באפריל השנה, ובעקבות זאת יוותרו חברות הדלק על תביעות העבר שלהן. שר האנרגיה דרש שחברות הדלק יוותרו על צו על תנאי שהגישו לבג"ץ, וכתוצאה מוויתורים אלה יילך לקראתן. במשרד האנרגיה סבורים, שתוך מספר ימים יוכל שר האנרגיה להודיע על ביצוע הרפורמה.

חיים מרגלית

אבטלה

בגליל עלייה

בחודש האחרון חל גידול של 7 אחוזים בשיעור האבטלה בגליל המערבי. בעיקר ניכרת עלייה במספר המובטלים בעכו, נהריה ושלומי. בכרמיאל ניכרת ירידה בהיקף ההזמנות לעובדים.

על-פי ממצאי לשכת התעסוקה באיזור עלה, כאמור, מספר המובטלים. בעכו ובגליל המערבי נרשמו בחודש שחלף קרוב ל-1,500 דורשי עבודה, שליש מזה מובטלים. כן נרשמה עלייה במספר דורשי העבודה בנהריה, מעלות ושלומי וגידול באבטלה בעכו, נהריה ושלומי.

יהודה צור

בארץ ירידה

האבטלה בישראל מצויה בקו ירידה והגיעה בשליש הראשון של השנה לשיעור הנמוך ביותר בשנים האחרונות — 5.6 אחוז מכלל כוח העבודה האזרחי בגיל 15 ומעלה בישראל.

מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה עולה, כי מבין הגברים היו מובטלים בחודשים ינואר, פברואר ומארס השנה רק 4.9 אחוזים, לעומת 6 אחוזים של מובטלים בין הגברים בסתיו האחרון.

מבין הנשים, הגיעה האבטלה ל-6.8 אחוזים בשליש הראשון של השנה. לפני חצי שנה בלבד היה שיעור המובטלות שחיפשו עבודה 8.2 אחוזים מכלל כוח העבודה הנשי במשק.

ניתן לייחס חלק מן הירידה באבטלה למהומות בשטחים, שהביאו עוד מספר מסויים, לא גדול אומנם, של עובדים ישראליים לתפוס את מקומם של עובדים ערביים מהשטחים. למרות זאת, אין סבורים שהעובדים הישראלים המובטלים יוכלו לבוא במקום ערביי השטחים הנעדרים ממקומות עבודתם.

ג.ל.

הדרים

גידול בזנים חדשים

השנה יינטעו יותר מ-15 אלף דונם בזנים חדשים של הדרים — מסר שמואל גלנץ, מזכיר ארגון עובדי ההדרים. לדבריו, הנטיעות הן בכל הארץ וכוללות את זני ההדרים החדשים כמו אשכוליות אדומות, פומלות, פומליות, מינאולה, קומקוואט וזני קלימנים חדשים.

גלנץ הדגיש, כי בעקבות הנטיעות יש התרחבות בענף המשתלות, ומשרד האוצר הסכים למימון משתלות שיעמדו בתקנים הנדרשים. במקביל לנטיעות החדשות יש עקירה והזנחה בפרדסים בהם מגדלים זנים לא רווחיים, כגון שמוטי ואשכוליות לבנות. העקירות הן במושבים ובמקומות בהם ניתן לשנות את יעוד הקרקע, מקרקע חקלאית לקרקע עירונית, כאשר מוכיחים שאין רווחיות בגידולים החקלאיים.

ח.מ.

ירידה בפרי לתעשייה

צוות משותף למשרדי החקלאות והתעשייה אמור להגיש בימים אלה דו"ח לשני השרים, אשר ימליץ על דרכי הסיוע לעידוד נטיעות של פרדסים לתעשייה. הצמצום שחל בשנים האחרונות בהיקף הפרדסים, והשינויים בהרכבי הזנים במשק ההדרים, יצרו מחסור משמעותי בחומר גלם לתעשיית מוצרי פרי הדר — אמר אתמול מנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי.

לדבריו, בעונת היבולים השנה קיבלה תעשיית שימורי ההדרים פרי לעיבוד בכמות הנמוכה ביותר בעשר השנים האחרונות. תעשיית השימורים קלטה השנה כ-500 אלף טון פרי, בעוד כושר העיבוד שלה עולה על מיליון טון. מנכ"ל התמ"ס אומר, כי לא ניתן לפתח תעשייה על בסיס חומר גלם מזדמן, אלא על בסיס אספקה שוטפת לאורך זמן, ובמצב הנוכחי אין פיתרון לתעשיית השימורים, אלא נטיעת זני פרי מתאימים לתעשייה.

א.ג.

"אלרון" צמצמה הפסדיה

צמצום ניכר חל בהפסדי חברת "אלרון" ברבעון הראשון של 88. החברה הפסידה בתקופה זו 735 אלף דולר, לעומת הפסד של 14.3 מיליון דולר ברבעון המקביל אשתקד, והפסד של 3.4 מיליון דולר ו-2.1 מיליון דולר בשני הרבעונים האחרונים של 87.

מרכיב מרכזי בהפסד נובע מהוצאות המימון של החברה להלוואות שנטלה בשנה שעברה, כדי לסייע בשיקומה של "אלסינט". הכנסות של כל החברות בקונצרן "אלרון" ברבעון הראשון של השנה שמרו על רמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד — 108 מיליון דולר.

א.ג.

העורך הכלכלי: צבי טימור

פסטיבל ישראל

אומנת אחת ושתי רוחות רפאים

„בטבעת החנק" — האופרה הישראלית

יוסי שיפמן

איתי ידלין, אמילי ברנסון ורונת גבאי – „בטבעת החנק"

השבוע עולה הפקתה החדשה של האופרה הישראלית החדשה, ‚בטבעת החנק' של בריטן על פי סיפורו של הנרי ג'יימס. זמרים ישראליים, מנצח אנגלי ובמאי ישראלי — חנן שניר. את הספור ‚בטבעת החנק' או ‚סבוב הבורג' (מדובר, בתרגום מדוייק, בבורג עינויים), אפשר לתמצת במספר משפטים מצומצם. הספר, אגב, ראה אור בעברית, בהוצאת ‚תרמיל' לפני למעלה מעשרים שנה. הספור הוא על בחורה צעירה שנכנית למודעת ‚דרושה אומנת' בעתון. היא מתראיינת. אדם צעיר יחסית, מקבל אותה לעבודה. הוא מסביר לה שהמדובר הוא באחייניו שנותרו ללא הורים וגרים באחוזה בקאונטרי האנגלי. תנאי בלתי ניתן לשינוי שהוא מתנה איתה הוא שהיא לא תיצור אתו כל קשר שהוא. כל הבעיות צריכות להפתר על ידה.

האומנת מגיעה לאחוזה נפגשת במנהלת המשק ובילדים. ילדה וילד שסולק מפנימיה מסיבה לא ידועה. תוך זמן קצר היא נתקלת בשתי דמויות נוספות. רוחות רפאים של מי שהיו מנהל המשק ואומנת קודמת והיום אינם עוד. הרוחות מלוות את חייה באחוזה אבל אינן פוצות פה. לחצן של הרוחות על האומנת ולחצה של האומנת על כל היתר הולכים ונעשים קשים יותר ויותר. סוף הסיפור, האומנת מחליטה להפר את הבטחתה וכותבת מכתב לבעל הבית. מיילס, הילד מסלק את המכתב. הילדה, פלורה חולה ונלקחת מן האחוזה. הילד והאומנת נשארים לבדם. היא מנסה להוציא ממנו את הגורמים לסילוקו מביה"ס. הוא מתחמק ממתן תשובה רצינית. לבסוף הוא צורח את שמו של הרוח קווינט ומת במקום. למרות התבנית השגרתית של הסיפור כסיפור רפאים זכה סיפורו זה של הנרי ג'יימס להתייחסות רבה מצד מבקרים וכותבים. מספר הפירושים והנסיונות להתחקות על מבנה הספור ומקורותיו יכול גם הוא למלא ספר.

אמונה בעולם הבא

הנרי ג'יימס נולד בארה"ב לאב משכיל שעבר תהפוכות באמונתו הנוצרית. את בניו ואת ביתו כבר חינך הנרי ג'יימס האב לאור אמונה חדה זו, שהמסר העקרי בה היה לחינוך באמצעות אהבה תוך אמונה בעולם הבא. יסוד נוסף בחינוכם של ילדיו היה היסוד הקוסמופוליטי. ילדי משפחת ג'יימס נלקחו לאירופה בגיל צעיר ולא הרגישו שייכות אמיתית למקום או לארץ כלשהיא. הנרי ג'יימס למד משפטים והיה לסופר. אחיו, ויליאם לפילוסוף לרופא ולפסיכולוג מפורסם. במחקריו הפילוסופיים עסק בחוויה הדתית. הוא הקים את המעבדה הפסיכולוגית הראשונה בעולם, באוניברסיטת הרוורד. הנרי ג'יימס בחר לבסוף באנגליה כמקום מגוריו. הוא הדגיש את רצונו בחוסר זהות לוקאלית כשכתב שהוא רוצה שהקורא האנגלי לא ידע את מוצאו האמריקני או שהוא אנגלי הכותב על אמריקה. ספריו עוסקים במגעים של אמריקאים בתרבות אירופה ולהיפך. בארץ מוכרים ספריו שתורגמו לעברית ‚דיוקנה של גברת' ‚הבוסטונים' ‚השגרירים'.

סיפור רפאים לשמו

‚בטבעת החנק' הוא ספור הניזון ממסורת מספרי הספורים בארה"ב ובאנגליה. בפרולוג לאופרה מועברת מסורת זו. הספור עצמו אובחן משך השנים מהיבטים שונים. הראשון סיפור רפאים לשמו. האומנת רואה רוחות. בספור, הרוחות אינן מדברות ואילו אצל בריטן אלו שני תפקידים מושרים וברורים. היבט אחר הוא היבט פסיכולוגי, האומנת כמקרה פסיכולוגי. כל בני משפחת ג'יימס האב, שני הבנים והבת עברו משברים פסיכולוגיים ויצאו מהם שלמים ושפויים. הנערה בפירוש יכולה להבחן כמקרה קליני. עוד היבט נובע מתוך אמונה נוצרית, האומנת מייצגת את ישו הנוצרי התמים המוכנס למלכודת ובעקבותיה הוא נופל, כך גם האומנת, בתו של כומר המאבדת את תמימותה נוכח העימות מול רוחות הרפאים.

בריטן יצר מן הסיפור עלילה אופראית מרוכזת ומתומצתת שבמרכזה נושא וסביבו חמש עשרה וריאציות המהוות בדרכן פירוש לעלילה הדרמטית תוך כדי גילויה. ‚המוסיקה היתה הדבר הראשון שתפס אותי" אומר חנן שניר במאי ההצגה, ‚הוצע לי בעבר לביים את ‚נישואי פיגארו', ולא הרגשתי מה אני יכול לתרום לאופרה שכבר כל כך דשו בה, ואילו כאן מרגע ההשמעה הראשון, פשוט נתפסתי".

האם הסתייעת בכל הפירושים הרבים שנכתבו לספור של ג'יימס?

נשענתי בעיקר על הספור. הבעיה המרכזית היא שבסיפור הרוחות שותקות ואילו כאן באופרה הן שרות. כפל המשמעות של ג'יימס נעלם נוכח המוסיקה. בספור רוחות האופרה אינה מעניינת מספיק. לדידי אין לרוחות זכות קיום ללא האומנת. היא האמצעי לקיומן ולכן האומנת נמצאת כל הזמן על הבמה.

בכל זאת איך אמורים הילדים המשתתפים בהצגה להאמין ברוחות?

לרוחות יש נוכחות חלומית לגבי הילדים. קווינט משרתו של האדון אינו נתפס בעיניהם כאונס קטינים, הם פשוט מתגעגעים אליו ואל האומנת הקודמת מיס ג'סל. עולם המבוגרים לא מקבל מתים כדבר קיים לעומתם לילדים יש למתים שהכירו ישות חיה אמיתית. זה התברר לי גם מתוך שיחות עם ילדים.

האופרה מתרחשת בטירה אנגלית שרוחות מהוות בה חלק מן הריהוט הקבוע. מה נשאר מזה על הבמה שלך?

אין טירה, התפאורה היא מופשטת. את הסגנון הייתי מגדיר כריאליזם־פיוטי. ישנם יסודות השייכים לעלילה ומקבלים סמול בתפאורה, חלונות, מיטות, מרפסת כניסה (PORCH) ומגדל ומדרגות הנכנסים יחד עם הדמות הרלוונטית, ונעלמים עם יציאתן.

מקרה קליני

לאומנת אין שם באופרה ובסיפור, תופעה שקיימת גם בספורים אחרים של ג'יימס, האם זה תרם או הפריע לתפיסה שלך?

בשבילי העניין הוא די פשוט. השם הוא התפקיד. והאומנת בעצם, בוגדת בתפקיד, בפעולתה על הבמה. במקום להיות אומנת היא מתפקרת מעבר לנדרש, והעניקה אותם מרוב אהבה ומנסה להשתלט על נשמותיהם של הילדים. היא גורמת לפלורה להשתגע וממיתה את מיילס. הפרוש שלי הוא פסיכולוגי ויונק ממקרה קליני דומה המתועד ביומניו של פרויד. קיים גם ניתוח שערך ויליאם ג'יימס לאחותו וגם בו ישנם יסודות דומים.

דמותו של קווינט מזוהה לפעמים עם בעל הטירה המעסיק את האומנת?

הדמיון בין השניים קיים כבר בסיפור, האומנת מאוהבת בדמות. זוהי בעצם הדמות הגברית הראשונה בה היא נתקלת מאז יצאה את בית אביה, הכומר. באופרה משחק את שתי הדמויות אותו זמר בשוני קל בעיצוב בין הפטרון לבין רוח המשרת.

התפיסה הנוצרית של הסיפור מצאה מקום בבימוי שלך?

זוהי תפיסה שאין לה מקום בארץ. היה לי נסיון דומה כשביימתי באנגליה את ‚חתונת הדמים' של לורקה. נסעתי לשם כך לספרד ונפגשתי עם אחיו של המשורר. לרעיונות הקתוליים שהוא העלה לא היה מקום בבימוי באנגליה. ובארץ לא יובנו מסרים נוצריים.

מה בדיוק משך אותך באופרה של בריטן?

מעבר לשמיעה הראשונה, ראיתי עלילה שכתובה בצורה חכמה ביותר. במוסיקה אפשר להדגיש את תעתועי הדמיון ואת עינויי הנפש. אין שום דבר סתמי במוסיקה. לא היה צורך במציאת הצדקה תיאטרלית ליסודות בנאליים ומטושטשים שנמצאים לפעמים באופרות נדושות.

הקהל יאהב את המוסיקה?

אני יודע שהמוסיקה אינה קלה. אבל השילוב הנפלא בינה לבין העלילה הדרמטית והתחכום שיוצר את כל המכלול יוכל לדבר אל קהל שאוהב גם מוסיקה וגם תיאטרון.

האופרה תועלה ב־16/17.5 בתיאטרון ירושלים, 19/22/24/26/29.5 בבית דואל, ת"א, וב־31.5 באודיטוריום חיפה.

לונה רוק

יוסי ונונו

[illegible]

קונצרט ראשון

למה סליירי?

אביבה שלח

קונצ'רטו גרוסו פרנקפורט בניצוחו של מרק ברגדו דרמן בקונצרט מיצירות מוצרט — קונצ'רטו ברה מז'ור לחליל ולתזמורת ק. 314, קונצ'רטו בסי במול מז'ור לפסנתר ותזמורת, ק. 575 ודיברטימנטו ברה מז'ור לכלי קשת ק.136; סליירי — סימפוניה ברה מז'ור לתזמורת קאמרית „בסגנון ונציאני" וקונצ'רטו ברה מז'ור לאבוב, כינור, צ'לו ותזמורת. אולם הנרי קראון, 14.5.88. פסטיבל ישראל.

התזמורת הקאמרית קונצ'רטו גרוסו מפרנקפורט היא אנסמבל מלוכד ומלוטש, שצלילו נעים. אף ששמה מרמז אל הברוק, התרכזה התכנית הראשונה שניגנה בווינה של שלהי המאה השמונה־עשרה: יצירות סליירי, אז מלחין החצר ושליט המוסיקה של זמנו, ומוצרט — שגדולתו עומדת לעד. מבחינתי, די היה במוצרט בלבד. תחת שתי היצירות דלות התוכן של קודמו, הייתי מבכרת להאזין ליצירה רצינית פרי עטו.

הסימפוניה „בנוסח ונציאני" של סליירי היא אמנם נחמדה, אך יתרונה העיקרי בקיצורה — שני פרקים בלבד, הקונצ'רטו המשולש פרי־עטו היה פשוט משעמם. אין בכך כדי לפגוע אפילו במשהו ביפי נגינתם של שלושת הסולנים, חברי התזמורת, אבל גם בכך לא היה פיצוי נאות. שבחים יאים גם לחלילן, חבר התזמורת גם הוא, סולן הקונצ'רטו מאת מוצרט, שגם הוא, כעמיתיו, מוסיקאי רציני.

אכזבה ציפתה לנו דווקא בקונצ'רטו לפסנתר — היצירה הרצינית ביותר בתוכנית. הסולנית מיכאלה הופמן, פסנתרנית רבת גינונים של כוכב, ניגנה את הקונצ'רטו הנהדר הזה בפסנתרנות של בוגרת קונסרבטוריון: תלמידה טובה ומיומנת, אך ללא שאר־רוח ומעט מאוד מוסיקליות. הכל היה, לכאורה, בסדר, רק מוצרט הרציני, המהורהר, משוח הצליל, לא היה.

נגינה רעננה וחלקה של הדיברטימנטו לכלי קשת סיימה קונצרט, שהנגינה הטובה היתה ייחודו הבלעדי.

מבט ראשון

חצרות האיכרים במסחה

דורית קדר

מסחה, הלא הוא כפר תבור שבגליל, הוא פינת קסם עטורת פרחים, בתים קטנים, חלל שבין בתים, מרחבי נוף ונקיון מופתי, דוגמה לישראל יפה השומרת על רמה גבוהה של איכות חיים. המועצה האזורית משכילה לשים את הכפר על המפה ולהפכו למוקד משיכה של תיירות פנים וחוץ. היא הוציאה לאור מסת אתרים של הכפר עם המקומות המהווים זרקורים היסטוריים, מעין שחזור של עיתון שהוציאו ראשוני המתיישבים של מושבת מסחה „השקפה — מכתב עתי משמיע חדשות", כמו גם דפי הסברה על מה כוללים מוזיאוני הכפר כאשר כל מוזיאון זוכה בדפי הסברה משלו. הכפר עצמו מלא סימני דרך וביאורים על ההיסטוריה של האתרים.

נראה שהעומד מאחורי הדברים שקד רבות על חזות העיר. המוזיאון והארכיון המושבה „מסחה" כפר תבור 1948־1901 הוא פרוייקט של עמוס ישכיל. הכוונה היתה לכסות את כל היבטיה של המושבה, חזל מחייה הרוחניים — דת, משפט, חברה — וכלה בצדדים המוחשיים והמעשיים יותר — רפואה, מסים, תפקוד הרשויות והאגודות השיתופיות. אנשי המושבה תרמו את פריטיהם למוזיאון ויש כאן שילוב של תעוד היסטורי ואבזרים, כאשר המסרים מועברים בצורה בהירה וקליטה. בקומה השנייה — תערוכת קבע של אבי המתכנן — הצייר אברהם ישכיל. אך טוב יעשה המוזיאון אם יקדיש את המקום גם לתצוגה של אמנים מקומיים או אורחים מדי פעם, וכך להפכו למקום פעיל וחי יותר. מוזיאון שני משחזר חיפי של בית מושבה „חצרות האיכרים" — על הריהוט הראשוני, הריהוט שהובא מאירופה, הצניעות, הפרימיטיביות שבאמצעים, מלאכת יד התלויה על הקירות וכל מיני כיתובים ותמונות, המרמזים על התקוות האמנות וקשיי החיים כאן.

סרט שתופס תורם אף הוא לתחושת הוד החיים הלא כל־כך רחוק. מהיבט אמנותי טהור, חצרות האיכרים אינן מהוות כמכן עניין רב, אבל המועצה השכילה לא להכיל כאן אולם תערוכות כמו גם בית שמתאים לאכלס אמנים אורחים כדוגמת משכנות שאננים. נקווה שלמראה הנוף הנהדר והשלווה הנסוכה בכפר יתעוררו כל המוזות של האמנים האורחים. המועצה מצירה חיינה להדגיש את ההיבט האמנותי שבחצרות ולא להידרדר אחר מן מסחרי. התערוכה שנמצאת כעת, תלויה בצורה חובבנית מאוד, חסרת סינון אמנותי, ונראה שהיא נמצאת שם לצאת ידי חובה. החצרות עשויות להיות מקום סוזה וגם ציון דרך היסטורית אם, וכאמור, יפתחו בצורה מקצועית את הצד האמנותי הטהור. כך ישולבו העניין כהווי עם העניין שבאמנות העכשווית. הביקור בכפר מומלץ בהחלט.

אלי קופלביץ מציג בגלריית הקיבוץ. נראה שיש באמן רגישות רבה וטוח אקספרסיבי חזק שכבר ניכר משכבות הצבע המוערמות ומעניקות תחושה של הסתרה ותגליות. האמן משכיל אף לתת תחושה של קשיות באמצעות דגמים חוזרים או תצורות המתקשרות זו עם זו. העשייה כלבד — על המסה הצבעונית, הדגמים והשורותיות, משווים לתוליות השרשרת אווירה של מריחה ומחאה קיומית. קופלביץ אבל לא ידע לעצור בזמן. הזכרנו במדורנו בשבוע שעבר כי כל המוסיף — גורע. דראמה טובה אף פעם לא נזקקת לפאתוס. אפילו הפאתוס בתיאטרון היווני היה בעל צורה מוכנית מראש ולא היה משוחרר לחלוטין. גם במקרה זה האמן רוצה להדגיש יתר־על־המידה את הלכות רוחו והוא מוסיף את הראשים המנותקים שצפים בכליל הצבעים, ראשים כגולגלות או גופים סכמטיים אותיז גולגלות — תוספת נרטבית פשטה מדי. הצופה לא צריך להיות נזון בכפיות, ומצידו, האמן לא חייב להגיש את הכוס מלאה עד לקצה. יתר הדגשה — הוא כבר הסרוה, ויש להכיר לעומק את הקו הדק המפריד בין דראמה כנה לפאתוס מוחצן או שאם אינו מוחצן הרי שהוא מקבל חזות כזו — והתוצאות דומות.

פולקלור

מז'ובשה

עשרים וחמישה אלף ראו בארץ לפני שנתיים את הלהקה „מזובשה" — הלהקה הלאומית של פולין — נציגת התרבות הראשונה, שפתחה את חידוש יחסי פולין־ישראל — תגיע שנית השבוע למספר הופעות בתל־אביב, חיפה וירושלים.

להקת „מז'ובשה", המונה רקדנים, זמרים ונגנים, תגיש בארץ מבחר קטעים מתוכניותיה השונות, המייצגים בסגנון ובכוריאוגרפיה מחוזות שונים בפולין, מחולות חתונה, מחולות בציר, קראקוביאק, פולונז, מאזורקה ופולקה — מאזורקה, ריקודים מקראקוב, מגוראלסקי, מפוצנרוצ'י, מלוביץ' ועוד.

„מז'ובשה" הוקמה על־ידי משוגע־לדבר המלחין תדיאוש ז'יגיטינסקי (תלמידו של שנברג), אשר מטרתו היתה לשמור ולהחיות את הפולקלור הפולני. מייסד הלהקה הלך לעולמו בשנת 1955, ומאז מנהלת אותה מירה ז'ימינסקה.

כאשר שפיגל שיחק במכבי ת"א לא יכול היה לקרות דבר כזה

יצחק ויסהוף

הרחוב הספורטיבי סוער ורוגש, על תבוסת ה־10:0 שנחלה מכבי תל־אביב בשבת מרגלי שחקני מכבי חיפה, באיצטדיון בקרית־אליעזר.

גיורא שפיגל, המנהל המקצועי של מכבי ת"א, שקל לסיים את תפקידו בקבוצה עוד לפני התבוסה למכבי חיפה. שפיגל ביקש להפסיק את עבודתו לאחר פגישה עם יו"ר האגודה, אלרד בוקשפן. ההצעה הכספית של בוקשפן לשפיגל לגבי העונה הבאה לא מצאה חן בעיני המנהל, אולם שפיגל הודיע על צעדו הדרסטי רק לאחר תבוסת ה־10:0: לא אמשיך!

גיורא מנה מספר גורמים לתבוסה המחפירה: „מרכוס פצוע בכתף; איתי אריכא שיחק עם 40 מעלות חום; קיבלנו שערים מהירים, אך לא זו הסיבה לתבוסה כה מוחצת. שחקנים מרגישים עצמם בטוחים בהרכב והרשו לעצמם לזלזל. שיחקו בלי כבוד למועדון. אני לא אתן להם קנסות. העונש יהיה שלא ישחקו בחצי־גמר הגביע" — אמר שפיגל, שחבריו הרגישו שבזמנו, כאשר שיחק במכבי ת"א, לא יכלה להיות תבוסה כזו.

מאמן הקבוצה, דרור בר־נור, הוסיף: „הושפלנו. במשחק בחיפה כלום לא הלך לנו".

היו"ר אלרד בוקשפן, שהתפטר גם הוא, הוסיף: „לאחר התבוסה בחיפה אני חייב, כיו"ר, לקחת אחריות על המחלקה. צערי התבקש".

נבחרת הפועל דורגה שנייה, לפני בריה"מ, בטורניר בליאז'

טניס שולחן

נבחרת טניס־השולחן של הפועל זכתה בהישג המרשים, כשדורגה במקום השני בטורניר הבין־לאומי הגדול, שנערך בליאז' שבבלגיה, בהשתתפות 17 נבחרות, ביניהן מהגוש המזרחי.

את הפתעת התחרות רשמה נבחרת הפועל בחצי־הגמר, כשגברה על נבחרת צ'כוסלובקיה — 4:5.

במשחק־הגמר נוצחה ישראל על־ידי מערב־גרמניה — 5:0, וזכתה במדליית הכסף. נבחרת הפועל העפילה לבית 4־1 לאחר שזכתה בסידרת נצחונות בשלבים המוקדמים. מערב־גרמניה ניצחה בחצי־הגמר את ברית המועצות — 4:5.

את נבחרת הפועל יצגו: יוסי כוגן, צור הס ויצחק אברמוביץ.

נבחרת הנשים של הפועל התמודדה על מקומות 9־13 ודורגה בסיכום במקום התשיעי, לאחר שגברה על פורטוגל — 0:3 ועלק בוצה מיפאן — 0:3. בנבחרת הפועל היו השחקניות: ריקי צ'רניסקי והדס גולדנקרנץ.

התעמלות

גולדשטיין — מקום טוב באמצע

המתעמלת שלומית גולדשטיין דורגה במקום ה־34 בתחרות ההתעמלות האמנותית המסורתית שנערכה בקורבייל, צרפת, כהכנה לאליפות אירופה בהתעמלות אומנותית. בתחרות בצרפת השתתפו 72 מתעמלות.

גולדשטיין צברה 37.70 נקודות. ישראלית נוספת, רקפת רמיגולסקי, דורגה במקום ה־37, כשצברה 37.60 נקודות.

יצויין ששתי המתעמלות עברו באליפות העולם את המינימום הבין־לאומי.

הצלחה לישראל בספורט הפועלים

המתעמל דני אקרמן זכה באליפות ספורט הפועלים בהתעמלות, לאחר שדורג ראשון בקרב־שש, עם 51.25 נקודות.

אקרמן זכה גם בשלוש מדליות זהב במכשירים השונים ובשתי מדליות כסף.

נבחרת הגברים של הפועל ישראל זכתה במדליית־זהב, לאחר שצברה 191.7 נקודות, לפני בלגיה — 172.6 נקודות.

גם בין הנשים זכו הישראליות בהצלחות. רותם אמיר דורגה ראשונה בקרב־ארבע, עם 36.35 נקודות. היא צברה שלוש מדליות זהב ומדליית כסף במכשירים השונים. נבחרת הנשים של הפועל זכתה במדליית הזהב, לאחר שצברה 140.7 נקודות, לפני צרפת 130.3 נקודות.

ליגות אזוריות

בית־יוסף/ירדנה זכתה בגביע הליגה

קבוצת בית־יוסף/ירדנה זכתה בשבת בגביע הליגה באזור העמקים בכדורגל בנצחה בגמר את איזל רמות־מנשה — 1:2, בהארכה.

בגביע לנערים זכתה עמק־הירדן שגברה בגמר על מ.א. מגידו — 1:2, ובגביע לילדים זכתה הפועל עפולה שניצחה את עמק־הירדן — 3:4 בבעיטות־11.

כאלופת ליגת העמקים הוכתרה אסי תענך/ הקבוצה ההוגנת — חפצי־בה/בית־אלפא; מלך השערים — נתן יעקב מאסי תענך; שופט העונה — משה אבוהרם.

בטקס הסיום שנערך בשבת בגבע השתתפו ח"כ נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת; אברהם יריב, ראש המועצה האזורית גלבוע ומשפחת הירשברג מעפולה, בעלת המקומון „מידע העמקים", שנתן חסותו לאירוע.

קליעה

ויגס וכהן קבעו שיאים

שלושה שיאי נוער ישראליים שופרו ע"י קלעים בתחרות 11 האומות, שנערכה בבליקראוזן, גרמניה.

הקלע מורי וייס הצטיין ברובה סטנדרטי וקבע שיא ב־20x3 כדור — 568 נקודות וב־20 כדור בעמידה — 182 נקודות. הוא דורג במקום ה־6 מתוך 22 משתתפים.

קלע האקדח, דוד כהן, שיפר את השיא באקדח אויר, 60 כדור — 550 נקודות ודורג במקום ה־11 מתוך 22 קלעים.

שחייה

שיא גילאים בתחרות „פרחי השחייה" בירושלים

שיא גילאי 10 בשחייה הוצב אתמול ע"י מירב תרשיש ממרכז ויסגל, בתחרות הגמר במפעל „פרחי שחייה" שנמשכו בבריכת רמות־אינבלי בירושלים.

בגמר השתתפו כ־200 שחיינים, שפילסו דרך מתוך 600 שחיינים שנטלו חלק בתחרויות המוקדמות בכל הארץ. המפעל נועד לגילאי 8־10.

השחיינים המצטיינים היו: אלעד עויאל מהפועל בני־שמעון; מירב תרשיש ממרכז ויסגל; עופר וינשטוק ויואב בדיחי מאליצור ראשל"צ; ליאת ביאליק ממכבי נהריה ונטע גזית מהפועל ראשל"צ.

סיוף במרום הגליל

פעילות ענפה בענף הסיוף לילדים מתקיימות בתחום המועצה האזורית מרום־הגליל.

בתחרות שנערכה בשבוע שעבר בקיבוץ ברעם השתתפו ילדים מאמירים, סאסא, ברעם ויראון, שהפגינו ביצוע יכולת. הצטיינו יונתן סרלין, בגילאי 8־10, ויוחר בירון, בגילאי 6־8, שניהם מקיבוץ סאסא.

לימוז' — אלופת צרפת בכדורסל

קבוצת לימוז', מחזיקת גביע־אירופה למחזיקות גביע בכדורסל, זכתה באליפות צרפת כשניצחה גם בגמר הגומלין בפליי אוף את שולה — 79:86.

בגמר הראשון ניצחה לימוז' באולמה את יריבתה — 78:92.

מרגל תמורת שניים

(המשך מעמוד 6)

ישראל מעוניינת להוציא את ג'ונתן ואף הכיוות. והאמריקנים, שעד כה לא היה להם אינטרס מובהק, רוצים מאוד בשחרורם של תשעת בני הערובה שלהם. בנוסף לכך, ישנה לפי דרור התקדמות עקבית בטיפול בנושא של בני הזוג. לדעתו, ההתעוררות הציבורית בעקבות ביקור קארול פולארד היא עצמית. ממשלת ישראל, תחילה, לראות את העניין כנושא שאינו בתחום אחריותה, היא מגלה מעורבות רבה יותר בכל הרמות, לא מתחמקת ובוחלט פועלת בנושא.

קליניקה מיוחדת

בארה"ב חלו שינויים של ממש, בעקבות הפריצה לתקשורת, החלו לחצים חוקיים מגורמים בכירים במשרד המשפטים לשפר את תנאיו של ג'ונתן. ההוכחה המוחשית ביותר לשינוי היא אולי העברה, שסוף סוף נענתה לדרישתה של אן פולארד והעבירו אותה לקליניקה מיוחדת, שבה היא נבדקת עכשיו בידי הרופא המומחה שטיפל בה עד לפני מאסרה.

לתוצאות הבדיקה הזו יהיו השלכות חשובות על השתלשלות העניינים, אומר דרור. ביום שלישי השבוע, לאחר שתהיינה תוצאות הבדיקה בידיו, הוא מתעתד לפגוש את ראש הממשלה וכן קבוצה של חברי כנסת ותומכים בפולארדים. דרור אומר, שהוא אופטימי, וכי יש עכשיו את כל הסיבות להאמין, שהפרשה האומללה תסתיים על הצד הטוב ביותר.

ראש אינדיאני, נשק אמריקני

חיילים אינדיאנים מאומנים על ידי ארה"ב ● הצלחות מסויימות

בראשית השנה סיימה קבוצה של אינדיאנים בני ניקראגואה את אימוניהם הצבאיים בארה"ב, ובכך חידשו המורדים האינדיאניים את פעילותם נגד הסנדיניסטים, אשר הופסקו במשך תקופה ממושכת, ואף זכו להצלחות מסויימות.

למרות ההבטחות להתאחד באמצע 1987 נשאר בעינו הפילוג העמוק בין מנהיגי האינדיאנים, והברית האינדיאנית, המונה אלף לוחמים, התנגדה לנסיונות ארה"ב לאחדה עם צבא הקונטראס, שהיא תומכת בו והמונה 12,000 איש.

הברית האינדיאנית — „יאטאמה" — התכוננה להגביר השנה את לחצה על הממשלה הסנדיניסטית — אמר דובר הברית, נאסאריו פראנסיס. לדבריו, ממאה מיליוני הדולרים סיוע למורדי ניקראגואה, שעליהם הוחלט בשעתו בארה"ב, קיבלה ה„ברית" פחות מחמישה מיליונים, אך ארה"ב הגבירה את אימוני אנשיה ואת אספקת הנשק. האינדיאנים — מן העמים מיסקיטו, ראמה וסומו — קיבלו נשק אמריקני רב, ביניהם טילים מתבייתים, שבהם הצליחו הקונטראס ליירט ב־1987 כמה מסוקים סנדיניסטים.

לפי מקורות מיסקיטיים אומנו במחצית השנייה של 1987 במחנות צבא אמריקניים 200 אינדיאנים מניקראגואה בהפעלת חומרי נפץ, בשיגור טילים ובהפעלת מכשירי קשר. לפי מקורות צבאיים נערך חלק מן האימונים בפורט בראג בצפון קארולינה וביוברט פילד בפלורידה.

לדברי דיפלומטים, אין להניח שהאינ־דיאנים מהווים סכנה של ממש לסנדיניס־טים, אך פעולותיהם גורמות נזק למשק ומאלצות את הצבא להפריש כוחות ללוחמה נגדם. האינדיאנים עצמם נלאו מן ההתנגדות. הם אינם מאמינים, כי יקבלו מן הקונטראס אותה אוטונומיה, שנמנעה מהם על־ידי הסנדיניסטים.

„רויטר"

מלכי המיסקיטו חוזרים לשמורה

פורט בלופילדס, בחוף הקאריבי של ניקראגואה, היה לפנים המרכז ההומה של פרוטקטורט בריטי, שנשלט על־ידי מלכים מן העם האינדיאני מיסקיטו, אשר מונו על־ידי לונדון.

„הבריות היו מכנים אותי נסיכה", אמרה אוולין טיילור, בת הנינה של ג'ורג' אוגוסט פרדריק, אחרון מלכי המיסקיטו, אשר הוכתר ב־1845. אך כיום היא זועמת על הקולוניאליסטים הבריטים, ששלטו בעקיפין במשך למעלה ממאתיים שנה על מה שמואר יותר נקרא „חוף מיסקיטו", איזור של לאגונות ושל ג'ונגלים, המש־תרע מהונדוראס בצפון לאורך החוף האטלנטי של ניקראגואה. „הם מעולם לא השאירו לנו מאומה", אומרת טיילור בת ה־75, החיה עם בעלה בן ה־84 בבלופילדס, 240 ק"מ ממזרחה של מאנאגואה הבירה.

בית־המלוכה של המיסקיטו, שההיס־טוריונים רואים בו מכשיר בידי הבריטים ותו לא, קם באמצע המאה ה־17, כאשר הבריטים, בעקבות חוזה עם ספרד, יצאו מניקראגואה והתחילו לנהל את האינ־טרסים שלהם מבליז הלא־רחוקה (לפנים הונדוראס הבריטית). הבריטים היו מעוניינים בעיקר באינדיאנים מן העמים ראמה וסומו, אשר כמעט הוכחדו על־ידי המיסקיטו שמכרום כעבדים לבריטים.

מלך המיסקיטו הראשון שנקרא פשוט „הזקן הראשון", עלה לשלטון ב־1673. אך עם הידוק הקשרים עם הבריטים אימצו יורשיו הרבים שמות אנגליים, כג'רמי, פיטר, אדוארד ורוברט. הם זכו למתנות נדיבות מידי הבריטים, ובניהם נשלחו ללימודים לג'אמאיקה או אפילו לברי־טניה. רבים מהם הוכתרו בטקסים מפוארים בקתדרלה של בליז. תמונות של נסיכי מיסקיטו מן המאה ה־19 מראות אותם חבושי כובעי שיט אופנתיים ולבושים מעילי צבא עם מדליות צבאיות כבדות.

אך ניהול חצר המיסקיטו מבליז לא היה בחינת מלאכה קלה. לפי דיווחים היס־טוריים הרגיז המלך רוברט צ'ארלס פרדריק (1825 — 1845) את הבריטים, כאשר במצב של שכרות העניק במתנה ליזמים אירופיים מסבירי פנים זכיונות על אדמות. פעם אחת נתן לאחד האירופים הללו שליש מאדמותיה של ממלכת המיסקיטו. המלך הוזמן לבליז, וקונסול בריטי, שנשלח לבלופילדס, כדי לנהל באורח זמני את ענייני מדינת המיסקיטו, הביא לביטול כל הזכיונות שנתן המלך.

המיסקיטו גילו נאמנות מלאה לאינטרסים הבריטיים, והתנגדו בעוז לכל נסיונות הספרדים — שיישבו את החוף הפאסיפי של ניקראגואה — להרחיב את השפעתם גם לאיזורם. אך כתוצאה מהשפעתה הגדלה של ארה"ב באיזור — באמצע המאה ה־19, ראתה וושינגטון בניקראגואה הדרומית מקום מתאים לחפירת תעלה בין שני האוקיינוסים — נאלצו הבריטים לשים קץ ל„מלוכה" של המיסקיטו. ב־1860 הורדו המלך ויורשיו לדרגת „צ'יפים", וחוף מיסקיטו נהפך לשמורת אינדיאנים.

השליטה הבריטית העקיפה הזאת הטביעה חותם עמוק על איזור החוף האטלנטי של ניקראגואה, חבל ארץ שהוא עד היום רחוק מן המערב דובר הספרדית, ונהפך לחלק מניקראגואה רק ב־1894.

עד עתה קוראים המיסקיטו, שהם הקבוצה האתנית הראשית בחוף האטלנטי, לתושבי האיזור הפאסיפי „ספרדים".

„רויטר"

עששת על בוריה

לשונם העתיקה של האינדיאנים מעם ראמה בניקראגואה נמצאת על סף ההכחדה, ולדברי מומחים מחיש רקבון שיניים את היעלמותה...

בני הראמה ושפתם היחידה במינה, שמילונה פשוט ותיאורי, שיגשגו בעבר בחוף המיסקיטו. כיום נותרו רק 800 מהם, ורובם חיים בראמה קאי, אי קטן במיפרץ בלופילדס, אשר שימש לפנים כמיסתור לשודדי־ים אירופים. במקום לשון ראמה דוברים כאן כיום מין אנגלית קריאולית, השגורה בפיהם של צאצאי העבדים האפריקנים לשעבר ותושבי הודו המער־בית, המאכלסים את החוף. במפקד האוכ־לוסין האחרון ב־1985 נמצאו רק 23 בני אדם שדיברו ראמה שוטפת.

במאמץ להציל את הלשון האינדיאנית הזאת למען הדורות הבאים, עוסקת עתה קבוצת מחקר מטעם הממשלה בהקלטתה מפי קומץ דוברים. אך רובם אינם מסוגלים לבטא עוד את הלשון כראוי — מאחר שהעששת כילתה את שיניהם.

„האיש הזקן ביותר, הדובר את הלשון, יודע אותה על בוריה, הוא חסר שיניים לחלוטין, וזה מקשה עליו עד מאוד לבטא את המלים", אמר מייקל גרייסלון, העומד בראש מרכז המחקר של החוף האטלנטי, שמארגן את המיבצע.

כיום דוברים תושבי האי אנגלית מיוחדת, המשמשת אף היא נושא למחקר בשל יסודותיה הגרמניים, תוצאת השפעתם של מיסיונרים מוראביים, שכנסייתם עודנה שולטת בקרב האינדיאנים. בני הראמה היו זקוקים לאנגלית כדי להישרד, ולשונם־שלהם נשכחה.

„רויטר"

משפחה אינדיאנית – שפת האבות נדחקת על ידי האנגלית

היסטוריה: גמר גביע־המדינה ביד־אליהו ללא התל־אביביות

האם יעלה הערב הגביע לגליל או שייעצר בנתניה?

מאמן הגליל, מולי קצורין: „אליצור נתניה יריב מסוכן" ★ מאמן נתניה, צבי שרף: „בעיות כלכליות העיבו על ההכנות" ★ מאבק בין שתי קבוצות שאפתניות ★ הגליל, בפעם השנייה ברציפות בגמר: בעונה שעברה הוביל במחצית ב־20 הפרש נגד מכבי ת"א והפסיד – 95:86 ★ לאליצור נתניה – גמר ראשון

קלעי „3 הנקודות" יתמודדו הערב לפני משחק־הגמר

יצחק ויסהוף

כוכבי כדורסל רבים ישתתפו היום בתחרויות קליעה מטווח של 3 נקודות שתגמר יתיה לפני שריקת־הפתיחה למשחק־גמר גביע־המדינה בין הפועל הגליל־העליון ואליצור נתניה, ביד־אליהו.

14 כדורסלנים נרשמו לתחרות, שהמוקדמות יחלו בשעה 4 אחה"צ. חמשת הראשונים יטלו חלק במעמד־הגמר. למנצח יוענק פרס כספי.

הכדורסלנים שנרשמו לתחרות הם: מיקי ברקוביץ, מוטי דניאל, חן ליפין (מכבי ת"א); עדי גורדון (מכבי חיפה); גל קנז (הפועל ירושלים); חיים זלוטיקמן (הפועל ת"א); גיא גודס, אייל טסלר (הפועל חיפה); אבי שילר, ניר רכליס (מכבי ר"ג); רונן גינזבורג, נדב שטיין (בית"ר ת"א); שי וורניק ואלי ברזילי (אליצור רמלה).

כדורסלני הפועל הגליל־העליון ואליצור נתניה לא יטלו חלק בתחרות.

במחצית משחק הגמר תיערך קבלת־פנים בנוכחות נשיא המדינה, חיים הרצוג, אליה הוזמנו כל שחקני נבחרת ישראל בכל הזמנים.

כדורסל

יצחק ויסהוף

הפועל הגליל־העליון או אליצור נתניה? אחת משתי קבוצות אלו תעשה הערב היסטוריה, בגמר ה־28, בשהמנצחת תזכה לראשונה בתולדותיה בגביע־המדינה בכדורסל, במשחק שיהיה ב־8.30 בהיכל הספורט ביד־אליהו. המשחק יהיה בנוכחות נשיא המדינה, חיים הרצוג.

הגמר הערב יהיה יוצא דופן. לראשונה מאז התחילו משחקי הגביע ב־1956, לא ישתתפו בו שתי הקבוצות התל־אביביות של מכבי (23 זכיות) והפועל (3 זכיות). הפועל ת"א הדיחה את מכבי ת"א בשלב שמינית־הגמר ונשרה לאחר שנוצחה ברבע־הגמר ע"י אליצור נתניה.

כדורסלני הפועל הגליל־העליון הגיעו בעונה שעברה לגמר הגביע, הוליכו 39:59 בהפסקה נגד מכבי ת"א, אולם התמוטטו במחצית השנייה ונוצחו — 95:86.

הערב ינסו חניכיו של המאמן מולי קצורין לא ליפול פעם נוספת במעמד־הגמר. לשם כך ערכו כדורסלני הגליל אימונים באולם החדש בכפר־בלום, שם ישנה רצפת פארקט דומה לזו ביד־אליהו. שחקני הגליל הגיעו אתמול לתל־אביב. בבוקר ערכו אימון בכפר־המכביה ובערב התאמנו ביד־אליהו.

נצחון בנקודה

מאמן הגליל־העליון, מולי קצורין, וחניכיו, זוכרים היטב כי אליצור נתניה היתה מהקבוצות היחידות שהנחילה להם הפסד העונה בכפר־גלעדי. לכן אין מזלזלים הצפוניים ביריב שלמרות הבעיות הכלכליות שלו הוא מסוכן, ובשורותיו מופיעים שחקנים מוכשרים.

שחקני הגליל־העליון מקווים לשחזר את הופעה בשלב חצי־גמר הגביע שהיתה ביד־אליהו, ובה מחצו את מכבי חיפה בהפרש בן 60 נקודות. הערב, אומרים בגליל, יספיק נצחון בנקודה כדי לחגוג.

מי זכה בגביעי המדינה בכדורסל

● מכבי תל־אביב: 23 פעם — 1956, 1958, 1959, 1961, 1963, 1964, 1965, 1966, 1970, 1971, 1972, 1973, 1975, 1977, 1978, 1979, 1980, 1981, 1982, 1983, 1985, 1986, 1987.
● הפועל תל־אביב: 3 פעמים — 1962, 1969, 1984.
● הפועל גבע/יגור: פעם אחת — 1976.

נרב הנפלד, כוכב הגליל, אמר כי צפוי לקבוצתו משחק קשה: „אליצור נתניה היא קבוצה טובה. יש לה שחקנים וירטואוזים, שביום מוצלח מסוגלים לנצח כל יריב".

הגליל תפתח בחמישייה שתכלול את ויין פרימן, נרב הנפלד, ברד ליף, עופר פליישר וטרי מרטין.

בעיות כלכליות

כתבנו בנתניה דוד בכר, שליווה את אימוניה האחרונים של אליצור

קפטן ברד ליף
גם הגליל רוצה גביע

נתניה, שוחח עם מאמן הקבוצה, צבי שרף: „ההכנות לא היו טובות. הראש של השחקנים לא היה תמיד בכדורסל. חייבים להם הרבה כספים. במשך כל השבוע איימו שלא יופיעו לגמר. כך אין קבוצה מתכוננת למשחק גמר גביע־המדינה".

באימון האחרון של אליצור נתניה היתה השתתפות מלאה, והקפטן קארל נברסון, ביקש מהשחקנים לשכוח למשך 40 דקות את הבעיות ולהביא את הגביע לנתניה.

לפי התרגול באימוני הקבוצה נראה כי החמישייה הפותחת תכלול את קארל נברסון, אור גורן, טרי פייר, חזה וייטמן וסיל לוקהאט.

סטיב מלוביץ יישב על הספסל, כשחקן שישי, שעשוי להוות את „הסוס השחור" של אליצור.

במשחק שיחל בשעה 8.30 ישפטו טור וורניק וברוך זלינגר.

לפני משחק־גמר הגברים ייערך גמר גביע־המדינה לנוער בכדורסל, על־שם יגאל רה. יתמודדו: מכבי תל־אביב ומכבי חיפה. במשחק שיחל בשעה 6.45 ישפטו דן בורנשטיין ויהושע יעקב.

קפטן קארל נברסון
הבעיות יישכחו ל־40 דקות

מגעים קדחתניים לפתרון המשבר בפרשת קליין

מגעים רבים היו אתמול בפרשת המאמן הלאומי בכדורסל, רלף קליין. המטרה היא לסיים את הפרשה עוד לפני ישיבת הנשיאות מחר. על פעילי הפועל באיגוד הכדורסל הופעלו לחצים לוותר, במיוחד בשקליין מוכן לכל סוג של התנצלות.

המגעים החלו אתמול עוד בשעות אחה"צ ונמשכו עד חצות. נודע כי יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ, ויו"ר הוועדה המקצועית, איתן חפר, נפגשו בשעות אחה"צ עם שמעון מזרחי, באיגוד הכדורסל.

אם בסוף השבוע דובר בשפת־איומים על משבר העלול לפרוץ באיגוד בפרשת קליין הרי שאתמול כבר היו המגעים רגועים יותר.

נראה כי היום ימשכו המגעים, והנושא יובא להכרעה סופית בישיבת „חברינו" מחר.

משה וינקרנץ, שהיה אמור לתת אתמול תשובה, השהה את פגישתו עם יו"ר הוועדה המקצועית, איתן חפר, עד לסיום העניין עם רלף קליין.

רוזנטל יעזוב את בריז' — העדיפה את הדני בריל

כדורגל

יצחק אבירור, מיוחד ל„על־המשמר"

קבוצת בריז', האלופה החדשה של בלגיה, החליטה לוותר בעונה הבאה על כדורגלנה הישראלי בשנתיים האחרונות, רוני רוזנטל — מסרה אמש הטלוויזיה הבלגית.

בריז' ויתרה על רוזנטל מאחר שחייבת לשמור על מספר זרים, לפי תקנון התאחדות הבלגית. היא העדיפה את הדני כריל, שהיה העונה הטוב בשורותיה.

סוכנות „רויטר" מוסיפה כי חלוצה ההולנדי הבין־לאומי של איאקס אמסטרדם, גיון בוסמאן, חתם על חוזה לשנתיים עם קבוצת מכלן, בה משחק אלי אוחנה.

בוסמאן, שהסכים לשלם בראשית החודש לטולון הצרפתית סכום של 12.500 דולאר, על שלא כיבד חוזה עמה, על העברתו למועדון הצרפתי, סיכם בשבוע שעבר עם מכלן הבלגית.

פרקיס וברגר נוצחו בגמר אך יסעו למשחקי סיאול

שחר פרקיס ואילנה ברגר, שהבטיחו עוד בסוף השבוע את הופעתם, כמייצגי אסיה, במשחקי הטניס האולימפיים בסיאול, נוצחו אתמול במשחקי הגמר ביפאן.

פרקיס נוצח בגמר ע"י היפאני שוזו מאטסואקה — 7:5, 6:4, וברגר הפסידה לדרום־קוריאנית לי גיאונג־מיונג — 6:3, 6:1.

בין הגברים ייצגו את אסיה שישה טניסאים ובין הנשים — שלוש.

אתמול הגיב מזכ"ל הוועד האולימפי, אורי אפק, על הצלחת פרקיס וברגר: „המאחז האחרון שנותר לנו באסיה זה הטניס. הנה אנו מתבשרים כי גם טניסאי המדורג שלישי בארץ וטניסאית בכירה שלנו נבחרו כמייצגי אסיה במשחקים האולימפיים. זה דבר גדול שממנו ניתן ללמוד כי לולא היתה הפוליטיקה מעורבת היינו מגיעים לבטח למשחקים האולימפיים בסיאול עם משלחת גדולה ומכובדת".

לנדל זכה ברומא

איוון לנדל זכה אמש באליפות הפתוחה של איטליה בטניס לאחר שנאלץ לעמול קשה כדי לנצח את הארגנטיני בן ה־18, גיירמו פרז רולדן, בחמש מערכות.

לנדל ניצח — 6:2, 4:6, 2:6, 6:4, 4:6.

כדוריד

אליצור הרצליה — אס"א ת"א 19:22

יוסף חכם

במשחק הראשון על הברטים לליגה הלאומית בכדוריד, שנערך אמש באולם האוניברסיטה ברמת־אביב, גברה קבוצת אליצור הרצליה מהלאומית, על אס"א תל־אביב מהארצית — 19:22, לאחר 6:10 במחצית.

שערים: לאליצור הרצליה: פיינזילבר 6, מנריל 5, תג'ג' 3, שמירט 3, הרטמן 2, מלם 2 וקרן 1. לאס"א תל־אביב: טורקניץ 9, אמליוב 5, גגל 2, אורן 2 ואלניר 1.

שפטו היטב דוד בוקר ואבנר זינגר, לעיני 200 צופים.

המשחק הבא יתקיים מחרתיים באולם הו"א במכון־וינגייט.

האח זכה במיליון ו־400 אלף — האחות הסתפקה ב־300 אלף

ש.ו., מזכירה מעיירה בגליל־המערבי, זכתה השבת ביותר מ־300 אלף שקל בטוטו — ארבעה חודשים לאחר זכייתו של אחיה בפרס ענק של 1.4 מיליון שקל.

היא השקיעה 16 שקל ושלחה את הטופס בתחנה בעבו רקות ספורות לפני סגירתה. „אינני מבינה בכדורגל ואני ממלאת את הטופס אינסטנקטיבית" — מודה ש.ו., רווקה בת 27. „הייתי רגילה לשלוח בכל שבוע רק עשרה טורים, אך אחרי זכייתו של אחי עברתי לטופס רב־טורי".

בפרס הראשון, 850 אלף שקל, התחלקו שלושה. נוסף לש.ו. זכו גם תושב לוד וזוג שותפים מגבעתיים.

44 מנחשי 13 תוצאות נכונות יקבלו 6267 שקל כל אחד; 587 מנחשי 12 תוצאות נכונות יקבלו 468 שקל; 4949 מנחשי 11 תוצאות נכונות יקבלו 55 שקל ו־29.203 מנחשי 10 תוצאות נכונות יקבלו 9 שקלים.

קפטן מילאן, פרנקו בארסי, מוזג שמפניה מבקבוק־ענק לאחר זכיית קבוצתו באליפות איטליה (תצלום: איי.פי)

תיקו 1:1 בקומו הספיק למילאן לזכות באיטליה

קבוצת הכדורגל של איי.סי. מילאן זכתה אתמול בפעם הי"א בתולדותיה באליפות איטליה, בשסיימה במשחק חוץ בתיקו 1:1 עם קומו, בעוד שאלופת אשתקד, נאפולי, הפסידה באיצטדיונה לסמפדוריה — 2:1.

את השער למילאן כבש וירדיס כבר בדקה הראשונה, ממסירתו של רוד חוליט. סאלבטורה ג'יונטה השווה בפתיחת המחצית השנייה. 28 אלף צופים במשחק.

מילאן צברה בסיום 30 המחזורים 45 נקודות, לפני נאפולי — 42. 3. רומא — 38; 4. סמפדוריה — 37; 5. אינטר — 35; 6. יובנטוס — 31; 7. טורינו — 31.

רבבות צופים נרגזים בנאפולי שרקו בוז לכדורגלניהם שהאשימו את המאמן אוטאביו ביאנקי, בהידרדרות הקבוצה. כתוצאה מהסכסוך הוציא ביאנקי ארבעה משחקניו מההרכב: סאלבטורה באני, מורנו פראריו, השוער קלאודיו גארלה וברונו ג'יורדאנו.

בהרכב נאפולי לא שותפו גם הדרום־אמריקנים, הארגנטיני דייגו מאראדונה והברזילאי קארקה, בגלל פציעה.

גם יובנטוס הפסידה במגרשה לפיורנטינה — 2:1.

תוצאות נוספות: אינטר — אבלינו 1:1; אסקולי — צ'סנה 0:0; אמפולי — פסקארה 2:3; פיזה — טורינו 0:2; רומא — ורונה 0:1.

מילאן תופיע בעונה הקרובה בגביע האלופות; נאפולי, רומא, סמפדוריה ואינטר מילאנו בגביע אופ"א.

אבלינו ואמפולי נשרו לליגת המשנה.

סמפדוריה עשויה לייצג את איטליה במחזיקות גביע, אם תנצח בגמר את טורינו, אחרת תופיע בגביע אופ"א ואת מקומה באופ"א תתפוס יובנטוס, שהקדימה בהפרש שערים את טורינו. שתיהן צברו 31 נקודות.

מונאקו בדרך לתואר

קבוצת מונאקו, שניצחה 0:1 את ניס, צועדת לקראת זכייתה בכתר אליפות צרפת בכדורגל, בשלה 5 נקודות יתרון על בורדו, בשלבים נותרו שלושה משחקים.

בורדו ניצחה 0:1 את ראסינג פאריס, משערו של טורה בדקה ה־73, בבעיטת־11.

ספורט גם בעמוד 11

הולנד השאירה את ישראל בדרג השני — 53:82

נבחרת הנשים של ישראל בכדורסל לא הצליחה לעלות אמש לדרג א' באליפות אירופה בשנוצחה במשחקה האחרון בקאטנזרו, איטליה, ע"י הולנד — 53:82, לאחר 41:23 במחצית.

לישראל קלעו: דרייגור 20; גורן 12; קסטן 8; רון 8 וגרוסמן 3.

איטליה והולנד עלו לדרג א'; ישראל ופולין נותרו בדרג ב'; רומניה ושבדיה ירדו לדרג ג'.

דטרויט ניצחה בשיקאגו 79:101

הפתעה גדולה נרשמה אתמול במשחקי ליגת האן.בי.איי. כאשר קבוצת דטרויט־פיסטונס הדהימה באולמה של שיקאגו את הבולס בנצחון — 79:101.

לאחר נצחון זה מוליכה דטרויט — 1:2. מייקל ג'ורדן קלע לשיקאגו רק 24 נקודות. המשחק הרביעי בין שתי הקבוצות ייערך גם הוא בשיקאגו.

במשחק נוסף הפתיעה דנבר כדאלאס בנצחון על המבריקס — 105:107, ואף היא מוליכה 1:2. את סל הנצחון קלע ביל הנרליק בשניות הסיום. דאלאס תארח את המשחק הרביעי.

עולים מאתיופיה ורצה מנצרת הצטיינו באתלטיקה

אריה גיטלים

יצחק גולה ויאיר מולכו מאליצור כפר־ביתיה, יהודה מורלי מהפועל ירושלים ודואה סולימן מהפועל נצרת, בלטו אתמול באליפות ישראל לנוער באתלטיקה, עד גיל 18, שחנכה את המסלול הסינטטי החדש במכון־וינגייט.

גולה, בן ה־19, עולה חדש מאתיופיה, ניצח ב־800 מ' — 1:56.83 דק', וסיים שני ב־1500.

יהודה מורלי הגיע ראשון ב־400 מ"ש — 49.17 וב־400 משוכות קבע — 53.50 שנ'.

דואה סולימן, בת ה־15, תלמידת כתה ט' בנצרת, ניצחה בריצת 1500 מ' — 4:55.00 דק', וסיימה שנייה ב־800, אחרי גילי אברמסקי מהפועל ת"א — 2:20.30 דק'.

עמיחי שיימן, בן ה־15 מהפועל ת"א, ניצח ב־100 מ' — 11.10 שנ', ובמרחק הכפול ניצח דן אלסטר ממכבי חיפה — 23.06 שנ'.

אתלטית נוספת שהצטיינה היתה יעל רודי ממכבי ראשל"צ שהגיעה ראשונה ב־200 מ' — 26.69 שנ', וסיימה שנייה ב־100, אחרי ענת הלר — 12.90 שנ'.

איילת קורץ מהפועל באר־שבע קפצה לרוחק — 5.78 מ'.

שאר התוצאות:

● נערים: 110 משוכות — אורן יעקובוביץ (רמת־השרון) 15.3; גובה — יואב מגן (הפועל ת"א) 2.01 מ'; משולשת — איתי מרגלית (הפועל ת"א) 13.93; כדור־ברזל — שריד סלר (הפועל באר־שבע) 14.57; דיסקוס — אסף אלדר (מכבי ראשל"צ) 41.06; כידון — בנצי פליטמן (הפועל כפר־סבא) 48.54. 100×4 — מכבי חיפה 44.22.

● נערות: 100 משוכות — יעל ציגלמן (מכבי חיפה) 15.38; כדור־ברזל — שגית סגל (הפועל באר־שבע) 11.25; כידון — מיטל בראל (רמת־השרון) 37.38; 100×4 — מכבי חיפה 51.77.

מחוץ לתחרות קבעה צילה אשח ממכבי ת"א שיא אישי בכדור־ברזל — 13.36; יואב שרון מהפועל ירושלים רץ 200 ב־22.80; עדי חלילי ממגידו רץ 1500 ב־3:51.30 ואורנית מגרמגיה, כרבריה, גלילות עברה 400 משוכות — 60.9 שנ'.

טלוויזיה

(כ) בתוכניות מיוחדות ללקויי שמיעה.

08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 אחרות ו' ס' פסיפס אנושי. 08.40 ראשית הקריאה. כלי סודות: חולם 4. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 חשבון משום ד' מספרים שליליים (כ). 10.10 אנגלית ז'. 10.30 רגע עם דודלי (כ). 11.00 ערבית מרובות ד' ה' סיים ואל) סאעה: 11.15 אנגלית ו'. 11.30 ארץ מולדת: המלחמה לעצמאות (כ). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 תלמוד. שניים אוחזין ומינגה 2 (כ). 13.00 גיאוגרפיה כללית (ו'-ט') הנהרות באמריקה הצפונית. 13.30 אנגלית יא' יב' Hello ISRAEL. 13.45 Democracy in Israel. צרפתית (העשרה). 14.00 עד כאן, חדשות קול ישראל. 14.05 מגע. תרנגולות חוורים. 14.35 רכבת ההפתעות. 15.00 קשר משפחתי. 15.35 יוצא מן הכלל לקראת בחינת הבגרות בידיעת הלשון, משוד 7: השווא הנח והשווא הנע. 16.00 המוכחרים פרק 8: בכל מחיר. 17.00 ערב חדש, מנחה רפי רשף. 17.30 „דבובים" שמות הפרקים: מכשפת החול, מוני סלמוני. 17.50 סרט תעודה „אימת העמק" על רעידת האדמה שחרבה כפרו בשנת 1970. על שיקום האזור שנפגע, תושביו, וכעיקר הילדים. 18.25 פסוקו של מקום: מבט אל ירוחם. 18.30 קיצור חדשות (ערבית). 18.35 ספורט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 דרמה תיעודית „פרויד" ראה הפניה. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 „מאשר" הפרק השישי והאחרון בסדרה. 22.00 „זה הזמן" תכנית אירוח שבועית מנחה רם עברון. 22.50 „רמינגטון סטיל" הפרק הי"ו: שיגעון של פגישת מחזור. לורה ורמינגטון חוקרים את העלמו של „ילד פרחים" לשעבר, והחקירה מובילה לרוח רפאים של קמפוס האוניברסיטה. 23.40 פסוקו של יום. חדשות הלילה ומוסף „פצי פינה".

ערוץ 2

18.30 „מוכנים תיכון כושר „מתחת למים". 19.00 „תוססים אמריקה". 20.00 „מסע בחלל". 20.30 פסטיבל הסרטים הבינלאומי השני לסרטי סטודנטים: שלושה סרטים נסיוניים קצרים סרט קולאז' על מהפכת הסטודנטים בשנות השישים. והסרט „שיקאגו" (מחזור). 21.00 סרט צרפתי: לחיסים של מישל דונק, דוליאן קלארק וריטה מיצקו. 21.30 פסטיבל סרטי סטודנטים (המשך). 21.30 „הקליעה אחרונה", דרמה. 21.40 „הראלד וסינגטון".

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי הבוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה 1. ל. קוולוף: סימפוניה בפה מג'ור 2. ס. רנצי: קונצרטו מס. 2 ברה מינור לחליל ותזמורת אופ. 31 (א. אדוריאן תזו. הקמרית של מינכן/ה. שטולמאייר) 3. מנדלסון: סונטה מס. 1 בסי במול מג'ור לצ'לו ופסנתר אופ. 45 (פ. לורואן/ר. הבורה) גלזונוב: תחבולות האהבה אופ. 61, מוסיקה לבאלט. ו. ה. ויון: סרנדה ברו מג'ור אופוס 11 (הסימפוניטה משטוקהולם/א.פ. סלנן) 2. שופן. קונצרטו מס. 2 בפה מינור לפסנתר ותזמורת אופוס 21 (א. רה לרוצה/שריין המערבית ס. קומיסיונה). 3. בטהובן רביעיית כלי קשת בפה מג'ור אופ. 18 מס. 1 (רביעיית וגנ) 4. דביסי: הים (תז קליבלנד/ ג' סל). 5. ויוטן קונצרטו מס. 1 בלה מינור לצ'לו ולתזמורת אופ. 46 (ה. שיף/ תזו. הסימפ. של רדיו שטוטגרט/נ. מרינר). 6. ברהמס: סימפוניה מס. 4 במי מינור אופ. 98 (תזו. הפיל. של ניו־יורק/ז. מהטה). 11.57 פינת השיר משירי גבריאלה אלישע. 12.00 מן הסדרה. 13.05 בהאזנה נינוחה הנדל: הקוקיה והזמיר, קונצרטו לעוגב ותז. לוקאטלי סונטה במול מינור לחליל וקונטינואו, היידן: קונצרטו בפה מג'ור לליירה ותז. שוברט: סונטה בלה מינור לפסנתר, ברהמס: שיר מחול, ראכלו סונטה לכנור ופסנתר, גלזונוב: סצנות באלט. 15.00 הסברה מוסיקלית עשה לך רב תוכנית מס. 16 פגינה ולצמן אלפרד קורטו. 16.00 באולמי הקונצרטים שלנו התז. הפיל. הישראלית/ג. מהטה קולין באטלו סולו, יוסף טל: סימפוניה מס. 4. וילה לובוס: באכיאנה ברזילירה מס. 5. מוצרט: אקוולטה יוהלטה, פרוקופייב: סימפוניה מס. 5. 18.00 רגע על הביצוע. 19.00 בין ההרים מיצירות שטלנר, דיליוס, אוגינסקי, ביגנ', גלנדין, סיבליוס. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 פסטיבל ישראל תשמ"ח רסיטל של הזמרת מירה זכאי בשירים עבריים (שדור חי). 23.00 מתוך יצירות קלסום קונצרטו לכנור ... שירים.

רשת א'

07.30 דרידרקל. 08.05 תכנה עם בני תורל. 09.05 שלודין שירות מידע. 10.05 שלכם בברכה משדר ברכות בשידור חי. 11.05 מניני בוקר מגישו גרשון החי. 12.05 מעורב ירושלמי. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.00 בראש צעיר מגזין יומי לילדים. 15.30 האוניברסיטה המשודרת פילוסופיה של הפס"ע סימפוניה (חלק שני). 16.05 גיל הביניים. 17.10 צבעי הקשת שירי עמים. 18.05 מנחת ערב. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שירותים לעולים. 22.05 לכל אדם כוכב עם האסטרולוג אילן שקרי.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 שישים עניין. 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת עם עמיקם רוטמן. 12.05 אלף־אלף ביבית עם חיים קינן. 13.05 בחצי היום חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק הווי והומור. 15.05 שירים וקצבים. 16.05 יומן כלכלה. 17.05 רגעי קסם. 17.35 קראתי ספר קוראים ממליצים. 18.06 שעה חופשית מגזין שבועי לעניני תעסוק. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 דין ודברים מגזין לעניני חוק ומשפט. 20.05 סלום המזירות מצעד הפזמונים המסורתיים. 22.05 קפה ראשי חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן. 00.15 ג'אז ועוד עם לאה ליאור.

גלי־צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת האמנות והיצירה בימי הביניים מעמד האמנות והאמן. מרצה: פרופ' נורית כנעריקיר. 06.30 מוקמים עין. 07.07 שבע אפס שבע עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 מוסיקה עם אורלי יניב. 10.05 עשר שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו עם רפי רשף. 13.05 דו רה, יומי. 13.55 40 לאחור סיפור היום לחשה. 14.05 פגישה יומית עם אורלי יניב. 15.05 שירים לתג עם ארז טל. 16.05 יומן פסטיבל ישראל 88 מוסף יומי מיוחד. 16.15 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 קצת אחרת על גולני שלוש חטיבות. 18.45 משהו עולמי מגאזין לענייני חוץ. 00.05 ציפורי לילה עם יאיר לפיד. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 שירים מכאן שירים עבריים. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 מככב הערב אריאל זילבר. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת האמנות והיצירה בימי הביניים מעמד האמנות והאמן. מרצה: פרופ' נורית כנעריקירה. 22.05 על הדבש ועל העוקץ. 23.05 עשרים הארבע היום שוחה. 23.55 שיחת חצות עם המחזאי יוסף מונדי.

שידורי צה"ל 2

19.05 שליפה מהמותן עם לאה עוז. 20.05 צדיק עם אברי גלעד ישולבו דיווחים מגמר גביע המדינה בכדורסל. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה עם דני קרמל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 גימלים עם מיכל שמואלי. 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע. 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 היה היו עם קובי כרקאי. 20.05 סמני דרך. 21.05 קצת אחרת עם אורלי מורג. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

4.30, 7.15, 9.30

אסתר: בלש צמוד	5, 7.15, 9.40
אורלי: מוכת ירח	7.15, 9.30
בן־יהודה: חיזור גורלי	4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה:	
גברת מס הכנסה	7.15, 9.30
גת: שאלה של ספיות	6.00, 9.00
גורדון: המאבק לבגרות	7.00, 9.30
דקל: מכורים חדשות	5, 7.00, 9.30
דרייב אין: נשואה לשניים	7.45
סקס	12.00
ווה: נשואה לשניים	5, 7.15, 9.30
לימור ורשן: נשואה לשניים	4.30, 7.15, 9.30
מיילת 1: עדות במבנה	7.25, 9.40
מיילת 2: סם המשחק	7.20, 9.40
מיילת 3: מוכת ירח	7.15, 9.30
פאר: מועדון לגברים	5, 7.30, 9.30
פאריס: ליירי איב	7.15, 9.30
רביקון:	
רק 1: וול סטריט	5, 7.30, 9.50
רק 2: אימפריית השמש	5, 7.25, 9.45
רק 3: הקיסר	6.40, 9.45
רק 4: מעקב צמוד	11, 2, 5, 7.40, 9.45
רק 5: זר שומר עלי	11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: חנה סנש	4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ברודוק	5, 7.15, 9.30
תכלת: הקיסר האחרון	6.30, 9.15
לב:	
לב 1: תושבה בכפר	2, 5, 7, 10.00
לב 2: החבר של החברה שלי	2, 4.30, 7.15, 9.30
לב 3: מלאכים בשמי ברלין	2, 5, 8, 10.00
לב 4: הסכצור הנסתר	2, 5, 7.50, 10.00
מוזיאון ת"א: עיניים שחורות	7.00, 9.00

רמת־גן

ארמון: שאלה של ספיות	4, 6.40, 9.30
לילי: סם המשחק	7.15, 9.30
רביקון:	
גן 1: מעקב צמוד	5, 7.20, 9.40
גן 2: דאן דה פלורט	6, 9
גן 3: וול סטריט	5, 7.30, 9.40
גן 4: הקיסר האחרון	6.15, 9.15

ירושלים

אדיסון: נשואה לשניים	9.30
אורנע: עיניים שחורות	9.15
חן: משדרים חדשות	9.00
בית אגרון:	
בחזרה לעתיד	15.30
אסקימו לימון 1	17.45
שגעון בחלל	20.00
אשה פילבש	21.45
כפיר: מוכת ירח	4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: וול סטריט	8.30
מיטשל: חנה סנש	9.15
סמדר: תושבה בכפר	9.15
תבירה: סגור לרגל שיפוצים	
עדן: ברודוק	9.00
תיאטרון ירושלים: להתראות ילדים	18.45, 21.45

חיפה

אורה: פס־ביאבור ליום	7.00, 9.15
חן: תרגיל בחיזור	4.10, 7.00, 9.00
עצמון 1: ברודוק	4.10, 7.00, 9.15
עצמון 2: חיזור גורלי	4.10, 7.00, 9.15
עצמון 3: חנה סנש	6.00, 9.15
רון: מוכת ירח	4, 6.30, 9.00
רביאור:	
רביאור 1: זר שומר עלי	6.45, 9.15
רביאור 2: הקיסר האחרון	6.00, 9.15
רביאור 3: שאלה של ספיות	6.30, 9.15
אורלי: עקבי פרא	7.00, 9.15
קרן אור המחודש:	
זאב בדלת	4.10, 7.00, 9.15
פאר: וול סטריט	5.00, 7.10, 9.10

נתניה

שירין: מאונן	5, 7, 9.15

חולון

סביון: ברודוק	5, 7.15, 9.30
מגדל: וול סטריט	7.00, 9.00
ארמון: יופיו של החטא	5, 7.10, 9.30

בת־ים

עצמאות: ברודוק	5, 7.15, 9.30

הרצליה

היכל: סנור	7.15, 9.30

פתח־תקוה

היכל 1: חנה סנש	6.00, 9.15
היכל 2: ברודוק	6.15, 9.30
היכל 3: הקיסר האחרון	6.15, 9.30

עפולה

מגדלור: החולמים	9.00

ראשון־לציון

רון 1: חנה סנש	7.00, 9.40
רון 2: מוכת ירח	7.15, 9.30

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ב', 16.5
מעגל הגיר הקווקזי: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ב' 16.5 בשעה 20.30
ברוורס
בשעה 23.00
טליה שפירא: אחת העם

ח"א ולט פרקינג בע"מ

הודעה

בדבר שינוי שם ומטרות

באסיפה שלא מן המניין של בעלי המניות התקבלו ההחלטות המיוחדות הבאות:

1. ישונה שם החברה ל: „ולט + (תיור ורכב) בע"מ"
2. מטרות החברה יהיו מעתה:
א. מתן שרותי חנייה.
ב. מתן שרותי השכרת נהגים.
ג. מתן שרותי רכב והסעים.
ד. ארגון וביצוע שיווק אירועים ופרוייקטים תיירותיים.

זיו סטקטור
מנכ"ל

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת / בנייה מגורים לבית על חלקה 523, בגוש 8274, רח' מסריק, בחריגות מבוקשות כהקלה: עד 6% בניה 75.95 ס"מ מקו בניין קדמי (מזרחי), 1.2 מ' מקו בניין צדדי (מערבי), 4.0 מ' בקו בניין צדדי צפוני, 1.3 מ' מקו בניין צדדי למרפסת פתוחה. ת.ב. 6930, 6931.

את התכניות 178/88, 179/88 ניתן לראות במשרדי הוועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי —
יו"ר הוועדה המקומית

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח תקוה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה פתח תקוה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת: „תכנית מספר פת/12/1252". השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: פתח תקוה רחוב איינשטיין פינת מאו"ה. גוש 6193 חלקות 207. עיקרי הוראות התכנית: א. קביעת אחוזי בנין. ב. קביעת קוי בנין.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הוועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן — הוועדה המקומית) בקשה: להתרת הקלה בנכס, בגוש 6183 חלקה 175 רח' המותרת מס' 7, דהיינו: הקלה 6% משטח חלקה ו־10% נ.ק.ב. במרווחים צדדיים.

על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הוועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעיתונות.

אורי עמית,
ראש העיר
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה ר"ג

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 5259

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 30 בגוש 6016 רח' האורגים מס' 5 חולון הכוללת מתן הקלה ב־שונות: שימוש חריג מאזור תעשיה לאולם באולינג ומסעדה. החלקה הנ"ל נמצאת באזור תעשיה ח' 37.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת. ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

אלי סאמי — ברזה ניסים
האורגים 5
חולון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
המרכז

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מפורטת הנקראת „שינוי תכנית מפורטת מס/4034". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6725 חלקה 88, מגרש 826, רחוב הנוף, סביון. עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת קו בנין לבריכת שחיה.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית, יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3275 התשמ"ו, עמ' 830 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 5.12.85 ובעיתון ערב חדשות מתאריך 11.12.85 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המספר מתאריך 5.12.85 בשפה העברית. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון

ת.ב. 2120

הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 987 בגוש 6021 רח' מנדלסון מס' 4 חולון הכוללת מתן הקלה ב־שונות: הקמת מבנה על הקרקע במקום על העמודים, החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ב'/1.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה בעיריית חולון, רח' ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל. התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת. ידוע לי כי הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד, ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

איתן מור
רופין 15 חולון

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
אפיקי הירקון

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה, באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' אפ/702/ב". ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: כפר קאסם. עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי הוראות באזור מגורים בתכנית אפ/702/א1.

ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים: מס' 3459 תשמ"ז עמ' 1862 ובעיתון בוקר הארץ מתאריך 27.4.87 ובעיתון ערב חדשות מתאריך 13.5.87 בשפה העברית, ובעיתון בוקר נוסף בשפה הערבית: אלנהר מתאריך 28.4.87. שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הוועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הוועדה המחוזית
לתכנון ולבניה מחוז המרכז

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל אביב - יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב יפו בקשה לאישור להקלה בקו בניין צדדי לבית מגורים בן 12 דירות ברחוב פרחי אביב מס' 4־2 גוש 7093 חלקה 53, 52, תיק בניין 010־0718, בקשה מס' 880545.

בעל קרקע או בניין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. במפי, סגן ראש העירייה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון
תל־אביב־יפו

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 5.

חולון
אורון — ופטיין 52.
מכבי — שנקר 35.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה — חמ"ג 18.

נתניה
קופ"ח ברודצקי 31.

פתח־תקוה
קופ"ח — חיים עוזר.

רמת־גן
המגן — ביאליק 30.

תל־אביב
הכיכר — ריינס 17.
השל"ה — השל"ה 7.

חיפה
יבנה — אבן סינא 7.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

ביקור חולים — ילדים, הדסה ע"כ — פנימית, כירורגית, אורטופדיה, א.א.ג. משגב לדך — נשים. שערי צדק — עיניים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00-20.00, בימי ו' 08.00-15.00 טלפונים: 03-433500, 03-433500.

יד מדר — אוזן קשבת מטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים — 02-243538
ת"א — 326037 (24 שעות)
חיפה — 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי — 04-922222

קו פתוח להורים במצוקה בימי א-ה' — טל. 222732.

„קו פתוח" — אוזן קשבת לילדים ובני־נוער: 03-221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל

בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00.

הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ב', טל' 523366, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.

דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המעלית) קומה א', טל' 03-285822, 294869.

מרכז מידע לקורבנות אונס

לעזרה: האיזור הערוני, טל' 03-5234819 בימים א'-ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית

ער"ן ירושלים — טל' 02-227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-261113
ער"ן חיפה — טל' 04-672222
ער"ן כרמיאל (גליל מערבי) — 04-988410
ער"ן נתניה — טל' 053-335316
ער"ן כפר־סבא — 052-913999
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111

סילוק מוקשים

מוקד צה"ל למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 5781111. לוד/רמלה — 101, טל' 08-221022. עפולה — 101, טבריה — 065-93334. נהריה — טל' 04-923333. באר־שבע — טל' 5411111. קריית־שמונה — 04-930848(?). טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'-ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00

מנהריה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
• הרכבה תוסעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

4 חודשי מאסר והורדה לטוראי לרס"ר דנינו מפרשת הדחפור

עתי"ם

בית־הדין הצבאי של מחוז המרכז גזר אתמול עונש של 4 חודשי מאסר בפועל, 6 חודשי מאסר על תנאי והורדה לדרגת טוראי על רס"ר צ'רלי דנינו, שהורשע בתקיפה ובהתנהגות שאינה הולמת בפרשת הדחפור בכפר סאלם.

ב־5 בפברואר הורו חיילים ל־4 תושבי הכפר סאלם לפנות מחסומים שהוצבו בכביש הכניסה לכפר על־ידי מתפרעים ולאחר מכן הורו להם לשכב על הארץ וביקשו מנהג הדחפור לכסות בעפר את ארבעת התושבים.

שני הנאשמים האחרים בפרשה זו, טוראי יאיר ניסימי ורב"ט דרור סגן־כהן, הורשעו בעיסקת טיעון בהתנהגות מבישה ונידונו לפני מספר שבועות לעונשי מאסר בפועל. טוראי נסימי נידון ל־5 חודשי מאסר בפועל ודרור סגן־כהן נידון ל־4 חודשי מאסר בפועל.

בעדותו בבית־הדין טען הנאשם רס"ר צ'רלי דנינו, כי לא נכח כלל במקום בשעת האירוע ולא ראה כיצד מכסה נהג הדחפור את התושבים בעפר.

בהכרעת הדין קבעו השופטים, אב בית־הדין אלוף־משנה צבי גורפינקל, סגן־אלוף מוטי אשכנזי ורב־סרן אלון גיילון, כי עדות זו של הנאשם נדחית כבלתי אמינה ויש להסתמך על עדות שמסר איש מילואים שנכח באיזור. הוא העיד כי הנאשם ונהגו ראו, כפי שהוא ראה, כיצד נהג הדחפור מערים עפר על התושבים השכובים על הארץ.

השופטים מתחו ביקורת חריפה על הנאשם בציינם כי הוא, כאיש מימשל, היה חייב לאסור על החיילים להמשיך את ביצוע הפעולה המבישה של שפיכת העפר. אולם הוא עמד והתבונן מן הצד ועמידתו זו היתה אות ברור לכולם כי ניתן אישור על־ידיו לבצע את המעשה.

"מדובר בעבירה שיש בה ענישה לשמה והנושאת בחובה אלמנט של ביזוי כבוד האדם. לא יהיה זה נכון לגזור לנאשם, המתפקד ומוכר בשטח, עונש קטן יותר מזה שנגזר על חייליו במקרה זה, למרות שאנו ערים לעובדה שלא הוא הטיל מאסר בפועל על חייל צעיר ועל ימים כחייל הוגלו על ארץ מבוגר איש קבע, נשוי ובעל משפחה. אולם יש להתחשב בכך שהנאשם לא נקט יוזמה פעילה בפרשה זו", קבעו השופטים והדגישו, כי כשלונו החרוץ של נאשם אינו מאפשר לו להוסיף ולשאת דרגה פיקודית ולכן החליטו להורידו לדרגת טוראי.

פרקליטו של הנאשם, עו"ד ניר גרשוני, הודיע, כי בכוונתו לערער על חומרת העונש בפני בית־הדין הצבאי לערעורים. ערעורם של הנאשמים האחרים בפרשה זו על חומרת העונש אמור להישמע בימים הקרובים בבית־הדין לערעורים.

שיקוף

שירותי רווחה ממוחשבים בחיפה

בעיריית חיפה הוחלט על מחשוב שירותי הרווחה בעיר, כדי שניתן יהיה לקבל מידע מקיף על הפונים ותמונה כוללת יותר על האוכלוסיה בחיפה מבחינה חברתית־כלכלית. כמו־כן תאפשר מערכת המחשב שתעמוד לרשות אגף הרווחה תכנון קהילתי כולל ומיפוי צורכי הקהילה באזורים השונים בעיר. המחשב יהיה קשור גם למרכזי המידע הממוחשבים של הביטוח הלאומי ומשרד־העבודה־והרווחה, להשלמת המידע ולייעול המערכת.

דובר עיריית חיפה, יוסף בר, מסר, כי עלות הפרויקט מסתכמת בכ־40 אלף ש"ח ועם השלמת מחשוב אלפי התיקים של הפונים לאגף הרווחה תהיה חיפה העיר הראשונה בארץ בה ייעזרו שירותי הרווחה בשירותי מחשב בכל הפעילויות. קובי מנדל

● תערוכת הישגי התעשייה הבטחונית

בתערוכת שנת ה־40 שתתקיים בגני התערוכה בתל־אביב בחודש יוני יוצגו הישגי התעשיה הבטחונית של ישראל.

בין השאר יוצגו בתערוכה טילים, מכשירי ראיית לילה, מזל"טים, מערכות בקרת אש, מצנחים, מרגמות, ציוד הצלה, מערכות פיקוד ובקרה, נשק קל וציוד קשר.

בתערוכה יציגו 20 חברות ומפעלים. (שע"ח)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומית
אפיקי הירדן
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה אפיקי הירדן מופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר אפ/200". השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: ראש העין גוש 4253, חלקות 101. עיקרי הוראות התכנית: קביעת קוי בנין ואשור בניה בהתאם לקיים.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

חוק התכנון ובניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח תקוה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה פתח תקוה הופקדה תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר פת/1212/33". השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב: פתח תקוה, רחוב סלנט 13, גוש 6385 חלקות 26. עיקרי הוראות התכנית: א. תוספת לבנין קיים, אחוז מגורים ג' ע"י סגירת שקעים. קיים 174% מוצע 3.11% סה"כ 177.11%.

כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז מרכז

הבדואים נקנסו — האשמות נגד מפ"ם בוטלו

חנן ארז: התביעה הכירה במניעים ההומאניים של ה"עבירות" שביצענו ● הביע צער על הענשת הבדואים

יואב אביב, שלמה סלוצקי

התביעה חזרה בה אתמול מכתב־האישום שהגישה לבית־משפט השלום בחיפה נגד מפ"ם וכן נגד מזכיר מרכז מפ"ם חנן ארז וקיבוץ המעפיל, בו הם הואשמו בסיוע בהקמת מבנים טרומיים בלתי חוקיים לבני השבט הבדואי ערב־אל־חוואלד שבתיהם נהרסו בצו בית המשפט.

בעקבות זאת מחק השופט מרדכי חס את האשמות נגד מפ"ם, חנן ארז וקיבוץ המעפיל, אולם הרשיע חמישה מבני השבט בהקמת מבנים טרומיים בלתי חוקיים על קרקע חקלאית וגזר עליהם קנסות בסך 1000־4000 ש"ח ושישה חודשי מאסר על תנאי למשך שנתיים.

החמישה הואשמו בהקמת מבנים טרומיים בינואר '87 במקום בתיהם שנהרסו. התביעה חזרה בה, כאמור, מהאשמות דומות נגד מפ"ם, מזכיר מרכז המפלגה וקיבוץ המעפיל, שסייעו בהקמת המבנים.

בית־המשפט ציווה להרוס את המבנים הטרומיים תוך שנה והסמיך את הוועדה המחוזית לתכנון ולבנייה להרוס את המבנים אם לא יפונו תוך שנה.

מזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז, הביע קורת רוח מכך שבית־המשפט הכיר למעשה במניעים ההומאניים של מפ"ם להקמת המבנים לתושבי ערב־אל־חוואלד. "אנו שמחים על כך שמפ"ם לא הואשמה בעבירה על החוק, אך צר לנו שמי שסבל אז, תושבי ערב־אל־חוואלד, שנשארו בחורף '87 ללא קורת גג ומחסה מהקור והגשם, הורשעו ונענשו, אנו נמשיך בפעולותינו במסגרת החוק ונסייע לתושבי ערב־אל־חוואלד כפי שעשינו בעבר", אמר ארז.

מעצרו של יעקב בן־אפרת הוארך שוב בהסכמת חריש

גם מעצרה של רוני אשתו הוארך פעם נוספת ● הובטח להגיש בקרוב כתבי־אישום נגד החשודים

זהבה מוזס, ניצה רימון

מעצרם של רוני ויעקב בן־אפרת, מעורכי העיתון "דרך הניצוץ" החשודים בביצוע עבירות בטחוניות, הוארך אתמול בבית־משפט השלום בפתח־תקוה בדיון שנערך בדלתיים סגורות.

נציג המשטרה הבטיח בבית־המשפט, על דעת פרקליט המחוז, כי בקרוב יוגשו כתבי־אישום נגד החשודים.

שני הדיונים בהארכות המעצר נערכו בלשכתו של השופט שלי טימן במעמד נציגי היחידה לחקירת פשעים, רב־פקד שלמה לוי ורב־פקד גדי וסרמן, וסניגורם של החשודים, עו"ד מוחמד נעמה.

מעצרו של יעקב בן־אפרת, העצור כבר 30 יום, הוארך ב־10 ימים נוספים בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, כמתחייב על־פי החוק.

השופט התיר לפרסם רק זאת, כי לפי התרשמותו התוסף חומר החקירה המחשיד את יעקב בן־אפרת בעבירה המיוחסת לו.

בדיון משפטי אחר הורה השופט טימן להאריך את מעצרה של רוני בן־אפרת בשמונה ימים בהתאם לבקשת המשטרה. עם השלמת ימי מעצר אלה תגיע תקופת מעצרה ל־30 יום וכל הארכת מעצר נוספת תחייב הסכמת היועץ המשפטי לממשלה. השופט אמר בהחלטתו, כי שוכנע על סמך חומר הראיות החדש ששחרורה של החשודה עלול לחבל בחקירה. הוא ציין את החקירה המהירה שנערכה בעניינה.

בהפסקה שבין הדיונים חגגו בני הזוג פורת את יום הולדתה של בתם בת ה־11.

בפרשת "דרך הניצוץ" עצורים שלושה עיתונאים נוספים — ריבחי אל־ערורי, מיכל שוורץ והדס להב.

המניות בצל מדד אפריל

אלחנן הורוביץ

מדד המניות הכללי ירד אתמול ב־0.62%. המניות המשתנות ירדו ב־1.45% בממוצע, בעוד שערך השוק של מניות ההסדר ירד ב־0.09%. הירידה הגדולה ביותר היתה ב־2.25% במניות חברות להשקעה.

בעת המסחר בשוק איגרות החוב נפוצו עוד שמועות נוגדות וגם מטעות על שיעור העלייה במדד המחירים לצרכן בחודש אפריל. האישור לידיעה, שעלה ב־2.7%, נתקבל אחרי המסחר באג"ח. זהו ההסבר הניתן לירידות שערים בסדרות רבות של הצמודות למדד, על אף עליית המדד בשיעור גבוה מהצפוי.

בשוק המניות היו עודפי היצע הן במניות המשתנות והן במניות ההסדר. ההיצעים במניות המשתנות עלו ל־8.8 מיליון ש"ח והביקושים להן הסתכמו ב־930 אלף ש"ח. ההיצעים במניות ההסדר הגיעו ל־3.4 מיליון ש"ח והביקושים ל־2.1 מיליון ש"ח.

במניות המשתנות עלו 73 שערים, 224 ירדו ו־118 נשארו בלי שינוי. באחוזים: עלו 18%, ירדו 54% ו־28% נשארו בלי שינוי. המחזור בהן הגיע ל־8.5 מיליון ש"ח.

גלגלי הבורסה

במניות ההסדר עלו 11 שערים, לעומת 10 שירדו ו־5 שנשארו בלי שינוי. המחזור בהן עלה ל־5.2 מיליון ש"ח.

בשוק איגרות החוב עלה המדד הכללי ב־0.12%. הממשלתיות הצמודות למדד עלו אתמול ב־0.14% ומתחילת השנה ב־9.71%. הצמודות לדולר מסוג "רמון" עלו ב־0.18% (ב־8.32% מתחילת השנה) ומסוג "גלבוע" ב־0.77% (7.96%). המחזור בשוק אג"ח הסתכם ב־9.5 מיליון ש"ח. מזה כ־4.8 מיליון ש"ח מסוג "גליל 4.25%" ו־1.8 מיליון ש"ח מסוג "שגיא".

במלווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 14.9% ל־16.75%, תוך מחזור קטן יחסית של 4.4 מיליון ש"ח.

בנק ישראל יציע היום לציבור 2 סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 90 מיליון ש"ח.

בפלילים

תושב נתניה נרצח על רקע חיסול חשבונות

ניצה רימון

גבי פלח בן 24 מנתניה, המוכר כאחד מראשי העולם התחתון בעיר, נרצח אתמול לפנות בוקר כאשר יצא ממועדון בכיכר העצמאות בעיר.

גבי פלח ושניים מחבריו הזמינו מונית סמוך לשעה 2 לפנות בוקר. כעוד עלו למונית הגיח לפתע אלמוני מאחור וירה מספר יריות בגבו. גבי פלח התמוטט ונפל ואמבולנס של מד"א העביר אותו לבית־החולים "לניאדו" בנתניה, שם מת מפצעיו.

כוחות משטרה גדולים בפיקודו של מפקד משטרת מרחב השרון, ניצב־משנה משה פרידמן, הגיעו למקום האירוע והוקם צוות חקירה מיוחד.

חקירה ראשונה העלתה כי גבי פלח נרצח על רקע סכסוך ממושך בין עברייני העולם התחתון בנתניה. הוא היה ידוע כמעורב בפלילים, ובמהלך השנה האחרונה ניסו מספר פעמים לפגוע בו. לפני כשנה היה עצור בחשד של רצח עבריין אחר בנתניה, אך שוחרר.

חשוד בהתעללות סדיסטית באשתו: היא נהנתה מזה

עתי"ם

"מדובר בעדות מזעזעת של אשה שעונתה, הושפלה והתעללו בה בצורה המכוערת ביותר. קשה לי להניח שאדם, אפילו מסוג הסדו מזוכיסטי יעשה דברים מסוג זה" — התריסה שופטת בית־משפט השלום בתל־אביב, דבורה פלפל, בהחלטתה לעצור לעשרה ימים לצורך הסתכלות בתנאי מעצר תושב תל־אביב בן 25, החשוד באלימות מינית ובהתעללות סדיסטית כלפי אשתו מאז יום נישואיהם.

בא־כוח המשטרה, רב־סמל יעקב נרקיס, טען בבית־המשפט, כי החשוד נהג כלפי אשתו באלימות פיזית כאשר עצם ההתעללות גרמה לו להנאה.

באחד מימי השבוע שעבר קשר החשוד באמצעות חוט חשמל את ידיה של אשתו לאחורי גבה, ואת רגליה, וביצע בה מעשים מגונים בכוח. הוא נטל סכין וחרט על לחיה את המלה "מאניאקית" ועל חזה את האות "ש", וכמו כן ביצע מעשים משפילים נוספים בגוף. החשוד סיפר בחקירתו, כי בזמן ביצוע המעשים הוא חשב שהוא אדם אחר".

הסניגור טען, כי שני בני הזוג נהנו מיחסי מין אלה. "כיחסי מין לא קיים מושג של יחסים לא נורמלים. זו דרכם לקיים יחסי מין", טען הסניגור.

השופטת ציינה בהחלטתה, כי לא השתכנעה מתיאור זה של הפרקליט, והורתה לפסיכיאטר המחוזי לבדוק את החשוד במהלך תקופת מעצרו.

לשושי אסא ולמשפחה
אתכם באבלכם הכבד במות האח
יורם ז"ל
קיבוץ מאסא

לקיבוץ שומריה
משתתפים בצערכם
קיבוץ אליפז

לחברינו דורון ונטע פלג ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות האם
פרידה
קיבוץ עין המפרץ

לחברנו ראובן ברק והמשפחה
משתתפים בצערך על מות
האם ז"ל
קיבוץ גבעת עוז

למיכאל גלזר והמשפחה
משתתפים בצערך במות
האב
קיבוצי השומר הצעיר

ההסתדרות פותחת במאבק להצלת מערכת הבריאות

בראש מטה המאבק — שיכלול הפגנות ומשמרות מחאה — יעמוד חיים הברפלד ● דיון ללא החלטות בישיבת הממשלה ● רופאי קופ"ח מרחיבים את רשת המרפאות הפרטיות ● נדחתה בקשת קופ"ח לסגירתן

כתבנו לענייני עבודה, רונית מורגנשטרן, דליה שחורי

ההסתדרות פותחת במאבק ארגוני, שיכלול הפגנות ומשמרות מחאה, "להצלת מערכת הבריאות, העומדת בסף התמוטטות, ונגד התעללות הממשלה בחולים".

בהסתדרות הוחלט להקים מטה פעולה בראשותו של חיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, שיקבע את דרכי המאבק.

יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, האשים אתמול בישיבת הוועדה המרכזת את האוצר בהתנכלות מכוונת למחזור הכספים של קופ"ח, ללא סיבה, כדבריו. הוא ציין שהאוצר החרים 31 מיליון ש"ח המגיעים לקופת־חולים מכספי המס המקביל, בשל חוב של קופ"ח לבתי־החולים הממשלתיים, כה בשעה שמשרד הבריאות חייב 23 מיליון ש"ח לקופ"ח. האוצר דחה את פניית ההסתדרות לקזז חוב לעומת חוב.

הממשלה פתחה אתמול בדיון על המשבר במערכת הבריאות, אולם לא נתקבלו כל החלטות בנושא זה.

ראש הממשלה, יצחק שמיר, הודיע, כי במשך השבוע הקרוב ייעשו מאמצים אינטנסיביים להביא למציאת פתרון כדי לחלץ את מערכת הבריאות מהמשבר בו היא נתונה. הדיון על מערכת הבריאות יימשך בישיבת הממשלה בשבוע הבא, ואם עד סוף השבוע לא יימצא פתרון, יוכלו שרי הממשלה להגיש את הצעותיהם לדיון והחלטה בישיבת הממשלה הקרובה.

שרת־הבריאות תבעה מראש הממשלה לשתף את נציגי משרד־הבריאות בכל המגעים שהתקיימו ואמרה, כי ללא שיתוף מומחי משרד הבריאות, הסיכוי לחלץ את ספינת הבריאות מהשרטון עליו עלתה באשמת אחרים, קלוש ביותר.

בסכמה את הבעיות הניצבות עתה בפני מערכת הבריאות אמרה ארבלי־אלמוזלינו, שראשית יש לסיים את כל סכסוכי העבודה, ושנית — יש למצוא פתרון למחסור תקציבי בסך של כ־70 מיליון דולר לשם הבטחת רמת הטיפול הרפואי כפי שניתן בשנת 1987. היא שבה והעלתה את הצעתה להקים צוות שרים מצומצם שיתמסר לפתרון המשבר במערכת הבריאות.

המרפאות הפרטיות

הנהלת קופת־חולים הנחתה אתמול את מנהלי בתי־החולים לנקוט בצעדים משמעתיים נגד רופאי הקופה שיעבדו במרפאות בתי־המלון שהקים ועד רופאי קופת החולים.

חטיבת רופאי קופת־החולים הגיבה, כי ימשיכו במרפאות הפרטיות כל עוד לא תימצא הדרך להענקת טיפול רפואי לחולים בשעות אחר הצהריים. רופאי קופת־החולים הודיעו, כי יפתחו מרפאות חלופיות גם בבני־ברק ובעפולה.

אתמול נפתחו ארבע מרפאות ברחובות ורופאי בית־החולים קפלן מקבלים חולים תמורת 45 ש"ח לביקור.

נדחתה בקשת קופ"ח

השופט הראשי של בית־הדין האזורי לעבודה בתל־אביב, דוד מוראל, החליט אתמול לדחות את הבקשה שהגישה הנהלת קופ"ח של ההסתדרות הכללית למתן צו מניעה נגד אירגון רופאי קופת־חולים, שיורה לרופאים להימנע מלהמשיך לתת טיפול או שירות רפואי במרפאות הפרטיות במלון "פאלאס" בתל־אביב.

בהחלטתו קבע השופט, כי לא קיים חשש שבמידה ויגרם נזק להנהלת קופ"ח כתוצאה מהפעלת המרפאות הפרטיות, הוא יהיה נזק בלתי־הפיך.

השתתפות מחנה השלום עשויה לחמם הבחירות ב"בר־אילן"

שלמה סלוצקי

השתתפות מועמדים המזוהים עם מחנה השלום והשמאל בבחירות לאגודת הסטודנטים בבר־אילן, הנשלטת באורח מסורתי על־ידי הימין והדתיים, עשויות "לחמם" את הבחירות שיתקיימו מחר ומחרתיים.

בבחירות אלה ישתתפו, כאמור, לראשונה מועמדים המזוהים עם מחנה השלום והשמאל תחת המסגרת ש.ל.ח. (סטודנטים למען השלום), מגמה שהוקמה לאחר החתמת כ־700 סטודנטים ומרצים על עצומה שקראה לשים קץ לכיבוש ולמו"מ עם הפלשתינים.

התופעה החדשה לא נתפסה ב"מרגנות" על־ידי אגודת הסטודנטים ותגובה מתמיהן, שהתקשו בדרכים שונות להקשות על התמודדות של הקבוצה החדשה.

הקבוצה נתקלה בבעיות שונות כשביקשה לנהל מסע בחירות בתוך הקמפוס. ברגע האחרון הודיעה הנהלת האוניברסיטה שעליהם להפקיד המחאה על סך 4,000 ש"ח כדי שיותר להם לתלות מודעות בקמפוס. חברי ש.ל.ח. התקשו להשיג המחאה זו בגלל קוצר הזמן, אך קיבלו במפתיע את תעודות שקבוצת "אחדות" המזוהה עם "צומת" הגישה צ'ק אישי של ח"כ רפאל איתן, וצ'ק זה התקבל. כאשר הסטודנטים מש.ל.ח. הביאו צ'ק ממפלגת העבודה החתום על־ידי גזבר המפלגה, הם נענו בשלילה ונאסר עליהם לנהל מסע פרסום בתוך הקמפוס.

גם הסטודנטים הערבים נתקלו בבעיה. הבחירות נקבעו לימי שלישי ורביעי בהם חל חג העיד "אל־פיטר" והם לא יוכלו להשתתף בבחירות. הצעת פשרה שהוצעה על־ידי ועדת בראשותו של עו"ד יוסי שפרלינג, שמונתה לשם חיפוש פתרון, לקיום הצבעה מוקדמת של הסטודנטים הערביים במעונות החולות, כפי שנעשה לגבי ימאים וקבוצות שונות בבחירות הכלליות, נדחתה על־ידי מועצת האגודה.

אידריס מועסי עם צעירי מפ"ם בברטעה

מחנה עבודה של צעירי מפ"ם בכפר ברטעה

שלמה סלוצקי

צעירי מפ"ם מהמגזר הערבי קיימו בשבת האחרונה מחנה עבודה בכפר ברטעה, אחר מסדרת המחנות שמקיימים לאחרונה צעירי מפ"ם הערבים ושבמסגרתם יתקיימו מחנות עבודה יהודים־ערבים בקיבוצים בקיץ הקרוב.

הצעירים החלו בשבת בעבודת סיקול וסידור השטח בתחום הכפר ברטעה, שבו לא קיימת מועצה מקומית, כדי להפכו לפארק עם דשא, גינות ומשחקי ילדים.

יוזם המחנות, אידריס מועסי, אמר לכתבנו, שכפר ברטעה הוא אחד מ־40 כפרים אשר אין בהם מועצות מקומיות ולכן הוא מוזנח במיוחד. הוא נבחר על־ידי צעירי מפ"ם לבצע בו עבודות לשיפור איכות הסביבה.

אידריס מועסי מקווה שמחנות העבודה היהודים־ערבים שיתקיימו בקיץ בקיבוצים יהוו מעבדה לדו־קיום, הבנה והסברה הדדית בין צעירי שני העמים השותפים במפ"ם.

צוקר: להט הציג התקציב בלי להביאו לדיון

שלמה סלוצקי

אריה צוקר, נציג מפ"ם במועצת עיריית תל־אביב, גינה בחריפות את החלטתו של ראש העיר, שלמה להט, לשאת את נאום התקציב לשנת 88־'89 מבלי לשתף בהכנתו אפילו את סגניו ומבלי להביאו לדיון במועצת העירייה.

"התקציב, אשר יקבע מה תהיה מדיניות העירייה, כיצד ואיך יחולק והאם יהיה טוב או רע לתושבי העיר, לא בא כלל לדיון בהנהלת העירייה, המוסד הנבחר המופקד על התוויית המדיניות, על בחינת האלטרנטיבות השונות ועל קביעת סולם הקדימויות בהתאם לצרכי התושבים והעיר", טוען צוקר ומוסיף, כי אפילו סגני ראש העירייה לא הובאו ב"סוד" התקציב.

צוקר אמר עוד, כי "אחרי שנים של ניפוח הוצאות ראוותניות ובזבזניות, כשסכנת התמוטטות כספית מרחפת על העירייה, נאלץ להט להחליט על קיצוצים בהוצאות, אך בחר כקורבנות ראשונים את החינוך, הבריאות, הרווחה והשכונות. חברי המועצה, נבחרי הציבור, הפכו לחותמת גומי להחלטותיו ורצונותיו של ראש העירייה".

שבוע הרפואה — "מדקס 88" — ייפתח היום בירושלים

רונית מורגנשטרן

"מדיקס 88" — שבוע הרפואה ה־6 בישראל — ייפתח היום בבנייני האומה בירושלים ויסתיים בסוף השבוע. בטקס הפתיחה ישתתפו נציג משרד־התעשייה־והמסחר, יוסי גינוסר, מנכ"ל מכון היצוא, ודני גילרמן, נשיא לשכת המסחר ת"א יפו.

מאות רופאים וקניינים זרים יגיעו ארצה מאירופה וארה"ב לרגל "מדקס 88", שיכלול תערוכה מקצועית, וציוד רפואי והוא מאורגן על־ידי "צוות שטיר" בשתוף עם ההסתדרות הרפואית בישראל, מכון היצוא ולשכת המסחר ת"א־יפו.

במסגרת "מדקס 88" יתקיימו 41 כינוסים מדעיים של איגודים רפואיים שונים בהם ישתתפו למעלה מ־7500 רופאים מהארץ ומחו"ל, וכן יתקיים הקונגרס ה־14 של ההסתדרות הרפואית. לתערוכה יגיעו כ־150 קניינים מחו"ל ולראשונה ישתתפו בה מכון היצוא הבריטי ומכון היצוא הקנדי.

מ"צוות שטיר" נמסר, כי שבוע הרפואה הוא הכינוס הגדול ביותר של רופאים ומהווה מפגש בין־תחומי יחיד במינו, שבמסגרתו יכולים הרופאים להתעדכן ולדון במחקר הרפואי והמדעי שנעשה בארץ ובעולם.

התכנית המדעית של שבוע הרפואה כוללת הרצאות של מומחים בעלי שם בתחומים: אונקולוגיה, רפואה גנטית, כירורגיה, פסיכיאטריה, רפואה גרעינית ועוד.

תערוכת מדקס 88 תשתרע על שטח של כ־3,000 מ"ר וישתתפו בה 140 מציגים מהארץ ומחו"ל. בתערוכה תוצג לראשונה מערכת המגלה סמים בדם ובשתן תוך 90 שניות, שבדיקותיה קבילות בבתי־המשפט בארה"ב, בריטניה ובישראל. כן יוצג בתערוכה מכשיר אינפוזיה חדשני, מכשיר קל ונייד שיש אפשרות להרכיבו גם על מכונית או אופניים ולנוע אתו בחופשיות.

לקיבוץ שומריה והמשפחה
אתכם באסונכם במות
יורם אביטן
קיבוץ שובל

למשפחה, לגרעין "שירן" ולקיבוץ שומריה
אתכם באבלכם על מותו של
יורם אביטן
מדור רעיונים
וצוות התיישבות — קבה"א

מנכ"ל "דובק" מבקש לאשר לו חופשה של שנה ללא תשלום

אודי נחשון

מנכ"ל חברת "דובק", זרח גהל, השוהה קרוב לשלושה חודשים בחו"ל, מבקש מדירקטוריון החברה לאשר לו חופשה של שנה אחת ללא תשלום. בקשה זו תעלה היום בישיבת הדירקטוריון של החברה.

עד כה הודיעה החברה, כי גהל מנצל 90 ימי חופשה שצבר לזכותו. חופשה זו עומדת להסתיים, וגהל הודיע כי אין בכוונתו לשוב לארץ בשלב זה, והוא מבקש לאשר לו חופשה ללא תשלום למשך שנה אחת.

אנשיו של גהל בדירקטוריון החברה יבקשו לאשר היום מינוי מחליף לגהל, ועל־פי דרישתם הוא יהיה ממקורביו בחברה. דרישה זו עשויה לעורר התנגדות בקרב נציגי הציבור בדירקטוריון.

שיתוף פעולה יהודי־ערבי נגד החזיר באיזור נצרת

חיים מרגלית

דתיים יהודיים, ובראשם ראשי משרד־הפנים, ולאומנים ערביים משתפים פעולה כדי לחסל את דירי החזירים שבבעלות יהודית בכפר ריינה שבאיזור נצרת. על כך מסר לכתב על המשמר אלי בן־אהרון, המגדל את 12 דירי החזירים המשתרעים על 100 דונם, שהם בבעלות 40 משפחות יהודיות ומועסקים בהם עשרות עובדים ערביים מנצרת.

בן־אהרון סיפר, כי הדירים הוקמו בשנת 1963 ומשנת 1974 מנסה המועצה המקומית של כפר ריינה ללחוץ על הבעלים שיעזבו את המקום ויחסלו את הדירים, לטענתם, הדירים מפיצים ריח רע ואין להם סידורי ביוב נאותים ולכן אין להם זכות להישאר באיזור ריינה.

בן־אהרון טוען, כי בעלי הדירים ניסו להשיג קרקע חלופית, אך בלחץ הדתיים השולטים במשרד הפנים לא התאפשר להם הדבר. גם תביעה לבג"ץ שהם הגישו לא התקבלה, לאחר שמועצת ריינה טוענת כי בעלי הדירים אינם משלמים מיסים ועוברים על החוק. לעומתם טוען בן־אהרון, כי הם משלמים מיסים לא רק למועצת ריינה, אלא גם לעיריית נצרת. אך אין להם כל סיכוי נגד שיתוף הפעולה של דתיים יהודים ולאומנים ערביים.

לדבריו, 40 אחוז מהבשר שנצרך בארץ הוא בשר חזיר, חיסול דירי החזירים יקפיץ את מחירי הבשר ויפגע בציבור. בנוסף לפגיעה במגדלי החזירים ייפגעו גם המפעלים לייצור נקניקים ומוצרי בשר אחרים מבשר חזיר. מדובר בנזק שנאמד בעשרות מליוני ש"ח.

חילופי האשמות בין משרד־הבריאות למשטרה על הטיפול במכונית הברום

זהבה מוזס, דליה שחורי

דובר המשטרה דחה אתמול בתוקף טענות לפיהן לא דיווחה המשטרה בזמן למגונים על המגע במשרד־הבריאות על אסון מכונית הברום.

הדובר טען, כי המשטרה עשתה מאמצים לאיתור הנוגעים בדבר: עם היוודע דבר התהפכות משאית הברום וסמוך לשעה 07.30 נמסרה הודעה מהמשטרה למשרד הבריאות. אולם מומחי משרד־הבריאות הגיעו לאתר כחמש שעות לאחר ההתהפכות.

שר החקלאות אריק נחמקין קבל אתמול בישיבת הממשלה על דברים שיוחסו לראש היחידה לאיכות הסביבה ד"ר אורי מרינוב, לפיהם יבולים שספגו משקעי ברום, פסולים למאכל. נחמקין אמר, כי התייחסויות לתוצרת החקלאית של מושב חצבה, כי נתגלים להסיק מסקנות, והדבר פוגע ללא הצדקה.

הממשלה שמעה דיווח על תאונת מכונית הברום בערבה מפי גורמי הממשלה, שטיפלו בתאונה.